

Indhold

Anvendte lydskrifttegn m.m.	s. 4
Præsentation 1	s. 5
I klassen 1	s. 13
Præsentation 2	s. 19
Familie	s. 27
Klokken	s. 29
Hverdag og weekend	s. 31
I klassen 2	s. 41
Planer/ønsker med 'skal' og 'vil'	s. 43
Hvad lavede du ...?	s. 47
Med bussen	s. 49
Mad og indkøb	s. 51
Sundhed og livsstil	s. 63
Bolig og lokalområde	s. 67
Uddannelse og arbejde	s. 83
Geografi og vejr	s. 95
Danmark	s. 99

Tillæg 1

Familierelationer	s. 101
Måneder og datoer	s. 103
Kroppen	s. 105
Tøj	s. 106
Tror og synes	s. 107
Tidsudtryk	s. 108

Tillæg 2 - Udtale

Vokalskema	s. 109
Udtale af d, r og p, t, k	s. 110
Længde	s. 111
Vokalsænkning	s. 112
Tryksvagt -e	s. 113
Sætningstryk	s. 114

Tillæg 3 - Grammatik

Ordstilling	s. 115
Spørgsmål med og uden hv-ord	s. 117
Kort svar	s. 117
Substantiver	s. 118
Adjektiver	s. 118
Pronominer	s. 119
Verber	s. 122
Liste over verbernes tider	s. 124
Til læreren	s. 127

► Hent frit på www.synope.dk: Lydfiler, projektorsider, repetitionskort, rettenøgle, ordbank og arbejdsmarkedstillæg.

Anvendte lydskrifttegn

Bemærk: Der anvendes en let forenklet udgave af Dania.

98 Vokaler

[i] : fire	[y] : tysk	[u] : bus
[e] : hedder	[ø] : søster	[o] : skole
[æ] : læse	[ɔ] : søn	[å] : gå
[a:] : gade	[ɔ:] : børn	[ɑ:] : får
[a] : land		[ɔ] : <u>kommer</u>
[ɑ] : fransk		

Endvidere det tryksvage e [ə].

Konsonanter

[b] : bor	[h] : har	[m] : mor	[r] : ris
[d] : du	[j] : ja	[n] : nu	[s] : ser
[f] : fra	[k] : kommer	[ŋ] : <u>lang</u>	[ʃ] : sjov
[g] : gå	[l] : lille	[p] : på	[t] : to
			[v] : vi

Halvvokaler

[ɐ] : hedder	[ɨ] : nej	[ɹ] : mor	[w] : lave
--------------	-----------	-----------	------------

Tryk noteres [']. Vokallængde noteres [:] og konsonantlængde noteres [ː] under den lange konsonant.

Anvendte grammatiske betegnelser

Latin	Dansk	Latin	Dansk
adjektiv	tillægsord	pluralis	flertal
adverbium	biord	positiv	1. grad
centraladverbium (CA)	biord (efter S + V)	possessivt pronomen	ejestedord
definit	bestemt	pronomen	stedord
imperativ	bydemåde	præposition	forholdsord
imperfektum	datid	præsens	nutid
indefinit	ubestemt	refleksivt pronomen	tilbagevisende stedord
infinitiv	navnemåde	singularis	ental
inversion	omvendt ordstilling	subjekt (S)	grundled
komparativ	2. grad	substantiv	navneord
konjunktion	bindeord	superlativ	3. grad
modalverbum	mådesudsagnsord	syntaks	ordstilling
objekt (O)	genstandsord	verbum (V)	udsagnsord
perfektum	førnutid		



+ nummer refererer til bogens lydfiler på: www.synope.dk.



Repetitionskort hentes på www.synope.dk.



Samtale med lukket bog.

Præsentation 1

1 Dialog 1. Lyt og gentag.

A: 'Hej, jeg hedder Khalid.

'Hvad hedder 'du?

B: 'Jeg hedder 'Ellen.

A: 'Hvor 'kommer du 'fra?

B: 'Jeg kommer fra Au'stralien.

'Hvor kommer 'du fra?

A: 'Jeg kommer fra Ma'rokko.

A: 'Hvad 'sprog 'taler du?

B: 'Jeg taler 'engelsk.

'Hvad med 'dig?

A: 'Jeg taler 'fransk og arabisk.



Øvelse 1. Træn dialogen - et afsnit ad gangen. Træn først sammen i klassen og så parvis eller som klasserunde. Læs derefter hele dialogen sammen parvis og hjælp hinanden med udtalen. Pas på udtale af r og blødt d (se s. 110). Bemærk: Endelsen -er udtales [ɜ]. (Se også forslag til procedure s. 128).



Øvelse 2. Luk bogen og gå rundt i klassen og snak med andre kursister om navn, land og sprog.

2 Alfabetet

Aa [a']	Bb [be']	Cc [se']	Dd [de']	Ee [e']	Ff [æf]	Gg [ge']
Hh [hå']	Ii [i']	Jj [jɔð]	Kk [kå']	Ll [æl]	Mm [æm]	Nn [æn]
Oo [o']	Pp [pe']	Qq [ku']	Rr [aɪ]	Ss [æs]	Tt [te']	Uu [u']
Vv [ve']	Xx [ægs]	Yy [y']	Zz [sæd]	Ææ [æ']	Øø [ø']	Åå [å']
Ww [dɔb[ve']]						

Øvelse 3. Lyt og gentag. Træn derefter parvis. (For udtale af vokalerne: se vokalskemaet s.109).

3 Dialog 2. Lyt og gentag.

A: 'Hvad hedder du til 'fornavn?

B: 'Jeg hedder E'lisabeth.

A: 'Hvordan 'staver du 'det?

B: E - l - i - s - a - b - e - t - h.

A: 'Hvad hedder du til 'efternavn?

B: 'Jensen.

A: 'Hvordan 'staver du 'det?

B: J - e - n - s - e - n.



Øvelse 4. Træn to og to. Lav derefter en klasserunde og skriv navnene på tavlen (evt. kun fornavn).

At præsentere andre

Hvem er det? ['væm a 'de]

Det er ... [dee]

- 4 **Dialog.** Lyt og gentag. Træn i klassen og derefter parvis. Hjælp hinanden med udtalen.

A: 'Hvem er 'det?

B: 'Det er Sahir. 'Hun kommer fra E'gypten.

A: Og 'hvem er 'det?

B: 'Det er Tarkan. 'Han kommer fra Tyr'kiet.

A: 'Hvad 'sprog 'taler **de**?

B: Sa'hir taler arabisk, og Tarkan taler 'tyrkisk.

A: Taler **de** 'også 'dansk?

B: Ja, 'lidt.



Øvelse 5 (parøvelse). Lær klassen at kende.

Snak om klassen. Spørg og svar:

Hvem er det? Svar: Det er ... (og ...)

Hvor kommer han/hun/de fra?

Hvad sprog taler han/hun/de?

Taler han/hun/de også dansk?

	Personlige pronominer		Verbum
ental	1. person	jeg	taler
	2. person	du	taler
	3. person	han hun	taler
flertal	1. person	vi	taler
	2. person	I	taler
	3. person	de	taler

Øvelse 6 (parøvelse). Indsæt manglende ord.

2a. Ann (A) taler med Bo (B) om Mohammed.

A: _____ er det?

B: _____ er Mohammed.

A: _____ kommer _____ fra?

B: _____ kommer fra Marokko.

2b. Ann (A) taler med Bo (B) om Claudia.

A: Hvem _____ det?

B: _____ er Claudia.

A: _____ sprog taler _____ ?

B: _____ taler tysk.

2c. Ann taler med Bo om Agneta og Martin.

A: _____ er _____ ?

B: _____ er Agneta _____ Martin.

A: _____ kommer _____ fra?

B: _____ kommer fra Sverige.

2d. Ida (A) og Søs (B) taler med Fatma og Ali.

A+B: Hej, _____ hedder Ida og Søs.

Hvad hedder _____ ?

C+D: _____ hedder Fatma og Ali.

A+B: Hvad sprog _____ ?

C+D: _____ arabisk.

Land, nationalitet og sprog

5 **Dialog.** Lyt og gentag. Træn i klassen og parvis.

- A: 'Hvad er 'Carlas nationalitet?
 B: Hun er brasili'aner.
 A: 'Hvad er hendes 'modersmål?
 B: Det er portu'gisisk.
 A: 'Hvad er 'Francos nationalitet?
 B: Han er 'spanier.
 A: 'Hvad er hans 'modersmål?
 B: Det er 'spansk.



Snak om nationalitet og modersmål i klassen.

Hvad er din nationalitet?

Hvad er dit modersmål?

Øvelse 7 (gruppeøvelse). Præsenter på skift en person for gruppen:

Det er ...

Han/hun er ...

Hans/hendes modersmål er ...

Bemærk:

Hvad er	Michaels	nationalitet?
	hans	
	hendes	
Hvad er	din	modersmål?
	Sarahs	
	hans	
	hendes	
	dit	

(Om din/dit se s. 15).

6 **Øvelse 8.** Lyt og gentag og sæt tryk: ' som vist (før stavelsen med tryk).
 Placer ordene under: land, nationalitet, sprog.

- | | | | | |
|-------------|--------------|----------------|---------------|-------------|
| 1. Kina | 2. Italien | 3. portugisisk | 4. tyrker | 5. kinesisk |
| 6. Portugal | 7. italiener | 8. russisk | 9. portugiser | 10. Tyrkiet |
| 11. Rusland | 12. kineser | 13. italiensk | 14. russer | 15. tyrkisk |

Land (egennavn)
 England

Nationalitet (substantiv)
 englænder

Sprog (adjektiv)
 engelsk

Mængdetal

7 Øvelse 9. Lyt og gentag.

0 nul	[nål]	8 otte	[ʔdø]	16 seksten	[sæjsdɐ]
1 en (et)	[e'n]	9 ni	[ni]	17 sytten	[sødɐ]
2 to	[to]	10 ti	[ti]	18 atten	[adɐ]
3 tre	[træj]	11 elleve	[ælvə]	19 nitten	[nedɐ]
4 fire	[fi:]	12 tolv	[tɔl]	20 tyve	[tywɐ]
5 fem	[fæm]	13 tretten	[tradɐ]	21 enogtyve	[e'nɔtywɐ]
6 seks	[sægs]	14 fjorten	[fjɔ:dɐ]	22 toogtyve	[to'ɔtywɐ]
7 syv	[syw]	15 femten	[fæmdɐ]	23 treogtyve	[træ'ɔtywɐ]

Bemærk: Udtal ikke de lysegrønne e'er.

Øvelse 10 (parøvelse). Sig: 8, 4, 2, 6, 9, 1, 5, 3, 7, 12, 15, 20, 19, 14, 16, 11, 18, 10, 17, 13, 25, 28.

Øvelse 11. Lyt og gentag.

30 tredive	[trædvə]	70 halvfjerds	[hal'fjɛ:ds]	1.000 (et) tusind	[tu'sɪ]
40 fyrre	[fjɛ:]	80 firs	[fɪ:s]	1.000.000 en million	[mɪljɔ'n]
50 halvtreds	[hal'træs]	90 halvfems	[hal'fæms]	1.000.000.000 en milliard	[mɪljəd]
60 tres	[træs]	100 (et) hundrede	[hunɔð]		

Øvelse 12 (parøvelse). Sig: 40, 100, 60, 20, 80, 30, 50, 70, 10, 90, 1000, 1000.000.

Øvelse 13 (parøvelse). Sig: 72, 31, 45, 54, 62, 81, 97, 39, 598, 193, 375, 458, 663, 1671, 8355.

Dialog. Lyt og gentag.

A: Hvad er dit cpr-nummer?

B: Det er 290284-0123 (niogtyve - nul to - fireogfirs - nul et - treogtyve).

Bemærk: Ved tocifrede tal siger vi enere før tiere.

31 enogtredive [e'nɔ'trædvə]

Bemærk: Ved tre- og firecifrede tal er rækkefølgen: tusinder, hundreder, enere, tiere.

176 (et) hundrede seksoghalvfjerds [(e'd)hunɔð'sægsɔhal'fjɛ:ds]

1291 et tusind to hundrede enoghalvfems [e'dtu'sɪ'to'hunɔð'e'nɔhal'fæms] (/tolv hundrede enoghalvfems)

Alder, adresse, telefon og e-mail

8 Dialog 1. Lyt og gentag.

A: Hvor 'gammel 'er du?

B: Jeg er '22.

A: Hvor 'bor du?

B: Jeg 'bor i 'Vestergade.

A: Hvor i 'Vestergade?

B: I nummer '38.

A: 'Hvad 'sal 'bor du 'på?

B: 'Anden 'sal til 'højre.

A: 'Bor du a'lene?

B: 'Nej, jeg 'bor 'sammen med min fa'milie.

'Hvad med 'dig? ...

Øvelse 14. Træn dialogen i fire dele. Se s. 128.

Øvelse 15. Luk bogen og gå rundt i klassen og snak med andre om alder, adresse ...

Hvem bor du sammen med?

Jeg bor sammen med {
min familie
min kæreste
min mand/min kone
min søn/min datter
en ven/en veninde

Dialog 2. Lyt og gentag, og læs sammen.

A: Har du tele'fon?

B: 'Ja, 'det 'har jeg.

A: 'Hvad er dit tele'fonnummer?

B: Det er 31 23 45 67.

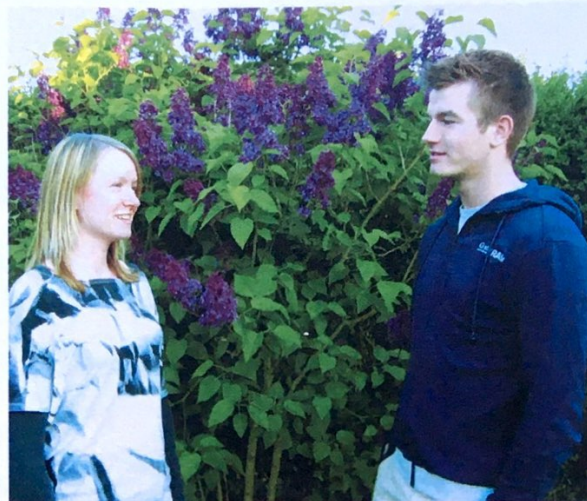
A: 'Har du 'også en 'e-mailadresse?

B: 'Ja, det er line01@gmail.dk.

A: 'Hvordan 'staver du 'det?

Øvelse 16 (parøvelse). Snak om telefon og e-mail.

Øvelse 17. Lav en telefonliste. Skriv numrene på tavlen, og træn tallene.



Bemærk:

Jeg bor {
i { - gade
- vej
på { - brogade
- Allé
- Boulevard

Eksempler:

i Nørregade
på Æblevej
på Vesterbrogade
på Park Allé
på Sønder Boulevard

Etage/sal:

Jeg bor {
på { 4. sal (fjerde)
3. sal (tredje)
2. sal (anden)
1. sal (første)
i { stuen

tv. = til venstre

mf. = midt for

th. = til højre

Bemærk:

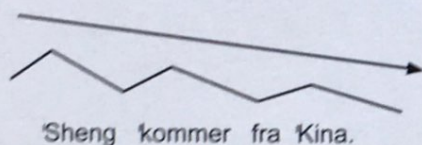
. = punktum
- = bindestreg
_ = underscore
@ = snabel-a



9 Sheng

Sheng kommer fra Kina.
 Han er otteogtyve år.
 Han er gift, og han bor i Saxogade sammen med sin kone.
 De bor i nummer 19, tredje sal til venstre.
 Sheng taler kinesisk og engelsk og lidt dansk.
 Shengs kone er englænder.
 Hun hedder Jennifer.
 Sheng og Jennifer taler engelsk sammen.

Øvelse 18. Lyt og gentag. Vær opmærksom på rytme og sprogmelodi. Sæt tryk ' efter gehør. (Se facit s.114).
 Bemærk også intonationen: Stemmen går ned mod punktum.
 Læs derefter sammen parvis og hjælp hinanden med udtale.



Øvelse 19. Ligeftrem ordstilling: Subjekt (S) før verbum (V).
 Find og noter S og V i teksten.

Øvelse 20. Spørgsmål med hv-ord.

Lav spørgsmål med hv-ord til svarene:

1. _____ ?
Sheng kommer fra Kina.
2. _____ ?
Han er 28 år.
3. _____ ?
Det er Shengs kone.
4. _____ ?
Hun hedder Jennifer.
5. _____ ?
De bor i Saxogade.
6. _____ ?
De bor på 3. sal.
7. _____ ?
De taler engelsk sammen.



Spørgsmål

1. Spørgsmål med hv-ord

Ordstilling:

Hv-ord - Verbum (V) - Subjekt (S)?

Eks.: Hvad hedder han?
 V S

Eks.: Hvem er det?
 V S

2. Spørgsmål uden hv-ord

Ordstilling:

Verbum (V) - Subjekt (S) ?

Eks.: Hedder han Peter?
 V S

Eks.: Kommer hun fra Kina?
 V S

Svar: Ja / Nej.

Bemærk:

Der er inversion i spørgsmål.

Inversion:

Verbum før subjekt.

Øvelse 21. Spørgsmål uden hv-ord.

Lav spørgsmål uden hv-ord til svarene.

1. _____ ?
Ja, han er gift.
2. _____ ?
Nej, de bor i nummer 19.
3. _____ ?
Ja, han taler lidt dansk.
4. _____ ?
Ja, hun hedder Jennifer.
5. _____ ?
Nej, hun er englænder.
6. _____ ?
Nej, de taler engelsk sammen.



Øvelse 22. Sæt ordene i rigtig rækkefølge. Er der ligefrem ordstilling eller inversion?

1. hedder / Peters kone / Lone / . / _____
2. er / hvor gammel / han / ? / _____
3. engelsk / taler / hun / ? / _____
4. på anden sal / bor / de / . / _____
5. de / hvad sprog / taler / ? / _____
6. en mobiltelefon / har / han / ? / _____

10 Øvelse 23. Lytteøvelse. Læs spørgsmålene, lyt 2-3 gange til lydfilen og svar kort.

1. Hvor gammel er Claudine? _____
2. Hvor kommer hun fra? _____
3. Hvad hedder hun til efternavn? Hvordan staver hun det? _____
4. Hvad sprog taler de sammen? _____
5. Hvor bor de? _____
6. Hvad er Claudines telefonnummer? _____
7. Hvad er Claudines e-mailadresse? _____

Øvelse 24. Skriv og fortæl om dig selv (navn, nationalitet, alder, sprog, adresse, gift?, bor alene?).

Øvelse 25. Udfyld blanketten.

Fornavn: _____	Efternavn: _____
Nationalitet: _____	Alder: _____
Køn (sæt kryds): mand _____ kvinde _____	CPR.nr. : _____
Civilstand (sæt kryds): gift _____ ugift _____	Antal børn: _____
Adresse: Gade: _____	Nr.: _____ Etage: _____
Postnr.: _____	By: _____
Tlf.: _____	E-mail: _____
Dato: _____	Underskrift: _____

Øvelse 26 (par-/gruppeøvelse). Hvem er de? Hvad tror du?
Lav spørgsmål/svar. Spørg til: navn, land, sprog, alder.

Eks.: Hvor kommer hun fra? Svar: Jeg tror, hun kommer fra ...

Eks.: Hvor gammel er han? Svar: Jeg tror, han er ...

Jeg tror, ...

(når du gætter på noget).

Eks.: Jeg tror, hun er tysker.



REP Se også repetitionskort og rettenøgle på www.synope.dk

I klassen 1



11 Dialog 1. Lyt og gentag.

A: 'Hej.

B: 'Hej, hvordan 'går det?

A: 'Det går 'godt. 'Hvad med 'dig?

B: 'Det går 'også 'godt.



Dialog 3. Lyt og gentag.

A: Hvordan 'går det? Er det 'svært?

B: 'Ja, det 'er 'lidt 'svært.

(/'Nej, det er 'ikke så 'svært.

/Det er 'meget 'nemt).



Dialog 2. Lyt og gentag.

A: Vil du 'med i kantinen?

B: 'Ja, 'det vil jeg 'godt.

A: 'Hvad med 'dig? Vil 'du 'også 'med?

C: 'Nej, jeg 'bliver 'her.



Dialog 4. Lyt og gentag.

A: 'Tak for i 'dag.

B: 'Selv 'tak.

A: 'Vi 'ses i 'morgen. (/på 'onsdag)

B: 'Ja, 'hej 'hej.

Øvelse 1. Gennemgå dialogerne en ad gangen med fokus på udtalen - først sammen i klassen, og så parvis. Hjælp hinanden med udtalen.

Øvelse 2 (grupper af 3-4 personer). Luk bogen og træn alle 4 dialoger. Skriv stikord til hver dialog på tavlen. (Dialog 1: Hej, hvordan. Dialog 2: Kantinen? Dialog 3: Svært? Dialog: Tak). Kursisterne tager nu på skift initiativ til en dialog med en anden kursist fra gruppen.

En uge:

Hverdage: mandag, tirsdag, onsdag, torsdag, fredag.

Weekend: lørdag, søndag.

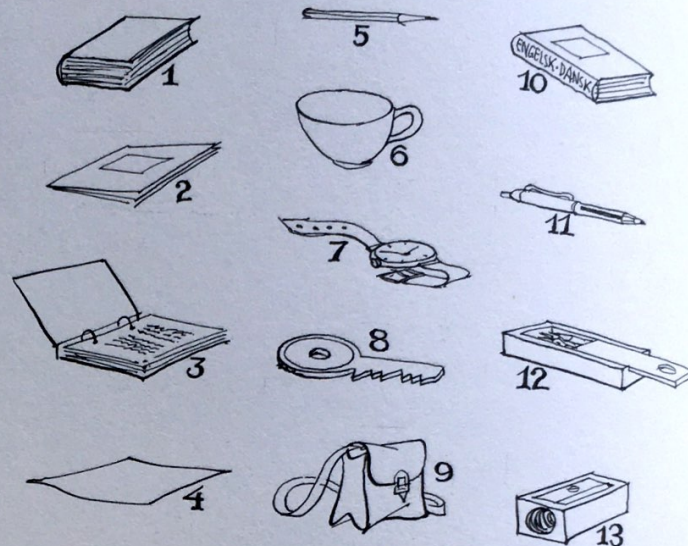


Ting i klassen

Substantiver

-  **12 Øvelse 3. Ordliste 1.** Lyt og gentag.
Bemærk forskellen mellem skrift og lyd.

- | | |
|-----------------------|-----------------|
| 1. en 'bog | ['båw'] |
| 2. et 'hæfte | ['hæfdə] |
| 3. en 'mappe | ['mæbə] |
| 4. et 'papir | ['pa'pi:t'] |
| 5. en 'blyant | ['bly:an'd] |
| 6. en 'kop | ['kɔb] |
| 7. et 'ur | ['u:t] |
| 8. en 'nøgle | ['nɔjlə] |
| 9. en 'taske | ['tasgə] |
| 10. en 'ordbog | ['o:rbåw'] |
| 11. en 'kuglepen | ['ku:lpæn'] |
| 12. et 'penalhus | ['pe'na'lhu's] |
| 13. en 'blyantspidser | ['bly:andsbesɔ] |



-  **13 Øvelse 4. Ordliste 2. En eller et?** Lyt og skriv.

- | | | |
|-------------------------|----------------------------|--------------------------------|
| 1. Det er _____ mand. | 6. Det er _____ vindue. | 11. Det er _____ mobiltelefon. |
| 2. Det er _____ kvinde. | 7. Det er _____ jakke. | 12. Det er _____ dør. |
| 3. Det er _____ bord. | 8. Det er _____ skab. | 13. Det _____ viskelæder. |
| 4. Det er _____ stol. | 9. Det er _____ tavle. | 14. _____ fjernsyn. |
| 5. Det er _____ lampe. | 10. Det er _____ landkort. | 15. _____ væg. |

Øvelse 5 (gruppeøvelse).

A peger på en ting på billedet eller i klassen og spørger:
Hvad er det? ['vaa 'de]?

B svarer med én rytmegruppe:

Det er en/et '... [deen '.../deed '...]

Eks.: / Det er en 'taske. / [deen 'tasgə]

Substantiver: ubestemt artikel ental

n-ord: en (fælleskøn)	t-ord: et (intetkøn)
en stol	et bord
en kop	et skab



Øvelse 6 (parøvelse). Gå rundt sammen og snak om ting i klassen. Hvilke ord kender I?
Skriv andre nye ord her:

Hvis ... er det?

14 Dialog 1. Lyt og gentag.

A: Hvis jakke er 'det?

B: Det er Marias.

Øvelse 7 (parøvelse). Peg på skift på ting i klassen og spørg og svar:

A: Hvis ... er det?

B: Det er -s.

Dialog 2. Lyt og gentag.

A: Er det 'din jakke?

C: Nej, det er ikke 'min.

A: Hvis er det 'så?

B: Det er Sofies.

Dialog 3. Lyt og gentag.

A: Er det 'dit viskelæder?

B: Nej, det er ikke 'mit.

A: Hvis er det 'så?

B: Det er 'Peters eller 'Ullas.

Dialog 4. Lyt og gentag.

A: Er det 'Runes 'bog?

B: Nej, det er ikke 'hans.

A: Hvis er det 'så?

B: Det 'ved jeg ikke.

Jeg 'tror, det er 'skolens.

Dialog 5. Lyt og gentag.

A: Er det 'Lones 'ur?

B: Nej, det er ikke 'hendes.

A: Er det 'Bentes?

B: Ja, måske.

Øvelse 8 (parøvelse). Læs dialogerne sammen. Hjælp hinanden med udtalen. Peg så på skift på forskellige ting i klassen og spørg og svar som vist i dialogerne. Hvis ... er det? Er det din/dit/s ...?

Øvelse 9 (i klassen/i små grupper). Saml nogle ting fra forskellige personer i klassen og læg dem på et bord. Hvis er de forskellige ting? Spørg og svar.



Spørg: Hvis er det? ['ves a 'de]

Hvis ... (bog) er det?

Svar: Det er min/mit.

Det er din/dit.

Det er hendes/hans.

Det er Sofies./Det er Peters.

Det er skolens.

Bemærk:

n-ord: en bog —> min / din bog

t-ord: et hæfte —> mit / dit hæfte

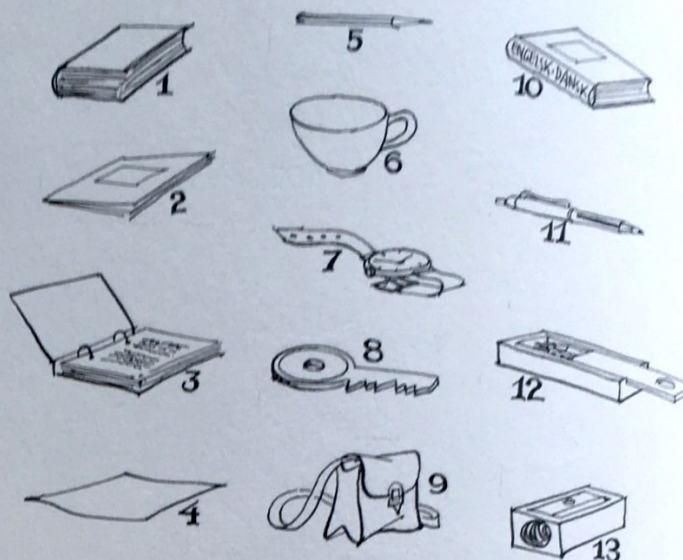
Personlige pronominer	Possessive pronominer
jeg	min / mit / mine
du	din / dit / dine
han	hans
hun	hendes
vi	vores
I	jeres
de	deres

Ting i klassen

Substantiver

-  **12 Øvelse 3. Ordliste 1.** Lyt og gentag.
Bemærk forskellen mellem skrift og lyd.

1. en 'bog' ['båw']
2. et 'hæfte' ['hæfdə']
3. en 'mappe' ['mæbə']
4. et 'papir' ['pæpiː']
5. en 'blyant' ['bly:an'd']
6. en 'kop' ['kɔb]
7. et 'ur' ['uː]
8. en 'nøgle' ['nɔjlə]
9. en 'taske' ['tasgə]
10. en 'ordbog' ['ɔːbåw']
11. en 'kuglepen' ['ku:lpæn']
12. et 'pe'nalhus ['pe'na'lhu's]
13. en 'blyantspidser' ['bly:andsbesɔ]



-  **13 Øvelse 4. Ordliste 2. En eller et?** Lyt og skriv.

1. Det er _____ mand.
2. Det er _____ kvinde.
3. Det er _____ bord.
4. Det er _____ stol.
5. Det er _____ lampe.
6. Det er _____ vindue.
7. Det er _____ jakke.
8. Det er _____ skab.
9. Det er _____ tavle.
10. Det er _____ landkort.
11. Det er _____ mobiltelefon.
12. Det er _____ dør.
13. Det _____ viskelæder.
14. _____ fjernsyn.
15. _____ væg.

Øvelse 5 (gruppeøvelse).

A peger på en ting på billedet eller i klassen og spørger:
Hvad er det? ['vaa 'de]?

B svarer med én rytmegruppe:

Det er en/et '... [deen '.../deed '...]

Eks.: / Det er en 'taske. / [deen 'tasgə]

Substantiver: ubestemt artikel ental

n-ord: en (fælleskøn)	t-ord: et (intetkøn)
en stol	et bord
en kop	et skab



Øvelse 6 (parøvelse). Gå rundt sammen og snak om ting i klassen. Hvilke ord kender I?
Skriv andre nye ord her:

Hvis ... er det?

14 Dialog 1. Lyt og gentag.

A: 'Hvis jakke er 'det?

B: Det er Marias.

Øvelse 7 (parøvelse). Peg på skift på ting i klassen og spørg og svar:

A: Hvis ... er det?

B: Det er -s.

Dialog 2. Lyt og gentag.

A: Er det 'din jakke?

C: Nej, det er ikke 'min.

A: 'Hvis er det 'så?

B: Det er Sofies.

Dialog 3. Lyt og gentag.

A: Er det 'dit viskelæder?

B: Nej, det er ikke 'mit.

A: 'Hvis er det 'så?

B: Det er 'Peters eller 'Ullas.

Dialog 4. Lyt og gentag.

A: Er det 'Runes bog?

B: Nej, det er ikke 'hans.

A: 'Hvis er det 'så?

B: Det 'ved jeg ikke.

Jeg 'tror, det er 'skolens.

Dialog 5. Lyt og gentag.

A: Er det 'Lones 'ur?

B: Nej, det er ikke 'hendes.

A: Er det 'Bentes?

B: Ja, må'ske.



Spørg: Hvis er det? ['ves a 'de]
Hvis ...(bog) er det?

Svar: Det er min/mit.
Det er din/dit.

Det er hendes/hans.
Det er Sofies./Det er Peters.
Det er skolens.

Bemærk:
n-ord: en bog —> min / din bog
t-ord: et hæfte —> mit / dit hæfte

Personlige pronominer	Possessive pronominer
jeg	min / mit / mine
du	din / dit / dine
han	hans
hun	hendes
vi	vores
I	jeres
de	deres

Øvelse 8 (parøvelse). Læs dialogerne sammen. Hjælp hinanden med udtalen. Peg så på skift på forskellige ting i klassen og spørg og svar som vist i dialogerne. Hvis ... er det? Er det din/dit/s ...?



Øvelse 9 (i klassen/i små grupper). Saml nogle ting fra forskellige personer i klassen og læg dem på et bord. Hvis er de forskellige ting? Spørg og svar.

Fredag i klassen

Det er 'fredag 'morgen. Klokken er 'ni. Der er '12 kursister i 'klassen. Der er 'fem 'mænd og 'syv 'kvinder. Der er 'mange forskellige nationaliteter. Der er 'to 'thailændere, 'tre 'indere, 'to 'englændere, 'to marokkanere, en italiener, en au'strali'er og en iran'er. Der er 'ikke 'nogen skandinaver. Læreren er 'danske'r.



15 Øvelse 10. Lyt og gentag. Læs så sammen parvis.

Øvelse 11 (parøvelse).

Svar på spørgsmålene til teksten.

1. Hvor mange kursister er der i klassen?
2. Hvor mange mænd er der?
3. Hvor mange kvinder er der?
4. Hvor mange forskellige nationaliteter er der?
5. Hvor mange skandinaver er der i klassen?
6. Hvad er lærerens nationalitet?

Bemærk

Er der nogen ? [noon]

Svar: Ja, der er (tre/fire ...)

Nej, der er ikke nogen.

16 Øvelse 12. Udtale af endelserne -er [ɐ] og -ere [ɐɐ]. Lyt og gentag.

1. en dansker - to danskere
2. en japaner - to japanere
3. en iraker - to irakere
4. en russer - to russere

5. en pakistaner - to pakistanere
6. en amerikaner - to amerikanere
7. en tysker - to tyskere
8. en lærer - to lærere



Øvelse 13 (parøvelse). Din klasse / dine kolleger.

Hvordan er din klasse?

Hvor mange kursister/mænd/kvinder/forskellige nationaliteter/iranere ... er der i din klasse?

Er der nogen russere/skandinaver ...?

Hvordan er dine kolleger?

Hvor mange mænd / kvinder er der i dit arbejdsteam?

Hvilke nationaliteter er der?

Substantiver i flertal

Øvelse 14. Udfyld skemaet.

Substantiver: Flertal ubestemt		
Ental (singularis)	Flertal (pluralis)	
1. en kvinde	to kvinder	Gruppe 1 grundform + (e)r
2. en lampe		
3. et gardin		
4. et vindue		
5. en taske		
6. et skab	to skabe	Gruppe 2 grundform + e
7. en stol		
8. et bord		
9. et ur		
10. en dør		
11. et landkort	to landkort	Gruppe 3 flertal = ental
12. et fjernsyn		
13. et sprog		



Øvelse 15. Ordbogsøvelse. Kig i din ordbog og find flertalsformen af ordene. Placér dem under gruppe 1, 2 eller 3:

1. en dag, 2. en måned, 3. et år, 4. en bog, 5. en mand, 6. et minut, 7. et ur, 8. en kuglepen, 9. et barn, 10. en ting, 11. et land, 12. en klasse.

Gruppe 1 + (e)r	Gruppe 2 + e	Gruppe 3 ÷
	to dage	

Bemærk dobbeltkonsonant ved visse ord (se også længde s.111). Bemærk vokalskift ved: mand, barn, bog.

Øvelse 16 (par-/gruppeøvelse). Ting i klassen.

Hvor mange ... er der? Er der nogen ...? Spørg og svar og husk flertal.



Øvelse 17 (i klassen/i grupper). Hvad er der i tasken?

Øvelse 18. Hvad har du i din taske? Skriv her:

Praktiske vendinger:

Jeg har et spørgsmål.

Hvordan siger man ... på dansk?

Hvad hedder det på dansk?

Hvad betyder ...?

Hvordan udtaler man ...?

REP Se også repetitionskort og rettenøgle på www.synope.dk



Præsentation 2

17 Maria

Maria er brasilianer.

Hun har været i Danmark i to år og syv måneder, og hun taler godt dansk nu.

Maria bor i Elmegade nr. 31, stuen th.

Hun er ikke gift, og hun har ikke nogen børn, men hun bor ikke alene.

Hun bor sammen med en veninde.

Marias veninde hedder Sarah.

Sarah er også brasilianer.

Hun har kun været i Danmark i fem måneder, og hun forstår ikke dansk.

Sarah taler kun portugisisk.

Hun savner Brasilien.

Øvelse 1. Lyt og gentag. Sæt tryk i teksten efter gehør. (Se facit s. 114). Læs så sammen parvis og pas på udtalen.

Øvelse 2 (parøvelse). Lav spørgsmål/svar til teksten (spørgsmål med hv-ord og uden hv-ord).

Øvelse 3. Indsæt: ikke, kun, også (CA) i sætningerne.

Eks.: Hun hedder Elena. (ikke)

Svar: Hun hedder ikke Elena.
S V CA

1. Elena er dansker. (ikke) _____
2. Hun taler dansk. (ikke) _____
3. Hun taler russisk. (kun) _____
4. Hendes mand er russer. (også) _____
5. De taler russisk sammen. (kun) _____
6. Han bor i Danmark. (også) _____
7. Han taler dansk. (også) _____

Øvelse 4 (parøvelse). Fortæl en 'ikke-historie'. Brug 'ikke' i alle sætninger: Jeg hedder ikke ...

Øvelse 5. Skriv sætninger hjemme med: ikke, kun, også.



Centraladverbier (CA):

ikke [eg], kun [kån], også [ɔs]

Ligefrem ordstilling: S - V - CA

Eks.: Sarah kommer **også** fra Brasilien.
S V CA

Eks.: Hun forstår **ikke** dansk.
S V CA

Ordstilling i spørgsmål: V - S - CA ?

Eks.: Er han **også** brasilianer?
V S CA

Tid i Danmark, civilstand og børn

18 Dialog 1. Lyt og gentag.

A: Hvor længe har du været i Danmark?

B: I et år og 3 måneder.

A: Er du gift?

B: Ja, det er jeg.

A: Er din mand dansker? (/din kone)

B: Nej, det er han ikke. Han er vietnameser.

A: Taler din mand dansk?

B: Ja, det gør han. (/Nej, det gør han ikke.)

Øvelse 6. Træn dialogen i klassen og parvis.
(Hvis der svares nej til: 'Er du gift?', så spørg:
Har du en kæreste/en ven/en veninde?).

Dialog 2. Lyt og gentag.

A: Har du børn?

B: Ja, det har jeg.

A: Hvor mange børn har du?

B: To. En pige på tre et halvt og en dreng på to.

Hvad med dig? Har du børn?

A: Nej, det har jeg ikke.

Øvelse 7. Træn dialogen i klassen og parvis.



Øvelse 8. Luk bogen og gå rundt og snak med andre om tid i Danmark, mand/kone og børn.



Øvelse 9 (parøvelse). Interview en anden kursist og udfyld skemaet.

navn og nationalitet	sprog/modersmål	alder	telefonnummer
tid i Danmark?	gift/kæreste/børn?	bor alene/ sammen med ...	mands/kones/ kærestes nationalitet ...

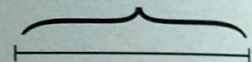
Øvelse 10. Skift partner, og fortæl på skift om personen i jeres skema. Det er ... Han/hun ...
Hans kone ... /Hendes mand ...



Bemærk:

Ved periode bruges 'i'

- i et år
- i tre uger
- i to måneder



6 måneder = et halvt år

1½ år = halvandet år

2 ½ år = to et halvt år

Kort svar

1. Kort svar med 'er' og 'har'

Spørgsmål

Er du gift?

Har du børn?

Kort svar

Ja, det **er** jeg./Nej, det **er** jeg ikke.

Ja, det **har** jeg./Nej, det **har** jeg ikke.

2. Kort svar med 'gør'

Spørgsmål

Taler du dansk?

Bor du i Danmark?

Kommer du fra Italien?

Kort svar

Ja, det **gør** jeg./Nej, det **gør** jeg ikke.

Spørgsmål uden hv-ord kan besvares med: ja/nej, men besvares også tit med et 'kort svar'.
Ved spørgsmål med 'er' og 'har' svares med 'er' og 'har'. (Se også s. 117).

Øvelse 11. Kort svar med 'er', 'har' og 'gør'.

Svar på spørgsmålene. Brug kort svar.

1. Har du en e-mail-adresse? _____
2. Er du dansker? _____
3. Har du en kæreste? _____
4. Er du 25 år? _____
5. Har du familie i Danmark? _____
6. Er du thailænder? _____
7. Kommer du fra Italien? _____
8. Taler du engelsk? _____
9. Er du i skole? _____
10. Hedder du Claus? _____
11. Bor du alene? _____
12. Har du arbejde? _____



19 Priya

Priya er 'syvog'tyve 'år, og hun er 'inder.
Hun er 'gift med en 'dansker og 'bor i 'Jylland.
Hun har 'været i 'Danmark i 'to 'år.

Priya er 'sygeplejerske, og hun 'arbejder
på et 'sygehus. Hun 'elsker sit 'arbejde.
Hun 'møder klokken 'syv, og hun får 'fri klokken 'fire.
Hun 'cykler til 'arbejde 'hver 'dag.
'Det 'tager 'kun 'tyve minutter.

Priya går 'også på 'sprogskole,
for'di hun vil lære 'mere 'dansk.

Hun kan 'godt 'lide 'Danmark,
men hun kan 'ikke 'lide 'vejret i 'Danmark,
og hun 'hader 'regnvejr.



Bemærk:

Jeg kan godt lide ... / Jeg elsker ...
Jeg kan ikke lide ... / Jeg hader ...

Øvelse 12. Lyt og gentag. Bemærk udtalen af y (se også s. 109). Læs så sammen parvis, og hjælp hinanden med udtalen.

Øvelse 13 (parøvelse). Svar på spørgsmålene med hele sætninger. Pas på udtale af y.

1. Hvor gammel er Priya? _____
2. Hvor længe har hun været i Danmark? _____
3. Hvem er hun gift med? _____
4. Hvor bor hun? _____
5. Hvad laver Priya? _____
6. Hvad tid møder hun? _____
7. Hvornår får hun fri? _____
8. Hvordan kommer hun på arbejde? _____
9. Hvor lang tid tager det? _____
10. Hvorfor går hun på sprogskole? _____
11. Hvad synes hun om Danmark? _____
12. Hvad synes hun om vejret i Danmark? _____
13. Hvad synes hun om regnvejr? _____
14. Hvad synes du om vejret i Danmark? _____

Skole, arbejde og transport

20 Dialog 1. Lyt og gentag.

- A: 'Hvad 'laver du?
B: Jeg går på 'sprogkursus.
A: 'Hvorfor 'det?
B: For'di jeg vil lære 'dansk.
A: 'Hvor ligger 'skolen?
B: I 'Valdemarsgade.

Dialog 2. Lyt og gentag.

- A: Har du 'arbejde?
B: 'Ja, 'det 'har jeg.
A: 'Hvad 'laver du?
B: Jeg 'arbejder i 'Føtex.
A: 'Hvad 'tid 'møder du?
B: Jeg 'møder klokken 'otte.
A: Hvor'når får du 'fri?
B: Jeg får 'fri klokken 'fire.

Dialog 3. Lyt og gentag.

- A: Hvor'dan kommer du i 'skole?
B: Jeg 'tager 'bussen.
A: 'Hvilken 'bus 'tager du?
B: Jeg 'tager nummer '16 eller nummer '5.
A: Hvor 'lang 'tid 'tager 'det?
B: 'Det 'tager 'ti 'minutter.



Hvordan kommer du i skole (/på arbejde)?

- Svar: Jeg 'går.
 Jeg 'cykler.
 Jeg 'tager 'bussen.
 Jeg 'tager 'toget (/ 'metroen).
 Jeg kører i 'bil.
 Jeg 'tager en 'taxa.

Hvilken bus tager du? / Hvad for en bus tager du?

- Svar: Jeg 'tager nummer '5.

Øvelse 14. Træn dialogerne i klassen og parvis. (Se forslag til procedure s. 128).

21 Øvelse 15. Udtale af t. Det danske [t] er aspireret (som første bogstav) og efterfulgt af en lille s-lyd: ts. T kan også udtales [d]. T udtales [d] ved st- og ved -tt-.

1. Aspireret t (t først i ordet). Lyt og gentag, og pust på t.
tak, to, ti. De tager toget til Thisted. Det tager ti timer.

2. T udtalt [d]. Lyt og gentag.
staver, otte, atten, minutter.



Øvelse 16. Luk bogen og gå rundt i klassen og snak med andre om arbejde, skole og transport.

Øvelse 17. Hv-ord (parøvelse). Lav spørgsmål til svarene. Brug hv-ord. (Se også s. 117).

Hv-ord: hvad, hvem, hvor, hvordan, hvilken/hvad for en, hvornår, hvorfor, hvor mange, hvor længe, hvor gammel, hvis, hvor lang tid.

1. _____ ? Han er 28 år.
2. _____ ? Han hedder Robert.
3. _____ ? Han har været her i 2 år.
4. _____ ? Det er Nadima.
5. _____ ? Han tager bussen.
6. _____ ? Han tager nummer 14.
7. _____ ? Det tager 20 minutter.
8. _____ ? Han møder klokken 9.
9. _____ ? Han har tre børn.
10. _____ ? Det er Marias.
11. _____ ? Fordi han vil lære dansk.
12. _____ ? Han bor i Århus.

 **22 Øvelse 18. Lytteøvelse.** Læs spørgsmålene, lyt så 2-3 gange til lydfilen og svar kort.

1. Hvem er Miguel? _____
2. Hvor kommer han fra? _____
3. Hvor længe har han været i Danmark? _____
4. Hvad sprog taler han? _____
5. Hvad sprog taler Anna og Miguel sammen? _____
6. Hvad er deres adresse? _____
7. Hvad er Annas og Miguels telefonnumre? _____
8. Hvad laver Anna? _____
9. Hvad tid møder Anna? _____
10. Hvor arbejder Miguel? _____
11. Hvordan kommer han til arbejde? _____
12. Hvor lang tid tager det? _____

Carol og Tom

Øvelse 19. Indsæt ord fra boksen.

Indsæt:

er - tager - får - møder - ligger - har - det -
været - en - også - ikke - kun - og - eller -
i - på - hun - han - hans - hendes - de - til -
fordi - hedder

Bemærk: Ordene må bruges flere gange.



Carol _____ Tom kommer fra Canada.

_____ har _____ i Danmark _____ et år.

De forstår dansk, men de taler _____ dansk sammen.

De taler _____ engelsk.

De _____ gift og _____ to børn, en dreng _____ fire og _____ pige på tre.

Deres børn _____ Robert og Lisa.

Familien bor _____ Nyvej i Odense.

De bor _____ nummer 75, stuen _____ højre.

Carol arbejder i et computerfirma. _____ arbejdsplads _____ på Elmevej.

_____ cykler til arbejde.

Hun går _____ på sprogskole, _____ hun vil lære mere dansk.

Tom arbejder på en restaurant. _____ er kok.

Han _____ kl. 14 og _____ fri kl. 22.

_____ arbejdsplads ligger _____ Møllegade.

Han _____ bussen til arbejde.

Han tager bus nr. 15 _____ bus nr. 22. _____ tager ti minutter.



Paul fra USA

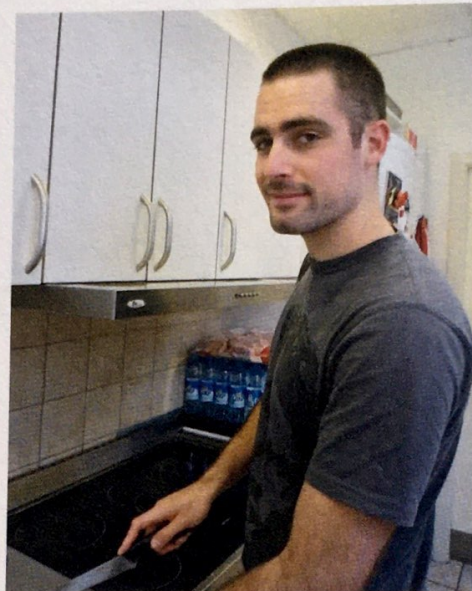
1.
Paul Spencer

2.
USA
New York

3.
4 år i Danmark

4.
engelsk og dansk

5.
28 år
gift



10.
bussen
nr. 6
20 minutter

9.
kok:
restaurant
Østergade
kl. 16-24

8.
bor: med familie
Vesterbrogade 124,
1. th.

7.
kone: Nicole
Canada
fransk, engelsk

6.
et barn
dreng: Oliver
2 måneder

Øvelse 20 (par-/gruppe-/klasseøvelse). Lav spørgsmål og svar til Paul fra USA (spørgsmål med og uden hv-ord). Brug informationerne i boksene.

Øvelse 21. Fælles interview med én kursist. Alle spørger på skift. Brug alle spørgsmål fra Præsentation 1 og 2.



Øvelse 22 (parøvelse). Lav samme interview parvis.

Øvelse 23 (i klassen). Fortæl alt, hvad du kan om dig selv på dansk (1-2 minutter). Forbered først hjemme.

Navn, land, sprog, alder, adresse, gift/kæreste, bor alene/sammen med ... / børn, arbejde, skole, transport, transporttid.



Øvelse 24 (parøvelse). Snak om kolleger (/venner). Fortæl om en kollega (/ven eller veninde). Begynd f.eks.: Jeg har en kollega (/ven/veninde). Han/hun ...

Øvelse 25. Skriv og fortæl om dig selv.

REP Se også repetitionskort og rettenøgler på www.synope.dk

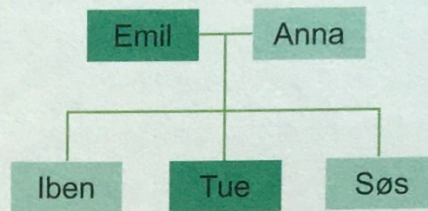
Familie



Øvelse 2. Hvem er de?

1. Emil er Annas _____
2. Anna er Tues _____
3. Tue og Søs er Ibens _____
4. Søs er Emils _____
5. Tue er Annas _____
6. Emil er Ibens _____
7. Tue er Ibens _____
8. Søs er Tues _____
9. Anna er Emils _____
10. Iben, Tue og Søs er Annas _____

En familie



Øvelse 1. Lyt og gentag.

23

Et ægtepar

en kone
en mand
en mor
en far
forældre

Børn

en datter
to døtre
en søn
to sønner

Søskende (brødre og søstre)

en søster
to søstre
en bror
to brødre
en lillebror
to små brødre
en storebror
to storebrødre
en lillesøster
to små søstre
en storesøster
to storesøstre

(Mere familie, se også s. 101-102).

Uffes familie

'Uffe har 'kun en 'lille fa'milie. Hans 'mor og 'far 'bor i 'Spanien. Han 'ser 'ikke sine for'ældre så 'tit. Men han 'har 'to 'søskende 'her i 'Danmark: en 'lillesøster og en 'lillebror. Hans 'lillebror hedder 'Niels, og hans 'lillesøster hedder Na'tasja. Han 'har 'også en 'mormor. 'Hun hedder Ma'rie. Hans 'morfar er 'død. 'Uffe be'søger 'tit 'Niels og Ma'rie. 'De bor i 'Odense. Han taler i tele'fon med Na'tasja. 'Hun bor i Køben'havn.



Uffe er single

'Uffe 'bor a'lene. Han er 'ikke 'gift, og han har 'ikke 'nogen 'kæreste. Han 'bor i et 'hus i 'Odense 'sammen med sin 'hund 'Perle.



Natasja er enlig mor

Natasja er 'skilt og 'bor 'sammen med sin 'datter 'Lærke på '6 'år. De 'bor i en 'lejlighed i Køben'havn. 'Lærkes 'far, Na'tasjas 'eksmand, bor 'også i Køben'havn.



Niels er studerende

'Niels stu'derer. Han læser medi'cin. Han 'bor 'sammen med en 'ven. De 'bor i en 'lille 'lejlighed.



Marie er pensionist

Marie er '97 'år, og hun 'arbejder selv'følgelig 'ikke. Hun er 'enke. Hen-des 'mand, 'Søren, er 'død. Marie 'bor a'lene 'nu. Hun 'tænker 'tit på Sø-ren. Hun 'savner ham.

24 Øvelse 3. Lyt og gentag. Læs derefter parvis, og hjælp hinanden med udtalen.

25 Øvelse 4. Lyt og sæt tryk i ordene.

- | | | | | | |
|---------------|------------|-----------------|----------------|-------------|------------|
| 1. studerende | 2. medicin | 3. selvfølgelig | 4. eksmand | 5. enlig | 6. veninde |
| 7. forældre | 8. mormor | 9. søskende | 10. pensionist | 11. familie | 12. alene |



Øvelse 5 (par-/gruppeøvelse). Snak om familie. F.eks.:

- Hvad hedder dine forældre? Hvor bor de? Hvor gammel er din mor/far?
- Hvor mange søskende har du? Er de gift/skilt/single? Hvor bor de? Har de børn?
- Hvor mange søskende har din mor/far? Hvor mange brødre og hvor mange søstre?
- Lever din mormor/morfar? (Hvor gammel er din mormor/morfar?)

(Se også s. 119-121 (objektpronominer og sin/sit/sine vs. hans/hendes).

Klokken

26 Dialog. Lyt og gentag. Læs så parvis.

A: 'Hvad er klokken?

B: Den er 'halv 'ti.

A: Hvor'når har vi 'pause?

Lærer: Vi holder 'pause 'nu.

A: Hvor 'lang 'pause 'har vi?

Lærer: I 'har et kvar'ter - til 'kvar't i 'ti.
Vi 'ses om 'lidt.

Hvad er klokken? ['vaa 'klogg]

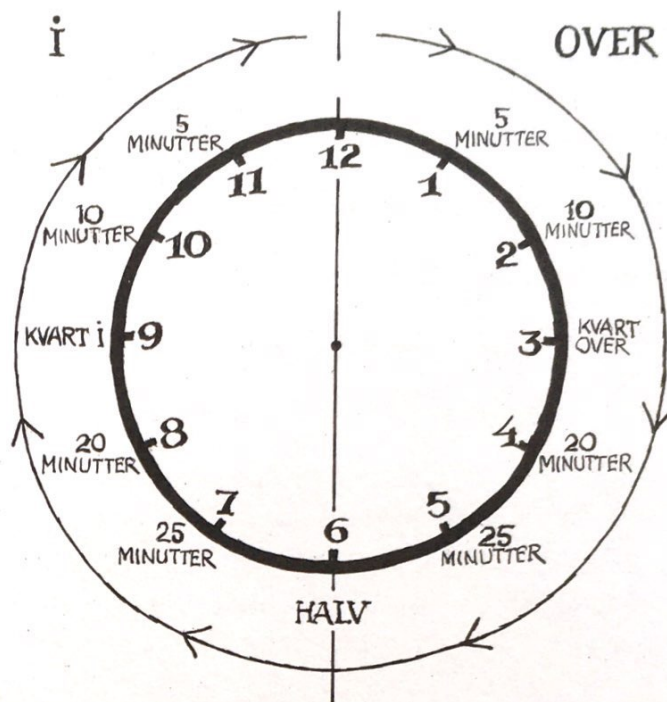
Den er ... ['dæna ...]

08:00 Den er 8.

08:15 Den er kvart over 8.

08:30 Den er halv 9.

08:45 Den er kvart i 9.



Øvelse 1 (parøvelse). Spørg og svar på skift.

A: Hvad er klokken? B: Den er ...

10:45, 7:30, 05:15, 11:45, 06:30, 09:15, 12:30.

Hvad er klokken?

08:02 Den er 2 minutter over 8.

07:47 Den er 13 minutter i 8.

Bemærk:

et mi'ut	(60 sekunder)
et kvar'ter	(15 minutter)
en 'halv 'time	(30 minutter)
en 'time	(60 minutter)
et 'døgn	(24 timer)

Øvelse 2 (parøvelse). Spørg og svar på skift.

A: Hvad er klokken? B: Den er ...

10:07, 05:50, 08:53, 07:46, 11:30, 06:40

09:13, 10:35, 11:01, 08:04, 07:15, 09:25.

Øvelse 3. Hvad er klokken? Skriv:

05:45 _____

12:20 _____

06:59 _____

05:10 _____

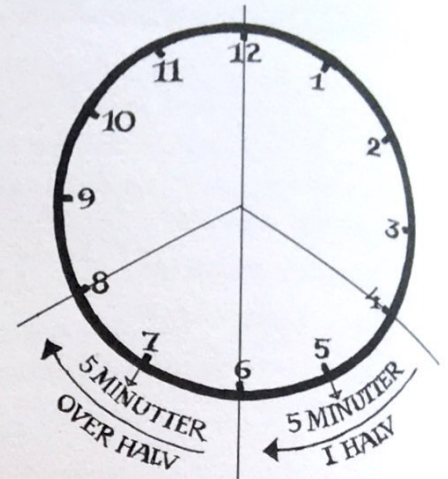
Et døgn

'morgen	? - 09:00
'formiddag	09:00 - 12:00
'eftermiddag	12:00 - 18:00
'aften	18:00 - 24:00
'nat	24:00 - ?

Bemærk: ... i halv/over halv

08:21 Den er 9 minutter i halv 9.

08:32 Den er 2 minutter over halv 9.



Øvelse 4 (parøvelse). Hvad er klokken? Spørg og svar.

05:27, 08:31, 06:29, 09:34, 06:22, 07:37, 09:25.

Hvad er klokken? Skriv:

05:34 _____

11:28 _____

24 timer - to systemer

Digital tid: Tal fra 0-24. Præcis tid. Digital tid angiver døgnet 24 timer præcist.

Analog tid: Tal fra 0-12. Ikke præcis tid. Klokken otte kan betyde kl. 8:00 og kl. 20:00. For præcis tidsangivelse supplér med tidsudtryk (**om morgenen/om natten** ...).

	Digital tid:	Analog tid:
kl. 08:15	kl. otte femten	kl. kvart over otte om morgenen
kl. 11:30	kl. elleve tredive	kl. halv tolv om formiddagen
kl. 13:00	kl. tretten nul nul	kl. et om eftermiddagen
kl. 20:09	kl. tyve nul ni	kl. ni minutter over otte om aftenen
kl. 01:45	kl. et femogfyrre	kl. kvart i to om natten

Øvelse 5 (parøvelse). Digital tid. Hvad er klokken? Spørg og svar på skift og brug digital tid.

12:08, 07:55, 18:10, 10:25, 16:40, 11:15, 20:32, 09:02, 02:27, 07:30.

Øvelse 6. (parøvelse). Præcis analog tid. Sig på skift, hvad klokken er. Brug tidsudtrykkene: om morgenen, om formiddagen, om eftermiddagen, om aftenen, om natten.

14:00, 03:05, 22:30, 16:55, 07:45 11:00, 21:15, 01:00, 10:10, 22:50, 02:20.

Øvelse 7. Præcis analog tid. Hvad er klokken? Skriv og svar.

Eks. 08:00: Klokken er otte om morgenen.

10:30 Klokken er _____

15:40 Klokken er _____

06:25 Klokken er _____

22:30 Klokken er _____

02:45 Klokken er _____

REP Se også repetitionskort og rettenøgle på www.synope.dk

Hverdag og weekend

Morgenrytme



1



2



3



4



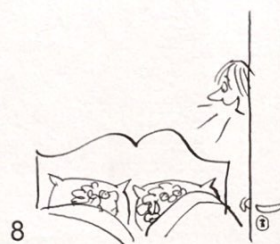
5



6



7



8



9



10



11



12

Øvelse 1. Morgenaktiviteter (verber i nutid). Snak om billederne. Hvad laver personerne?

27 Øvelse 2. Lyt og gentag. Bemærk udtale af nutidsendelsen -er [ɐ]. Læs derefter sammen parvis, og hjælp hinanden med udtalen. Vær opmærksom på tryk og rytme.

1. Vækkeuret 'ringer.

Hun 'vågner.

2. Hun står 'op.

3. Hun tager 'brusebad.

4. Hun børster 'tænder.

5. Hun lægger make-'up.

/Hun 'sminker sig.

6. Han bar'berer sig.

7. Han tager 'tøj på.

8. Hun 'vækker 'børnene.

9. Han laver 'morgenmad.

10. De spiser 'morgenmad.

De drikker 'kaffe.

11. Hun 'afleverer 'børnene i

'børnehaven (/i 'vuggestuen).

12. Han tager af 'sted 'hjemmefra.

Han tager på 'arbejde.

Øvelse 3 (parøvelse).

Lav spørgsmål og svar til tegningerne s. 31 (dæk teksten og husk verberne).

Spørg: Hvad laver nummer ...? osv.

Øvelse 4. Refleksive pronominer

Skriv passende refleksive pronominer.

1. Jeg barberer _____
2. Du barberer _____
3. Han barberer _____
4. Vi barberer _____
5. I barberer _____
6. De barberer _____
7. Du sminker _____
8. Lis og Eva sminker _____
9. Vi sminker _____
10. Hun sminker _____
11. De sminker _____
12. Jeg sminker _____
13. I sminker _____
14. Sofie sminker _____



Refleksive pronominer

jeg	vasker	mig [mɔ]
du	vasker	dig [dɔ]
han/hun	vasker	sig [sɔ]
vi	vasker	os [ɔs]
I	vasker	jer [jɔ]
de	vasker	sig [sɔ]

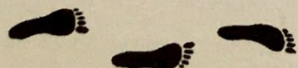


Øvelse 5 (par-/gruppeøvelse).

Min morgen

Hvad laver du om morgenen?

Luk bogen og fortæl på skift.



Tidsudtryk

Generel tid: om ... -en

om morgenen
om formiddagen
om eftermiddagen
om aftenen
om natten
om mandagen
om tirsdagen

Bemærk: i weekenden

28 Thomas' morgen

Det er 'mandag 'morgen.

'Klokken er 'syv, og 'vækkeuret 'ringer.

Thomas 'vågner og står 'op.

Han står 'altid 'op klokken 'syv.

Han er 'ikke 'frisk, men han skal på 'arbejde.

'Thomas er 'altid 'træt om 'morgenen.

Han er 'B-menneske.

Thomas 'tager et 'brusebad, og han tager 'tøj på.

'Klokken er 'nu 'kvart over 'syv.

Thomas går 'ud i 'køkkenet og spiser 'morgenmad.

Han 'spiser 'ikke så 'meget,

for han er 'aldrig 'sulten om 'morgenen.

Han 'spiser 'kun et stykke 'brød med 'ost, og han

'drikker en kop 'te. Thomas drikker 'aldrig 'kaffe.

Han kan 'ikke lide 'kaffe, men han kan 'godt lide 'te.

Thomas hører 'også 'radio.

Han hører 'tit 'nyheder om 'morgenen,

og han læser 'nogle 'gange avis.

'Klokken er 'nu 'halv 'otte.

Thomas tager 'jakke på, og han 'tager sin 'taske.

Han går 'hen til 'bussen.

Han 'tager 'normalt 'bussen til 'arbejde.

Øvelse 6. Lyt og gentag. Læs så sammen og hjælp hinanden med udtalen. Pas på tryk og rygte.



Øvelse 7 (gruppeøvelse). Hvordan er din morgen?

Frisk? A- / B-menneske? sulten? kaffe? nyheder? bus? af sted hjemmefra kl. ?

Øvelse 8. Thomas' morgen. Svar på spørgsmålene med hele sætninger (S og V i alle sætninger).

1. Hvad dag er det? _____

2. Hvad er klokken? _____

3. Hvordan har Thomas det om morgenen? _____

4. Hvorfor er han træt? _____

5. Hvorfor står han op? _____

6. Hvad spiser han til morgenmad? _____



Bemærk: Frekvens med centraladverbierne (CA):

- 'altid
- 'nor'malt
- 'tit
- 'nogle 'gange
- 'ikke så 'tit
- 'aldrig

A-menneske:

- frisk om morgenen
- træt om aftenen

B-menneske:

- træt om morgenen
- frisk om aftenen

7. Drikker han kaffe om morgenen? _____
8. Hvad hører han i radioen? _____
9. Hvad tid tager han af sted hjemmefra? _____
10. Hvordan kommer han på arbejde? _____

Øvelse 9. Lav sætninger. Begynd med subjekt: S – V – CA.

1. altid / Thomas / vågner / klokken syv / _____
2. er / om morgenen / frisk / ikke / han / _____
3. et brusebad / normalt / tager / han / _____
4. sulten / aldrig / er / om morgenen / han / _____
5. spiser / han / et stykke brød / kun / _____
6. også / han / en kop te / drikker / _____
7. nyheder / han / om morgenen / hører / tit / _____
8. tager / bussen / han / normalt / til arbejde / _____

Øvelse 10 (parøvelse). Frekvens med: altid, normalt, tit, nogle gange, ikke så tit, aldrig. Spørg og svar på skift som vist. Husk ordstillingen: S – V – CA.

Eks.: Vågner du tit klokken 6?

Svar: Ja, jeg vågner altid klokken 6. / Nej, jeg vågner aldrig klokken 6.

S V CA

S V CA

- | | |
|---------------------------------------|-----------------------------------|
| 1. Er du tit frisk om morgenen? | 5. Drikker du tit te? |
| 2. Tager du tit brusebad om morgenen? | 6. Hører du tit radio? |
| 3. Er du tit sulten om morgenen? | 7. Læser du tit avis om morgenen? |
| 4. Spiser du meget om morgenen? | 8. Tager du tit bussen til skole? |

Øvelse 11. Skriv og fortæl om din morgen. Hvad laver du? Er du frisk eller træt? Er du A-menneske eller B-menneske? Brug CA (altid, normalt, tit, nogle gange, aldrig ...).

Bemærk:

Refleksive pronominer placeres før CA.

Eks.: Barberer du **dig** tit om morgenen? Ja, jeg barberer **mig** altid om morgenen.

V S CA

S V CA

Verbalpartikler placeres efter CA.

Eks.: Står du tit **op** klokken syv? Ja, jeg står altid **op** klokken syv.

V S CA

S V CA

Andre aktiviteter



1



2



3



4



5



6



7



8



9



10



11



12

Øvelse 12. Aktiviteter. Snak om billederne. Hvad laver personerne?

29 Øvelse 13. Lyt og gentag. Bemærk udtale af nutidsendelsen -er [ɐ]. Læs derefter sammen.

1. Hun køber 'ind.

2. Hun tager 'jem.

3. Han spiser 'frokost.

4. 'Hun slapper 'af.

5. Han 'skriver en 'e-mail.

/Han spiller com'puterspil.

6. Hun laver 'hjemmearbejde.

7. Han 'henter børnene.

8. Hun rydder 'op.

9. Han gør 'rent.

10. Han vasker 'tøj.

11. Hun taler i tele'fon.

12. Han er 'sammen
med nogle 'venner.



13



14



15



16



17



18



19



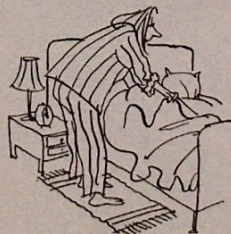
20



21



22



23



24

13. Hun laver 'mad.

14. De spiser 'aftensmad.

15. Han vasker 'op.

16. Hun 'læser en 'bog.

17. Hun 'går en 'tur.

18. Han be'søger en 'ven.

/Han får 'gæster.

19. Hun 'ringer til en ven.

/Hun 'sender en sm's.

20. Han hører mu'sik.

21. Han 'taler med sin 'kæreste.

22. De ser 'fjernsyn.

23. Hun går i 'seng.

24. Hun 'sover.



Øvelse 14. (parøvelse). Hvad laver personerne på billederne? Spørg og svar (dæk teksten).



Øvelse 15 (parøvelse). Hvilke aktiviteter har du selv en almindelig dag?

Konstaterende sætninger med inversion

Mange adverbialer (A) kan placeres først i sætningen (f.eks. tids- og stedsadverbialer og de fleste centraladverbier (se undtagelser s. 115 nederst)). Så er der inversion, og S og V skifter plads.

Ligefrem ordstilling: S - V

Thomas er tit træt om morgenen.
S V A

Inversion: A - V - S

Om morgenen er Thomas tit træt.
A V S

Øvelse 16. Inversion. Placer adverbialet først i sætningen, og husk inversion.

1. Hun drikker te **om morgenen**. _____
2. Hun gør rent **om formiddagen**. _____
3. Hun spiser frokost **klokken 12**. _____
4. Hun køber ind **om eftermiddagen**. _____
5. Hun besøger en ven **klokken tre**. _____
6. Hun slapper af **om aftenen**. _____

Øvelse 17 (parøvelse). Kig på tegningerne s. 35-36 og lav eksempler med inversion. Begynd med tidsadverbial: Om formiddagen/om eftermiddagen/klokken 12 ... og husk inversion: A - V - S.

Eks: (nr. 6) Om eftermiddagen laver hun hjemmearbejde.

Øvelse 18 (parøvelse). Kronologi. Hvordan er din dag? Hvad laver du? A spørger og spørger, og B svarer som vist (husk inversion). Byt så roller. A spørger først til B's morgen.

A spørger:

Hvad tid står du op?

Hvad laver du så?

Hvad laver du bagefter?

Hvad laver du så/bagefter?

A spørger så til B's eftermiddag og aften. Begynd f.eks.:

Hvad laver du efter frokost?

Hvad laver du efter skole/arbejde?

Hvad laver du om eftermiddagen?

Hvad laver du om aftenen?

Og fortsæt:

Hvad laver du så/bagefter ...?

B svarer:

Jeg står op ...

Så ... (+ inversion)

Bagefter ...

Så/bagefter ...

Efter frokost ...

Efter skole/arbejde ...

Om eftermiddagen ...

Om aftenen ...

Så/bagefter ...

Kronologi (rækkefølge)

Først ...

Så ...

Bagefter ...

Efter arbejde ...

Efter skole ...

Efter frokost ...

Efter middag ...

Klokken 16 ...

Klokken ...

Om eftermiddagen ...

Om aftenen ...

+ inversion



Øvelse 19 (parøvelse). Find en ny partner. Fortæl kronologisk om en almindelig dag fra morgen til aften. Begynd: Jeg vågner normalt kl. ... Så ...

30 Mette og Imran har travlt

Mette og Imran bor sammen. De er ikke gift, og de har ikke nogen børn, men de har fem hunde. Mette er konsulent i et stort firma, og Imran er dyrlæge. De har en travl hverdag, og der er meget arbejde med hundene. Men de deler altid arbejdet.

Mette køber normalt ind på vej hjem fra arbejde. Bagefter går hun tur med hundene, og så rydder hun op og gør rent. Mette laver ikke så tit mad. Det gør Imran. Han laver tit pakistansk mad, for det elsker han. Efter aftensmaden vasker han op og rydder op i køkkenet, og Mette laver mad til hundene.



Om aftenen slapper de af. Mette læser og hører musik eller taler i telefon, og Imran sidder tit og googler eller tjekker Facebook. Han elsker sin mobil. Nogle gange ser de Netflix sammen.

I weekenden har Mette og Imran mange aktiviteter. Normalt har de gæster, eller de besøger nogle venner, og nogle gange går de i biografen eller på restaurant. Men de tager også tit til store hundeshows med deres hunde - i Danmark eller andre steder i Europa. De har store ambitioner, og de vinder tit.

Imran er glad og tilfreds. Han synes, det går godt. Mette er normalt også tilfreds. Men nogle gange bliver hun lidt stresset. Så synes hun ikke, Imran hjælper nok. Så bliver hun sur, og så skændes de. Men de bliver altid gode venner igen.

Øvelse 20. Lyt og gentag. Vær opmærksom på rytme og sætningsmelodi. Læs derefter sammen.

Øvelse 21 (parøvelse). Lav spørgsmål og svar til teksten (spørgsmål med og uden hv-ord).

Øvelse 22. Find subjekt og verbum i sætningerne i teksten. Hvor mange sætninger har inversion?

Bemærk: Subjekt + flere sidestillede verber (flere verber til samme subjekt - i én sætning)

Ordstilling: S - V - **og/eller** - V

Eks.: Hun læser **eller** taler i telefon.
S V V

Ordstilling ved inversion: A - V - S - **og/eller** - V

Eks.: Om aftenen slapper de af **og** ser fjernsyn.
A V S V

Øvelse 23. Find eksempler på subjekt + flere verber i teksten. Hvor mange eksempler er der?

31 Øvelse 24. Lyt og sæt tryk i disse ord.

- | | | | | | |
|------------|-------------|-------------|-------------|---------------|-----------------|
| 1. vækkeur | 2. minutter | 3. normalt | 4. nyheder | 5. telefon | 6. computerspil |
| 7. frokost | 8. besøger | 9. bagefter | 10. arbejde | 11. aftensmad | 12. tilfreds |

Øvelse 25. Svar på spørgsmålene med kortsvar. Hvem er/har/ ...? Svar: Det er/har/gør ...
Eks.: Hvem deler arbejdet i hjemmet? Svar: Det **gør** Mette og Imran.

- | | | |
|-------------------------------|--------------------------------|----------------------|
| 1. Hvem bor sammen med Imran? | 4. Hvem køber ind? | 7. Hvem er tilfreds? |
| 2. Hvem har fem hunde? | 5. Hvem er glad for sin mobil? | 8. Hvem bliver sur? |
| 3. Hvem er dyrlæge? | 6. Hvem har tit gæster? | 9. Hvem skændes? |



Øvelse 26 (par-/gruppeøvelse). Snak om arbejdsdeling.

Hvem gør hvad i dit hjem? Hvem køber ind/laver mad/vasker op? Er alle tilfredse? Skændes I nogle gange om arbejdsdeling?

32 Øvelse 27. Lytteøvelse. Læs spørgsmålene, lyt 2-3 gange til lydfilen og svar kort.

1. Hvad tid står Sidse op? _____
2. Hvad gør hun først? _____
3. Er Sidse A- eller B-menneske? _____
4. Hvornår tager hun på arbejde? _____
5. Hvad laver hun om eftermiddagen? _____
6. Hvornår spiser Sidse aftensmad? _____
7. Hvad laver hun om aftenen? _____
8. Hvad tid går hun normalt i seng? _____
9. Hvad laver Sidse fredag eftermiddag? _____
10. Hvad laver hun fredag aften? _____

Øvelse 28. Indsæt CA i sætningerne.

Husk ordstillingen: **(S - V)** - CA

Ved inversion: A - **(V - S)** - CA

Bente er A-menneske. Hun er frisk om morgenen (altid), og hun vågner klokken fem (tit). Hun tager et brusebad og vasker hår (normalt). Bagefter læser hun avis (altid). Hun hører radio (også). Hun spiser morgenmad (ikke så tit). Hun drikker en kop kaffe (kun). Hun er sulten om morgenen (aldrig). Bente tager på arbejde klokken kvart i seks (normalt). Efter arbejde besøger hun en veninde (nogle gange). Hun spiser aftensmad klokken seks (altid). Om aftenen hører hun musik og drikker te (normalt). Hun går i seng klokken ti (altid). Hun er træt om aftenen (tit).

Ordstilling ved subjekt + flere verber: S - V - CA - og - V (eks.: Hun sidder tit og læser).

Ved inversion: A - V - S - CA - og - V (eks.: Om morgenen drikker hun altid te og spiser brød).

Nicks hverdag og weekend



1.
kæreste: Anna
bor sammen
Odense - ikke børn

2.
vågner: kl. 7
først: morgenmad
så: børste tænder
bagefter: bad, barbære sig

3.
morgen: brød, ost
☺ kaffe
☹ te

4.
arbejde: Nokia
08:00 - 16:00
bil - 20 minutter

5.
aften:
kl. 18.30: aftensmad
bagefter: slappe af
computerspil
kl. 24: i seng

6.
lave mad: Nick
vaske op: Anna
gøre rent: sammen
købe ind: sammen

7.
lørdag formiddag
først: læse avis
så: købe ind
bagefter: spise frokost

8.
søndag: gæster
gå tur
besøge venner

Øvelse 29 (par-/gruppeøvelse). Lav spørgsmål og svar til Nicks hverdag og weekend (spørgsmål med og uden hv-ord). Brug informationerne i boksene.



Øvelse 30 (parøvelse). Find en ny partner. Interview hinanden om hverdag og weekend.

Øvelse 31. Fortæl i klassen om dit nye liv i Danmark (1-2 minutter). Hvordan er en normal uge for dig? Forbered først hjemme. Fortæl f.eks.:

- Hvornår står du normalt op?
- Hvordan har du det om morgenen?
- Er du A-menneske eller B-menneske?
- Hvad laver du normalt om formiddagen, eftermiddagen, aftenen?
- Hvordan deler I arbejdet i din familie? Hvad laver du? Hvad laver din mand/kone/kæreste?
- Hvordan er din weekend? Hvornår står du op? Hvad laver du?

Øvelse 32. Skriv og fortæl om din hverdag og weekend i Danmark.

REP Se også repetitionskort og rettenøgle på www.synope.dk

I klassen 2



33 Dialog 1. Lyt og gentag.

A: Må jeg 'låne en 'kuglepen?

B: Ja, 'værsgo.

.....

A: 'Tak for 'lån.

B: 'Selv 'tak. (/Det var så 'lidt).



Dialog 2. Lyt og gentag.

A: Vil du 'have et stykke chokolade?

B: 'Ja 'tak.

(/'Nej, 'ellers 'tak).



Dialog 3. Lyt og gentag.

A: For'står 'du 'det 'her?

B: 'Nej, 'spørg 'læreren.

A: Kan du 'ikke forklare det 'igen?

Lærer: 'Jo, selv'følgelig.



Dialog 4. Lyt og gentag.

A: 'Jeg skal 'gå 'nu. Jeg skal 'hente nogle 'gæster i 'lufthavnen.

Lærer: 'Det er i 'orden. 'God for'nøjelse.

Øvelse 1. Træn dialogerne en ad gangen i klassen og parvis. Træn derefter alle dialoger i grupper (skriv stikord på tavlen: 1. kuglepen 2. chokolade 3. forstår 4. gå).

Modalverber: kan, skal, vil, må.

Bemærk: Modalverbum + infinitiv (verbum 1 og verbum 2):

kan [ka]
skal [sga]
vil [ve]
må

+ infinitiv

Ordstilling: S – V1 – V2

eks.: Han kan tale tysk.

eks.: Hun skal møde kl. 9.

eks.: De vil tage bussen.

eks.: Du må låne min cykel.
S V1 V2

Spørgsmål: V1 – S – V2

eks.: Kan han tale tysk?

eks.: Skal hun møde kl. 9?

eks.: Vil de tage bussen?

eks.: Må jeg låne din cykel?
V1 S V2

Verber: imperativ, infinitiv og nutid

Imperativ	Infinitiv	Nutid
-	-e	-(e) r
tal	at tale	taler
kom	at komme	kommer
tag	at tage	tager
bo	at bo	bor

Bemærk: Imperativformen er verbets rod (den korteste form af verbet). I infinitiv tilføjes -e, men ikke efter vokal (eks. at bo, at forstå).



Øvelse 2. Imperativ, infinitiv og nutid. Udfyld skemaet.

Imperativ	Infinitiv at -e	Nutid (e)-r	Imperativ	Infinitiv at -e	Nutid (e)-r
lav	at lave	laver	forklar	at forklare	forklarer
aflever			arbejd		
hent			snak		
besøg			vask		
køb			ring		
spørg			se		
lyt			gå		
lån			gør		
vær	at være	er	hav	at have	har

34 Øvelse 3. Udtale. Infinitiv og assimilation/reduktion. Bemærk: Ofte udtales tryksvagt -e ikke, men forsvinder eller 'spises' af en nabolyd (se også s. 113).

1. E-assimilation. Lyt og gentag. Bemærk: -e 'spises' her af en nabolyd, og nabolyden bliver lang. Bemærk: 'at' før infinitiv udtales [ɔ].

- | | | | |
|----------------------|--------------|--------------|-------------|
| 1. at sove [ɔ 'sɔwə] | 2. at vågne | 3. at låne | 4. at ringe |
| 5. at sende | 6. at skrive | 7. at spille | 8. at hedde |

2. E-assimilation i rytme grupper. Lyt og gentag. Udtal som én rytme gruppe med kun ét tryk. Bemærk: Kombinationen -re udtales [ɔ].

- | | | | |
|-------------------|----------------------|-------------------|------------------|
| 1. at lave 'mad | 2. at tale i telefon | 3. at komme 'hjem | 4. at rydde 'op |
| 5. at høre mu'sik | 6. at lære 'dansk | 7. at køre 'bil | 8. at gøre 'rent |

3. E-reduktion og rytme grupper. Lyt og gentag med én rytme gruppe. Udtal ikke -e.

- | | | | |
|-------------------|----------------------|---------------------|----------------------|
| 1. at slappe 'af | 2. at spise 'frokost | 3. at købe 'ind | 4. at vaske 'tøj |
| 5. at passe 'børn | 6. at læse a'vis | 7. at drikke 'kaffe | 8. at børste 'tænder |

Planer/ønsker med 'skal' og 'vil'

35 Dialog 1.

A: 'Hvad 'skal du i 'eftermiddag?

B: Jeg skal til 'tandlægen.

'Hvad med 'dig?

A: 'Jeg skal til 'håndbold.

Dialog 2.

A: 'Hvad skal du 'lave i 'morgen 'aften?

B: Jeg skal til kon'cert.

'Hvad med 'dig? 'Hvad skal 'du?

A: 'Jeg skal til 'Roskilde.

B: 'Hvad skal du 'der?

A: Jeg skal til 'fødselsdag hos en ven'inde.

Dialog 3.

A: 'Hvad 'skal du på 'lørdag?

B: Om 'formiddagen skal jeg gøre 'rent.

Om 'eftermiddagen skal jeg til 'fitness,
og om 'aftenen skal jeg have 'gæster.

Øvelse 1. Lyt og gentag. Læs så dialogerne parvis.



Øvelse 2. Min uge.

Snak om planer for ugen. Hvad skal I lave?

Brug: Jeg skal + retning (Se boksen th.) og:
Jeg skal + infinitiv. (Se s. 44).



Tidsudtryk (fremtid)

i { eftermiddag
aften
morgen
morgen aften
weekenden

på { fredag
lørdag
søndag

Ugedag + tid

- { mandag morgen
tirsdag eftermiddag
lørdag aften

(Se også s. 108).

Hvad skal du lave ... ?

Hvor skal du hen?

Skal + sted/retning:

Jeg skal ...

i { 'skole
bio'grafen
'Føtex
'svømmehallen
'byen

på { 'arbejde
biblio'teket
café
restau'rant

til { 'lægen
fri'søren
'jobsamtale
mo'dultest
'møde
'fest
'fodbold
'Århus
'middag hos ...
'fødselsdag hos ...

- { 'hjem
'ud til en ven'inde



**Skal + infinitiv (om aftaler/planer)**

Eks.: Hun skal have gæster i weekenden.
S V1 V2

Vil + infinitiv (om ønske/beslutning)

Eks.: Hun vil tage en taxa.
S V1 V2

Planer/ønsker med 'skal' og 'vil'

Øvelse 3. Skal/vil + infinitiv. Skift fra nutid til skal/vil + infinitiv (S - V1 - V2).

Bemærk: Efter modalverber har vi infinitiv uden 'at'.

Eks.: Hun køber en ordbog. (vil)

Svar: Hun vil købe en ordbog.

1. Han ser en fodboldkamp. (vil) _____
2. Hun går klokken 15. (skal) _____
3. De rydder op og gør rent. (skal) _____
4. Hun ringer i morgen. (vil) _____
5. Han besøger en ven. (skal) _____
6. Hun cykler til arbejde. (vil) _____
7. Han kommer efter middag. (vil) _____
8. De køber ind efter arbejde. (skal) _____

Øvelse 4. Skal/vil + infinitiv i spørgsmål. Skift fra nutid til skal/vil + infinitiv (V1 - S - V2).

Eks.: Lærer du russisk? (skal)

Svar: Skal du lære russisk?

1. Inviterer de familien? (vil) _____
2. Sender du en sms? (vil) _____
3. Møder hun klokken 8? (skal) _____
4. Låner han bilen? (skal) _____
5. Har de gæster? (skal) _____
6. Ser du TV-avis? (vil) _____
7. Passer han børnene? (skal) _____
8. Tager de på diskotek? (vil) _____

Skal + retning

Eks: Hvad skal du i morgen aften?

Svar: Jeg skal i byen.

Skal + infinitiv

Eks: Hvad skal du lave onsdag formiddag?

Svar: Jeg skal købe ind.



Øvelse 5 (parøvelse). Det er søndag.
Hvad skal Viivi lave i næste uge?
Se på hendes kalender. (Se også s. 43).
Lav spørgsmål og svar.

	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag	Søndag
Formiddag	løbe en tur	købe ind	lægen	jobsamtale	frisøren	rydde op gøre rent	svømme- hallen
Eftermiddag		biblioteket	møde på jobcenteret	badminton	Føtex	vaske tøj	café med Gitte & Erik
Aften	byen	middag hos Mette & Imran	biografen med Lassi	besøge Fie og Rasmus	gæster	fødselsdag hos Alonso og Ali	slappe af 😊 TV



Øvelse 6. Luk bogen og gå rundt og snak med andre kursister om deres planer for weekenden.

Modalverb + infinitiv og centraladverbium

Ordstilling: S - V1 - CA - V2

Eks.: Jeg kan ikke forstå det.
S V1 CA V2

Spørgsmål: V1 - S - CA - V2 ?

Eks.: Kan du ikke gentage det?
V1 S CA V2

Øvelse 7. Indsæt CA i sætningerne.

1. Elena skal begynde på sprogskole. (snart)
2. Hun vil lære mere dansk. (gerne)
3. Kan hun komme om dagen? (ikke)
4. Skal hun arbejde fra kl. 9 til kl. 16? (altid)
5. Hun kan gå på aftenhold. (kun)
6. Hun kan forstå lidt dansk. (godt)
7. Kan hun tale lidt dansk? (også)
8. Hun kan udtale vokalerne rigtigt. (ikke)
9. Vil hun arbejde med sin udtale? (gerne)
10. Kan hun starte i april? (godt)

36 Alex og Olga skal have gæster

'Alex og 'Olga skal have 'gæster fra 'Rusland.
Deres 'venner 'Anna og 'Mihail skal komme på
be'søg. De skal 'bo hos 'Alex og 'Olga,
og de 'glæder sig 'meget.
De skal 'være i Køben'havn i en 'uge.
'Alex og 'Olga 'glæder sig 'også.
De 'savner deres 'gamle venner.

'Anna og 'Mihail har 'aldrig været i 'Danmark før,
og de vil 'gerne 'se en 'masse.
'Alex og 'Olga skal 'vise dem 'byen.
De skal i Tivoli, og de skal på ka'nalrundfart.
'Mihail vil 'også 'gerne 'se Christiania, og 'Anna
vil gå 'tur på 'Strøget og kigge på for'retninger.

De skal 'også 'cykle nogle 'ture i 'byen.
De vil tage en 'tur til 'Amager 'Strandpark,
og de vil køre 'rundt og kigge på 'ny arkitek'tur i
'Ørestaden.

Om 'aftenen skal de 'slappe 'af og 'hygge sig.
Må'ske skal de på 'vinbar eller høre
mu'sik og 'danse i 'en af Køben'havns 'parker.
Det bliver en 'hyggelig 'uge,
men det 'bliver lidt 'hårdt for 'Olga,
for 'hun skal 'også 'passe sin 'skole.

Øvelse 8. Lyt og gentag. Læs så sammen par-
vis og hjælp hinanden med udtalen.

Øvelse 9 (parøvelse). Svar på spørgsmålene
med hele sætninger.

1. Hvorfor skal Anna og Mihail til Danmark?
2. Hvor længe skal de være i København?
3. Hvor skal de bo?
4. Har de været i Danmark før?
5. Hvad vil Mihail gerne? Og hvad vil Anna?
6. Hvad skal de se på deres cykelture?
7. Hvad skal de mere lave?
8. Hvorfor bliver det lidt hårdt for Olga?



Øvelse 10. Find modalverbum + infinitiv i tek-
sten. Skriv: V1 og V2 under verberne.
Hvor mange infinitiver er der?

Bemærk:

Modalverbum + flere sidestillede infinitiver.

Eks.: De skal slappe af og hygge sig.
S V1 V2 V2

Øvelse 11 (par-/gruppeøvelse). Snak om
gæster og planer.

Du skal have gæster fra dit hjemland. Hvad
skal I se, og hvor skal I hen?

Øvelse 12. Lyt og sæt tryk.

- | | | |
|----------------|----------------|---------------|
| 1. forklare | 2. formiddag | 3. chokolade |
| 4. fornøjelse | 5. biblioteket | 6. frisøren |
| 7. restaurant | 8. tandlægen | 9. forretning |
| 10. fødselsdag | 11. hyggelig | 12. museum |

REP Se også repetitionskort og rettenøgle
på www.synope.dk

Hvad lavede du ...?

Datid

Hvad lavede du ...? / Hvor var du ...?

38 Dialog 1.

A: 'Hvor 'var du i 'går 'aftes?

B: 'Jeg var 'ude hos en ven'inde.

'Hvad med 'dig?

A: 'Jeg var i bio'grafen.

Dialog 2.

A: 'Hvad 'lavede du i 'lørdags?

B: 'Jeg lavede 'ikke noget 'særligt.

'Jeg var bare 'hjemme.

'Hvad med 'dig? 'Hvad lavede 'du?

A: 'Jeg var til 'fest i 'Roskilde.

B: Var det 'sjovt?

A: 'Ja, det var 'rigtig 'sjovt.

Øvelse 1. Lyt og gentag og læs sammen parvis.

Øvelse 2 (parøvelse). Snak om sidste uge.

Spørg og svar. Brug udtryk fra boksen th.

Hvor var du ... ? (+ tidsudtryk)



Tidsudtryk (fortid)

i { går
går aftes
forgårs
mandags
tirsdags
onsdags
weekenden

Ugedag + tid

- { lørdag aften
søndag eftermiddag
mandag morgen

(Se også s. 108)

Hvad lavede du ... ?

Hvor var du ... ?

Jeg var ...

i { 'skole
bio'grafen
'byen
'Føtex
'svømmehallen
'Århus

på { 'arbejde
bibliot'eket
restau'rant
be'søg hos ...

hos { 'lægen
fri'søren

til { 'fest/kon'cert
'fodbold
'middag hos ...
'fødselsdag hos ...
jobsamtale
'test
'møde

- { 'hjemme
'ude hos ...

Øvelse 3. Verber i datid. Udfyld skemaet. (Se listen over verber s. 124-126).

	Nutid	Datid		Nutid	Datid
Gruppe 1 -ede	vågner	vågnede	Gruppe 3 Uregelmæssige verber	tager	
	laver			gør	
	vasker			ser	
	støvsuger			skriver	
	spiller			drikker	
	snakker			går	
	ringer			får	
	cykler			står	
	arbejder			kommer	
	passer			sover	
	slapper af			hedder	
Gruppe 2 -te	læser	læste	Modalverber	kan	kunne [ku / kunne]
	spiser			skal	skulle [sgu / sgul]
	hører			vil	ville [vi / vill]
	taler			må	måtte [mød]
	køber		Hjælpeverber	er	var [væ]
	besøger			har	havde [had]

39 Øvelse 4. Udtale af verber i datid. Dæk skemaet. Lyt og gentag ikke, men sig i stedet ordet i datid. Gentag i datid. Bemærk: Endelsen -ede udtales [ðð] (e'erne udtales ikke).

Dialog 3.

- 40 A: Hvor _____ du fredag aften?
 B: Jeg _____ i Næstved.
 A: Hvad _____ du der?
 B: Jeg _____ nogle venner.

Dialog 4.

- A: Hvad _____ du i torsdags?
 B: Om formiddagen _____ jeg i skole. Om
 eftermiddagen _____ jeg ind og _____
 mad. Og om aftenen _____ jeg gæster.

Øvelse 5. Udfyld dialogerne med verber i datid. Lyt så og gentag.

Øvelse 6 (parøvelse). Kig på tegningerne s. 35-36. Spørg: Hvad lavede nr. ... i går? Svar i datid.

Øvelse 7 (parøvelse). Hvad lavede du i går? Fortæl kronologisk. Begynd: Jeg vågnede kl. ... Så ...

Øvelse 8. Gå rundt i klassen og snak med andre kursister om sidste uge.

REP Se også repetitionskort og rettenøgle på www.synope.dk

Med bussen

41 Tenzin tager bussen til sprogskolen

Det er 'onsdag, og 'Tenzin er 'færdig på 'arbejde.
'Nu skal han til 'dansk. Det 'regner, og han vil
'tage 'bussen til 'sprogskolen.

'Tenzin går 'ned ad 'trappen og 'hen til 'stoppe-
stedet. Han 'venter 'længe.

'Så kommer 'bussen, og 'Tenzin står 'på.
Han går 'ind og 'sætter sig. 'Dørene 'lukker,
og 'bussen 'kører i'gen.

'Kort 'efter 'kommer de til 'Østergade.
'Her skal 'Tenzin 'af. Han 'rejser sig og trykker
'stop. 'Bussen 'standser, men der er 'mange
'mennesker, og 'Tenzin kan 'ikke komme 'ud.

- 'Undskyld, må 'jeg komme for'bi?

Jeg skal 'af 'her, 'siger han til en 'mand.

- Ja selvfølgelig, siger 'manden.

'Tenzin står 'af. Han 'kigger på 'uret. 'Klokken
er 'mange. Den er 'kvart i 'fem. Han kommer for
'sent. 'Tenzin 'bliver lidt 'stresset.

Han 'skynder sig 'hen til 'skolen. Han går
'op ad 'trappen og 'hen til 'klasselokalet. 'Så
'åbner han 'døren og går 'ind.

De 'andre kurs'sister 'sidder 'inde i 'klassen, og
'læreren 'står 'oppe ved 'tavlen.

- 'Undskyld, jeg kommer for 'sent, siger

'Tenzin og går 'ind og 'sætter sig.

- 'Det er i 'orden, siger 'læreren.

'Nu kan 'Tenzin slappe 'af.

Øvelse 1. Lyt og gentag, og læs sammen.

Øvelse 2. Find og understreg retnings-
adverbierne: ned, op, ud, ind og hen i teksten.

Bemærk: Står 'på = går ind i bussen
Står 'af = går ud af bussen



Bevægelse og bevægelsesretning



går 'ned



går 'op



går 'hen



går 'ind



går 'ud



Han 'rejser sig



Han 'sætter sig



går 'hen til



går 'væk fra



går 'igennem



går for'bi

Øvelse 3. Skolevej. Indsæt: hen, hjem, ind, ud, op, ned.

Lone skal i skole. Hun cykler _____ til stationen.

Hun går _____ i toget. Hun sætter sig _____ og

kører tre stationer. Så står hun af og går 500 meter

_____ til skolen. Hun tager elevatoren _____

til tredje sal. Så går hun _____ ad gangen og

_____ i klasselokalet. Klokken fire får hun fri.

Nu skal hun _____. Hun rejser sig og går

_____ og tager elevatoren _____ til

stueetagen. Så går hun _____ på gaden.

Hun kommer _____ klokken halv fem.

Øvelse 4. Beskriv din vej til/fra arbejde (/skole).



Øvelse 5 (gruppeøvelse). Hvordan kommer du til ...?
Vælg en destination. Beskriv din vej derhen.

Øvelse 6. Vælg kort eller lang form.

1. Han cykler hen/henne til bageren.
2. Bageren ligger hen/henne i Nørregade.
3. Han går ind/inde i bagerforretningen.
4. Hans cykel står ud/ude foran forretningen.
5. Der er mange mennesker ind/inde hos bageren.
6. Ud/ude på gaden møder han en ven.
7. De går hen/henne på en cafe.
8. Hen/henne på cafeen drikker de en kop kaffe.
9. Bagefter tager de hjem/hjemme til vennen.
10. Vennen bor op/oppe på fjerde sal.
11. De går op/oppe ad trappen.
12. Ind/inde i lejligheden er der varmt.
13. To timer efter går han ned/nede til sin cykel.
14. Han er hjem/hjemme igen klokken seks.

Retnings- og stedsadverbier

Kort form (retning)	Lang form (sted)
------------------------	---------------------

hjem	hjemme
hen	henne
ind	inde
ud	ude
ned	nede
op	oppe

Kort form

Brug kort form ved bevægelse fra et sted til et andet sted.

(Bruges sammen med bevægelsesverbum eller 'skal').

A → B

Eksempler:

De tager hjem.

Han går ud på gangen.

De kommer ind i lokale 20.

Hun skal hen til en veninde.

Lang form

Brug lang form om placering – om noget, der befinder sig på et bestemt sted.

(Bruges ofte sammen med positionsverbum eller 'er').



Eksempler:

De er hjemme.

Han står ude på gangen.

De sidder inde i lokale 20.

Hun er henne hos en veninde.

Bemærk:

Han går rundt inde i huset.

(Han er inde i huset og går rundt i huset – altså på samme sted).



Mad og indkøb

42 Mads Knudsen elsker mad

Mads Knudsen er en stor og kraftig mand. Han spiser meget, for han elsker mad.

Han spiser altid morgenmad klokken halv otte. Han begynder normalt med æg og rugbrød. Bagefter spiser han franskbrød med smør og ost. Han drikker også en kop kaffe for at blive frisk. Til sidst spiser han et stykke wienerbrød. Det er ikke sundt, men han synes, det smager godt.

Til frokost spiser han smørrebrød. Han spiser i kantinen på sit arbejde. Han spiser normalt otte stykker smørrebrød med forskelligt pålæg. Han kan godt lide leverpostej, og han kan også godt lide æg og rejer. Han drikker normalt sodavand til maden. Han er tit tørstig, og han drikker meget.

Mads Knudsen arbejder længe hver dag, og han kommer sent hjem. Og så er han altid meget sulten. Han elsker frikadeller med sovs og kartofler, og det spiser han tit. Normalt drikker han cola til maden, men nogle gange tager han en øl. Bagefter drikker han kaffe, og han tager tit en kage til kaffen.

Mads Knudsen vejer 120 kilo, og han er lidt ked af det. Han synes, han er for tyk. Han vil gerne tabe sig, for han vil gerne være slank. Men det er svært, fordi han er så glad for mad.

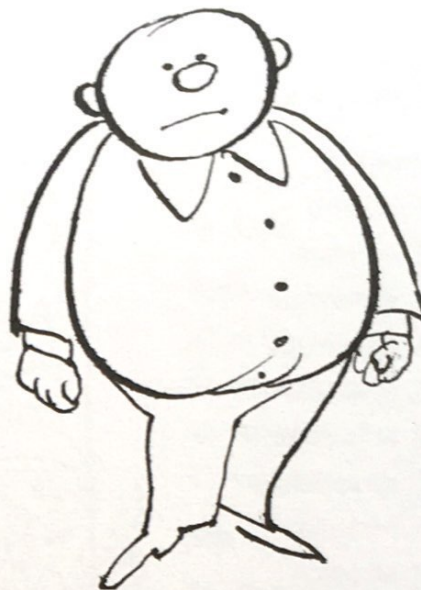
Øvelse 1. Lyt og gentag. Læs derefter sammen parvis, og hjælp hinanden med udtalen.

Øvelse 2 (parøvelse). Svar på spørgsmålene med hele sætninger.

1. Er Mads Knudsen en lille mand?
2. Hvorfor spiser han så meget?
3. Hvorfor drikker han kaffe om morgenen?
4. Hvorfor spiser han wienerbrød?
5. Hvad spiser han til frokost?
6. Hvorfor drikker han så meget til frokost?
7. Hvad drikker Mads Knudsen til aftensmaden?
8. Hvordan har han det med sin vægt?
9. Hvad vil han gerne?
10. Hvorfor er det svært for ham?



Øvelse 3 (par-/gruppeøvelse). Snak om mad og madvaner. Hvad spiser du til morgenmad/til frokost/til aftensmad? Hvad drikker du til maden? Er du også tit sulten og tørstig?



Madvarer

43 Øvelse 4. Kig på billedet.
Hvilke ord kender du?

Øvelse 5. Lyt og gentag.
Træn hjemme.

Frugt

1. et 'æble
2. en 'pære
3. en 'vindrue
4. en 'ananas
5. et 'kirsebær
6. et 'jordbær
7. en appelsin
8. en ba'nan
9. en citron

Grøntsager

10. en a'gurk
11. en tomat
12. en avo'cado
13. salat
14. en 'porre
15. en 'gulerod
16. en kar'toffel
17. en auber'gine
18. en 'peberfrugt
19. persille
20. et 'hvidløg
21. et 'løg
22. en 'chili

Kød

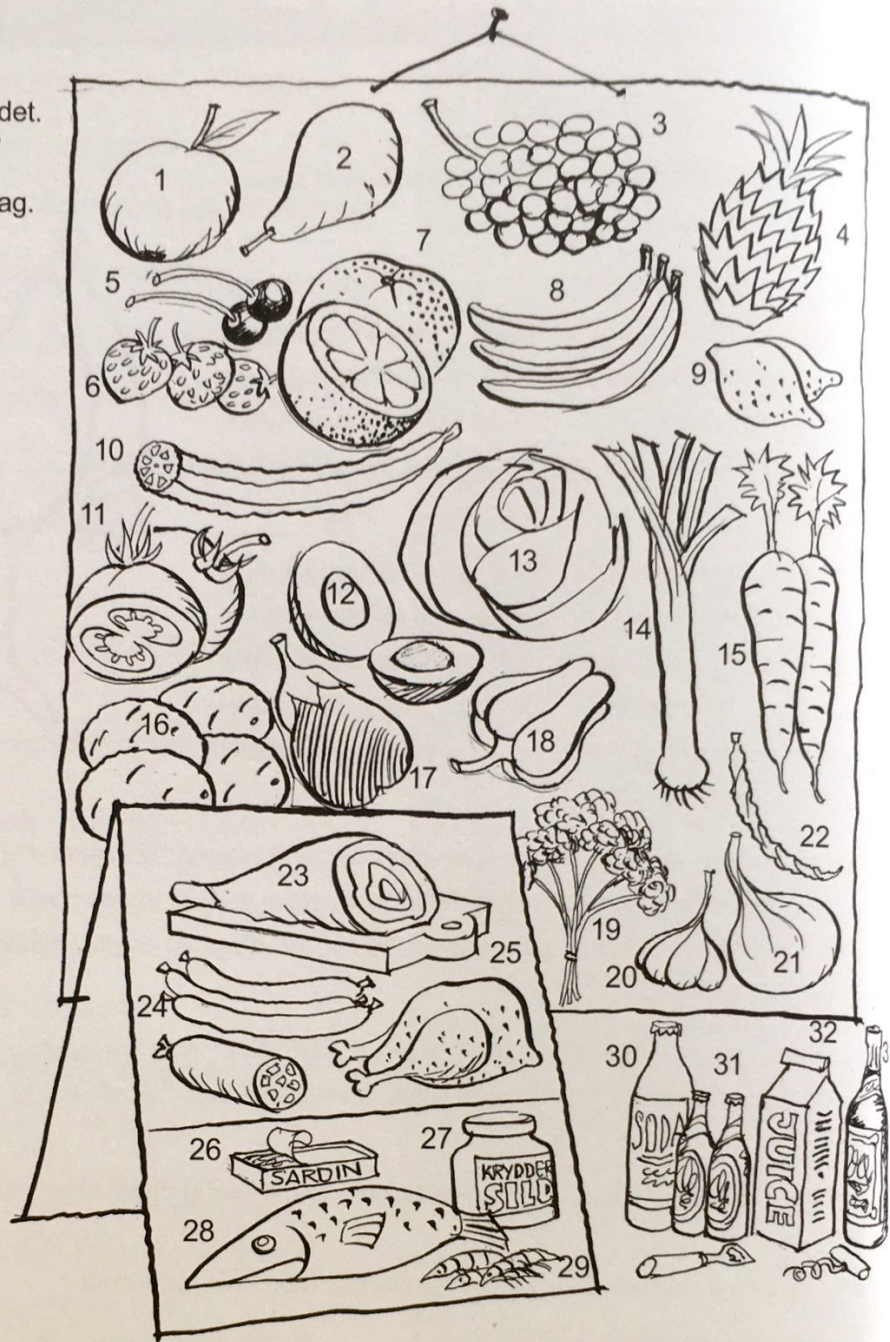
23. 'lammekød
- 'svinekød
- 'oksekød
24. en 'pølse
25. en 'kylling

Fisk

26. sar'diner
27. mari'nerede 'sild
28. en 'laks
29. 'rejer

Drikke

30. en 'sodavand
31. en 'øl
32. 'juice
33. vin



Øvelse 6 (parøvelse). Dæk teksten. Peg på skift på en vare og spørg: Hvad er det?



Mejeri

- 34. 'mælk
- 35. 'yoghurt
- 36. et 'æg
- 37. en 'øst
- 38. 'smør
- 39. fløde

Brød

- 40. et 'franskbrød
- 41. et 'rugbrød
- 42. en bolle
- 43. en kage

Slik

- 44. choko'lade
- 45. en is
- 46. et 'bolsje

Andet

- 47. 'olie
- 48. 'sukker
- 49. 'mel
- 50. 'ris
- 51. 'syltetøj
- 52. en 'dåse
- 53. en 'indkøbsvogn

Se også udtale af a
s. 112, vokalsæk-
ning 2.

44 Øvelse 7. Lyt og indsæt verber (nutid/infinitiv). Læs så sammen parvis.

Det _____ torsdag eftermiddag, og Caroline skal _____ ind. Hun _____ hen
i supermarkedet sammen med sin søn Alexander. Caroline _____ en indkøbsvogn.
Men hvad _____ hun _____? Hun _____ lidt og _____ på varerne.
_____ hun _____ spaghetti eller frikadeller til aftensmad? Hun _____ Alexander,
men han _____ kun på slik, på is, chokolade og bolsjer.

Smag og behag

45 Dialog 1.

- A: Kan du lide 'yoghurt? [*ka du li*]
 B: 'Ja, 'det kan jeg 'godt.
 A: 'Det kan jeg 'også. (/ 'Det kan jeg 'ikke).

Dialog 2.

- A: Kan du lide 'muslinger?
 B: 'Nej, 'det kan jeg 'ikke.
 A: 'Det kan jeg 'heller ikke. (/ 'Det kan jeg 'godt).

Dialog 3.

- A: Kan du lide 'sushi?
 B: 'Det ved jeg 'ikke. Jeg har 'aldrig 'smagt det.

Øvelse 8. Lyt og gentag og træn dialogerne.

Øvelse 9 (parøvelse). Hvad kan du godt lide, og hvad kan du ikke lide?
 Spørg og svar, og udtryk enighed / uenighed med:
 også / heller ikke.

Dialog 4.

- A: Spiser du 'gedeost?
 B: 'Ja, 'det smager 'lækkert.
 A: 'Det synes jeg 'også.

Dialog 5.

- A: Drikker du 'whisky?
 B: 'Nej, 'det smager forfærdeligt. Det er for 'stærkt.
 A: 'Det synes jeg 'ikke. 'Det kan jeg 'godt 'lide.

Øvelse 10. Lyt og gentag og træn dialogerne.



Øvelse 11 (gruppeøvelse). Snak om mad (og dansk mad).

Hvad spiser og drikker du (ikke)? Hvad synes du f.eks. om: rugbrød, leverpostej, wienerbrød, snaps, citroner, sukker, flæsketeg, kaffe ... (Se boksen th.).

46 Øvelse 12. Lyt og sæt tryk.

- | | | | | | |
|---------------|------------|--------------|-----------------|----------------|------------------|
| 1. smørrebrød | 2. pålæg | 3. kartofler | 4. tomat | 5. agurk | 6. appelsin |
| 7. banan | 8. avocado | 9. kedeligt | 10. indkøbsvogn | 11. fantastisk | 12. forfærdeligt |

Hvad kan du godt lide?
 Hvad kan du ikke lide?

Hvordan smager det?

Sæt streger som vist.

citroner	røget
kaffe	sødt
chili	salt
ansjoser	surt
sukker	stærkt
bacon	bittert

Det er lækkert:

Det smager	{	fan'tastisk
		'dejligt
		'rigtig 'godt
		'godt/o. 'k.

Det er ikke så lækkert:

Det smager	{	'ikke så 'godt
		'dårligt
		forfærdeligt

Det er for [<i>dee fɔ</i>]	{	bittert
		stærkt
		surt
		sødt
		salt
		fedt
		krydret
		kedeligt

47 Ying fra Kina

'Ying kommer fra 'Kina. Hun kom til 'Danmark for 'to år 'siden, og hun er 'gift med en 'dansk 'mand. Hendes 'madvaner 'nu i 'Danmark er 'meget 'anderledes end 'før i 'Kina.

I 'Kina spiste hun 'aldrig 'morgenmad. Hun 'boede 'langt fra sit 'arbejde, og hun 'mødte 'tidligt om 'morgen. Hun havde 'ikke 'tid til at spise 'morgenmad, og hun var 'heller ikke 'sulten. Nor'malt 'drak hun 'kun en kop 'kaffe. Men hun spiste 'varm 'mad 'to 'gange om 'dagen - til 'frokost og til 'aftensmad. 'Nogle 'gange lavede hun 'selv 'mad, og 'nogle 'gange gik hun 'ud og 'spiste. Hun spiste som 'regel 'ris og 'kød og 'grøntsager, og hun spiste 'altid 'kun 'hvidt 'brød. Nor'malt drak hun 'te til 'maden.



Den 'første 'tid i 'Danmark kunne hun 'ikke lide 'dansk 'mad. Hun kunne 'ikke lide 'rugbrød. Hun 'syntes, det var 'kedeligt. Hun kunne 'heller ikke lide 'sild og 'leverpostej. Hun 'syntes, det 'smagte 'forfærdeligt.

'Nu spiser hun 'morgenmad 'sammen med sin 'mand 'hver 'dag, for 'nu 'møder hun 'ikke så 'tidligt, og 'nu har hun 'tid 'nok. Og i 'dag kan hun 'godt lide 'rugbrød. Hun spiser 'smørrebrød til 'frokost 'hver 'dag. Men hun kan 'stadig ikke lide 'leverpostej.

Øvelse 13. Lyt og gentag. Læs så parvis, og hjælp hinanden med udtalen. Pas på tryk og rytme.

Øvelse 14. Find tekstens 12 forskellige verber, og skriv dem i nutid og datid.

Nutid	Datid	Nutid	Datid
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____



Øvelse 15 (par-/gruppeøvelse). Snak om mad og madvaner i Danmark og i dit hjemland. Spiste du anderledes før end nu? Hvad spiste og drak du før? Hvor købte du ind? Hvad er typisk mad i dit hjemland? Hvilke nye ting spiser du her i Danmark?

Bemærk: Ved sammenligninger bruges ofte: mere/mindre ... end.

Eks.: Jeg spiste **mere** pasta i Italien **end** nu i Danmark.

Eks.: Jeg spiser **mindre** hvidt brød nu **end** før.

Butikker og indkøb

Øvelse 16. Hvor kan du købe ...? Sæt streger.

Jeg køber sild	hos bageren
Jeg køber løg	hos slagteren
Jeg køber brød	hos fiskehandleren
Jeg køber aviser	hos grønthandleren
Jeg køber pølser	i supermarkedet (i Netto/Irma)
Jeg køber sæbe	i kiosken
Jeg køber medicin	i blomsterforretningen
Jeg køber roser	på apoteket

Forretninger / butikker

en grønthandler
en bager
en slagter
en fiskehandler
en kiosk
et supermarked
en blomsterforretning
et apotek

Jeg køber ind i .../hos ..., fordi:

- der er billigt
- det er nemt/hurtigt
- jeg får friske/gode varer

Øvelse 17 (parøvelse). Hvor kan jeg købe ...?

Spørg og svar på skift. Brug alle forretninger fra øvelse 1.

1. mælk, 2. laks, 3. kylling, 4. Panodil, 5. bolsjer, 6. gulerødder, 7. tulipaner, 8. toiletpapir, 9. kager, 10. agurker, 11. tandpasta, 12. cigaretter, 13. rejer, 14. lammekød, 15. solcreme.

Eks.:

A: Hvor kan jeg købe æbler?

B: Hos grønthandleren.



Øvelse 18 (par-/gruppeøvelse). Snak om indkøbsvaner. Hvor køber du normalt ind? Hvad køber du hvor? Og hvorfor? (Se boksen).



48 Øvelse 19. Lytteøvelse. Læs spørgsmålene, lyt 2-3 gange til lydfilen og svar kort.

1. Hvad synes Yoko og Issey om dansk mad? _____
2. Hvad spiser deres kolleger til frokost? _____
3. Hvad spiser Yoko og Issey til frokost? _____
4. Hvad synes de om rugbrød og leverpostej? _____
5. Hvad synes de om mayonnaise? _____
6. Hvad synes de om sild? _____
7. Hvor køber de normalt ind? _____
8. Hvorfor køber de fisk hos fiskehandleren? _____
9. Hvad køber Issey hos bageren? _____

Mængder: nogle/noget

Øvelse 20. Indsæt nogle eller noget.

1. _____ juice
2. _____ appelsiner
3. _____ kartofler
4. _____ te
5. _____ smør
6. _____ jordbær
7. _____ løg
8. _____ mel
9. _____ agurker
10. _____ gulerødder
11. _____ olivenolie
12. _____ salt
13. _____ æg
14. _____ kød
15. _____ bønner
16. _____ piskefløde

Nogle ['nɔn]: Tællelige mængder (flertal)

Eks.: nogle 'æbler
nogle ba'naner
nogle kopper 'kaffe
nogle liter 'mælk

x	x	x
x	x	x
x	x	x
	x	x
x		x

Noget ['nåð]: Ikke tællelige mængder

Eks.: noget vand
noget 'sukker
noget kaffe
noget 'mælk



Øvelse 21 (par-/gruppeøvelse). Spørg og svar på skift: Hvad har du i dit skab/køleskab /i din fryser? Hvad har du mere? ... Svar og brug: nogle eller noget.
Snak også om: Hvorfor har du de ting? Hvad bruger du dem til? Hvornår bruger du dem?

Skriv nogle af tingene her:

Andre mængder

49 Øvelse 22. Udtaleøvelse. Rytmegrupper. Lyt og gentag med én rytmegruppe.

Bemærk: Ved flere substantiver sammen er der kun tryk på sidste substantiv.

Bemærk også e-reduktioner og e-assimilationer (se også s. 113).

Supermarkedets
forkortelser:

1. en 'pose	[en 'po:sə]	en pose 'æbler	[en po:s 'æ:blɔ]	1 ps.
2. en 'pakke	[en 'pɑgə]	en pakke 'smør	[en pɑg 'smɔ:ɹ]	1 pk.
3. en 'bakke	[en 'bɑgə]	en bakke 'æg	[en bɑg 'æ:g]	1 bk.
4. en 'dåse	[en 'då:sə]	en dåse 'majs	[en då:s 'mɑj's]	1 ds.
5. et 'stykke	[ed 'sdɔgə]	et stykke 'ost	[ed sdɔg 'åsd]	1 stk.
6. en 'flaske	[en 'flasgə]	en flaske 'vin	[en flasg 'vi'n]	1 fl.
7. et 'glas	[ed 'glas]	et glas marme'lade	[ed glas mɑmə'la:ð]	1 gl.
8. en 'tube	[en 'tu:bə]	en tube mayon'naise	[en tu:b mɑjo'næ:s]	1 tb.
9. en 'æske	[en 'æsgə]	en æske choko'lade	[en æsg sjogo'la:ð]	
10. en 'buket	[bu'kæd]	en buket 'blomster	[en bukæd 'blɔmsdɔ]	

Måleenheder

1 kg	et kilo	1 l	en liter
1/2 kg	et halvt kilo	1/2 l	en halv liter
100 g	100 gram	1/4 l	en kvart liter

Øvelse 23. Du skal købe ind i supermarkedet. Du skal have følgende varer - men hvilken mængde? Skriv passende mængdeudtryk. (Der kan være flere muligheder).

- | | | |
|----------------------|---------------------|---------------------|
| 1. _____ løg | 6. _____ oksekød | 11. _____ sæbe |
| 2. _____ tændstikker | 7. _____ rødvin | 12. _____ kartofler |
| 3. _____ jordbær | 8. _____ ris | 13. _____ tulipaner |
| 4. _____ tun | 9. _____ honning | 14. _____ sukker |
| 5. _____ fløde | 10. _____ tandpasta | 15. _____ mælk |

Penge og priser

Mønter:

50 øre
1 krone
2 kroner
5 kroner/en femmer
10 kroner/en tier
20 kroner/en tyver

Sedler:

50 kroner/en 50'er
100 kroner/en hund
200 kroner
500 kroner
1000 kroner/en tusse

Priser:

1,50 kr. halvanden krone
1,85 kr. en femogfirs
2,50 kr. to en halv
7,50 kr. syv en halv
2,95 kr. to femoghalvfems
9,00 kr. ni kroner

Bemærk: Ved priser siger vi normalt kun 'kroner' ved hele tal (uden decimaler).
(Bemærk dog: 1,50 kr. = halvanden krone).



50 Dialog. Lyt og gentag, og læs parvis.

A: Hvad koster **en** buket roser?

B: **Den** koster 59,95.

A: Det var billigt.

B: Det synes jeg også. (/Det synes jeg ikke).

Hvad koster:

en agurk? (n-ord)

et æble? (t-ord)

2 liter mælk? (flertal)

Svar:

Den koster ...

Det koster ...

De koster ...

Kommentar (emfatisk udbrud):

Det var billigt. # Det var dyrt.

Øvelse 24 (parøvelse). Snak om priserne.

Spørg og svar på skift som vist i dialogen (se forkortelserne s. 58).

1. en fl. snaps: 119,75 kr.

2. 3 gl. marmelade: 60,85 kr.

3. 2 bk. frisk fisk: 59,50 kr.

4. et fjernsyn: 6.999 kr.

5. en ps. kaffe: 24,85 kr.

6. et stk. wienerbrød: 12,50 kr.

7. en ds. kaviar: 675,95 kr.

8. en Volvo: 550.000 kr.

9. 5 ds. bønner: 50,75 kr.

10. 4 pk. pasta: 37,50 kr.

11. et gl. oliven: 59,95 kr.

12. et hus: 2.875.000 kr.



Øvelse 25. Tag selv tilbudsaviser med (eller kig på nettet - f.eks.: www.minetilbud.dk), og find ugens tilbud). Snak om priser og om gode tilbud.

Indkøb - dialoger

51 Dialog 1. Hos den tyrkiske grønthandler

- A: 'Hvad kan jeg 'hjælpe med?
 B: 'Jeg skal 'have noget 'feta.
 A: Hvor 'meget skal du 'bruge?
 B: 'Bare et 'lille 'stykke - cirka '100 'gram.
 A: 'Ellers 'andet?
 B: Jeg skal 'også 'have nogle 'oliven.
 A: Ja, hvor 'mange skal du 'have?
 B: Et 'halvt 'kilo. 'Hvad bliver 'det?
 A: 'Det bliver '63,50.
 B: 'Værsgo.
 A: 'Tak. 'Hav en 'god 'dag.
 B: I 'lige 'måde.

Dialog 2. I Thaibutikken

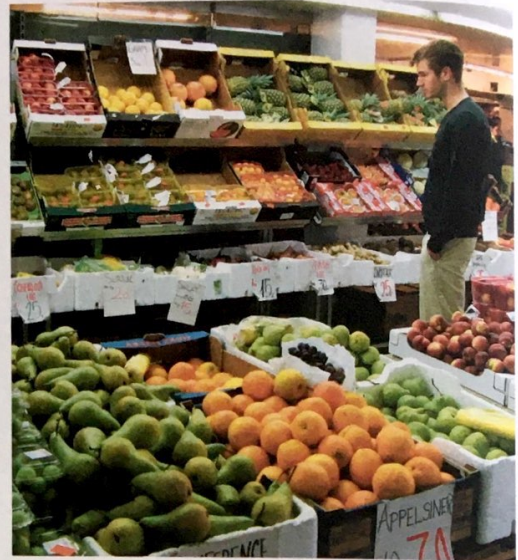
- A: 'Hvis 'tur 'er det?
 B: 'Det er 'mig. 'Jeg vil 'gerne 'have nogle
 'rejechips og noget 'frisk kori'ander.
 A: Var der 'andet?
 B: 'Nej 'tak. Må jeg 'også 'bede om en 'pose.
 A: 'Ja, 'det bliver '35 'kr. Kon'tant eller med 'kort?
 B: Jeg vil 'gerne betale med 'dankort. Kan jeg få
 '100 'kr. 'oveni?
 A: Nej de'sværre, 'kun på be'løbet.

Dialog 3. I 7-Eleven

- A: God'dag, har I 'noget 'letmælk?
 B: 'Nej de'sværre, 'det er 'udsolgt.
 A: 'Så 'tager jeg en liter 'sødmælk.
 B: Var der 'andet?
 A: 'Nej 'tak, 'det var det 'hele.

Når du beder om noget i en forretning:

- Jeg skal have [ja sga 'ha]
- Jeg vil gerne have ... [ja və 'ga.n 'ha]



Øvelse 26. Lyt og gentag. Vær opmærksom på udtalen af de grå ord. (Se også boksen s. 61).
 Hvilke bogstaver udtales ikke? Læs så parvis, og hjælp hinanden med udtalen.

Øvelse 27. Udfyld dialogen.

- A: Hvad _____ jeg _____ med?
 B: Jeg _____ gerne _____ en sandwich.
 A: Ja, _____ andet?
 B: Jeg _____ også _____
 en _____ kaffe.
 Hvad _____ det?
 A: _____ 75 kr. På beløbet?
 B: Nej, kan jeg _____ 100 kr. _____?
 A: Ja, _____.

Øvelse 28 (parøvelse). Lav selv nogle dialoger i forskellige forretninger. A ekspederer, og B er kunde. Byt så roller.

Ikke-tællelige mængder:

noget → hvor meget [və 'mʌʃ]

Tællelige mængder:

nogle → hvor mange [və 'mʌni]

52 Hos bageren

Øvelse 29. Snak først om ordene i boksen. Lyt så og gentag og udfyld teksten.

Lørdag eftermiddag _____ Marie lækkersulten,
_____ hun går _____ bageren
_____ en
kage. Først _____ hun lidt på vinduet, og der
_____ hun _____ citronkager.

Marie _____ citronkage. Hun går _____ i
forretningen. _____ kø, og
hun _____ et nummer. Hun venter i fem mi-
nutter. Så _____ hendes tur.

- '_____ koster de kager der?' _____
hun og peger på citronkagerne.

- '_____ koster 35 kroner', _____ damen.

- 'Jeg _____ sådan en',
siger Marie. Damen pakker kagen ind, og Marie
_____ sit dankort.

- 'Må jeg _____ bede om _____ pose?',
spørger hun.

- 'Ja, på _____?' spørger damen.

- 'Ja tak', siger Marie og betaler.

- '_____ du _____ bon'en _____?'
spørger damen.

- 'Nej, det er lige meget', siger Marie. Så _____
hun _____ og spiser sin _____.

Øvelse 30 (parøvelse). Svar på spørgsmålene.

1. Hvor går Marie hen?
2. Hvorfor gør hun det?
3. Hvad synes hun om citronkage?
4. Hvorfor tager hun et nummer?
5. Hvad koster citronkagerne?
6. Hvorfor tager Marie sit dankort?



Hvad betyder:

lækkersulten
en kø
et nummer
peger
pakker ... ind
en bon
det er lige meget

Øvelse 31. Reduktion. Lyt og gentag. Læs derefter ordene parvis.



Bemærk: Mange små ord har en særlig udtale. Vi 'spiser' mange bogstaver.

1. tager	[tæ']	11. til	[te]
2. giver	[gi']	12. med	[mæ]
3. bliver	[bli']	13. og	[ɔ]
4. siger	[si']	14. også	[ɔs]
5. spørger	[sbɔ']	15. ikke	[eg]
6. kan	[ka]	16. for at	[fɔɔ]
7. skal	[sga]	17. det	[de]
8. vil	[ve]	18. de	[di]
9. have	[ha']	19. noget	[nåð]
10. lide	[li']	20. nogle	[noon]

Øvelse 32 (parøvelse). Snak om besøg hos bageren. Lækkersult? kø? dankort? bon/kontant? Hvad køber du hos bageren og hvornår?



Sophias madvaner og indkøb



1.
morgenmad - kl. 7
yoghurt/te
frokost: cupnoodles /
sandwich m. tun

2.
aftensmad - kl. 19
tit: kartofler og kød
nogle gange: pizza

3.
drikker (til maden):
normalt vand
nogle gange: cola

4.
før i Italien:
frokost og aftensmad:
varm mad
hver dag: pasta

5.
indkøb:
Netto/Fakta
billigt - hurtigt

6.
☹ leverpostej
☹ mayonnaise

7.
😊 frugt
😊 chokoladekage og slik

8.
slank, tilfreds
58 kg

Øvelse 33 (par-/gruppeøvelse). Lav spørgsmål og svar til Sophias madvaner og indkøb (spørgsmål med og uden hv-ord). Brug informationerne i boksene.



Øvelse 34 (parøvelse). Find en ny partner. Interview hinanden om madvaner og indkøb.

Øvelse 35. Hvad spiser du, og hvor køber du ind? Fortæl i klassen (1-2 minutter). Forbered først hjemme. Fortæl f.eks.:

- Hvad spiser du normalt til morgenmad/frokost/aftensmad?
- Hvad drikker du til maden?
- Er dine madvaner her anderledes end før i dit hjemland?
- Hvad spiste du normalt i dit hjemland?
- Hvad synes du om dansk mad?
- Hvad kan du godt lide?
- Hvad kan du ikke lide?
- Hvor køber du normalt ind? Og hvorfor?

Øvelse 36. Skriv og fortæl om madvaner og indkøb.

REP Se også repetitionskort og rettenøgle på www.synope.dk

Sundhed og livsstil

54 Charlotte lever sundt

Charlotte er 'enlig 'mor. Hun 'bor på Østerbro 'sammen med sin 'søn Øjvind på '14 'år.

Charlotte interesserer sig for 'sund 'livsstil, og hun læser 'mange artikler om 'kost og motion. 'Man skal 'spise '6 stykker 'frugt eller 'grønt om 'dagen, og man skal motionere en 'halv 'time', skriver de. Og Charlotte 'lever 'sundt. Hun er 'ikke-ryger, og hun er 'næsten vegetar. Hun spiser 'masser af 'frugt og 'grøntsager, men hun 'spiser også 'nogle 'gange lidt 'fisk. Hun bruger 'mange 'penge på 'mad.

Charlotte motionerer 'også. 'Hver 'lørdag 'svømmer hun 'sammen med en ven'inde, og hun 'løber 'tre 'gange om 'ugen for at få 'frisk 'luft. Og så 'cykler hun til 'arbejde 'hver 'dag.

Øjvind interesserer sig 'ikke for 'sund 'livsstil. Han interesserer sig 'mest for 'tøj og com'putere. Han spiser 'ikke så 'tit 'frugt og 'grønt, og han får 'ikke 'meget motion. Han 'bruger 'alle sine 'penge på 'nyt 'tøj. I 'fritiden spiller han 'mest computerspil, eller han ser 'fjernsyn.

- 'Skal du 'ikke 'lidt 'ud?' 'spørger Charlotte 'tit. 'Du må 'have noget 'frisk 'luft'.

- 'Hold 'hu 'op', siger Øjvind. Han 'gider 'ikke gå 'ud, og han 'synes, hun er irriterende.

Charlotte er bekymret 'for ham. Hun 'synes, han skal 'leve 'sundt. Men Øjvind vil 'ikke 'høre.

Øvelse 1. Lyt og gentag. Vær opmærksom på udtale af ø (se også s. 112, vokalsænkning 4). Læs derefter parvis, og hjælp hinanden med udtalen - pas på udtale af ø.



Øvelse 2 (parøvelse). Snak om livsstil. Interesserer du dig for sund livsstil? Hvad er god livsstil for dig?

Øvelse 3 (parøvelse). Svar på spørgsmålene med hele sætninger.

- | | |
|-------------------------------------|--|
| 1. Er Charlotte gift? | 7. Hvad slags motion får hun? |
| 2. Hvad interesserer hun sig for? | 8. Hvorfor løber hun? |
| 3. Hvilke artikler læser Charlotte? | 9. Hvad interesserer Øjvind sig for? |
| 4. Hvad skriver de i artiklerne? | 10. Hvad bruger han sine penge på? |
| 5. Hvad bruger Charlotte penge på? | 11. Hvad laver han i sin fritid? |
| 6. Hvordan er Charlottes madvaner? | 12. Hvad synes Charlotte om hans livsstil? |

55 Øvelse 4. Lyt og sæt tryk.

- | | | | | |
|-----------------|-------------|----------------|---------------|----------------|
| 1. interesserer | 2. artikler | 3. motion | 4. motionerer | 5. vegetar |
| 6. anderledes | 7. fritid | 8. irriterende | 9. bekymret | 10. cigaretter |



Øvelse 5 (gruppeøvelse). Interview hinanden om madvaner og livsstil.

Spørg: Hvor tit / Hvor meget ...?

Hvor tit ...?

Hvor tit spiser du ...?

Hvor tit drikker du ...?

Hvor meget ...?

Hvor meget drikker du?

Hvor meget ryger du?

Hvor meget motionerer du?

Hvor meget fjernsyn ser du?

(Spørg f.eks. til: fisk/frugt og grønt/
øl/vin/kaffe/vand/slik/chips/kød/
sodavand/fastfood).



Øvelse 6 (gruppeøvelse).

Snak om interesser og prioriteringer.

Hvad interesserer du dig for?

Hvad laver du i din fritid?

Hvad slags motion får du?

Hvad bruger du penge på?

Hvad bruger du ikke penge på?

Hvor tit ... ? Svar:

hver dag

to/tre gange om dagen/ugen

en gang om ugen/måned

ikke så tit/(næsten) aldrig

Hvor meget ...?

Mængde: en kop hver morgen
to glas/to liter om dagen
10 cigaretter om dagen/ugen
ikke så meget/(næsten) ikke

Tid: et kvarter/en halv time om dagen
to timer om ugen
ikke så tit/aldrig

Eksempler på sport/motion:

Jeg løber
cykler
svømmer

Jeg spiller tennis
badminton
håndbold/fodbold

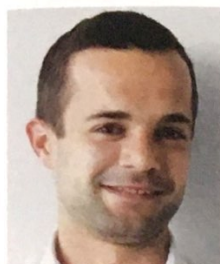
Jeg går til gymnastik/yoga
træning/fitness

56 Øvelse 7. Lytteøvelse. Læs spørgsmålene, lyt 2-3 gange til lydfilen, og svar kort.

1. Hvor køber Johnny ind og hvorfor? _____
2. Hvad køber han normalt? (nævn 5 ting) _____
3. Hvorfor køber han ikke fisk? _____
4. Hvad spiser han sammen med sine venner? _____
5. Hvad laver Johnny efter middag? _____
6. Hvor tit motionerer Johnny? _____
7. Hvilken motion får han? _____
8. Hvad køber han i kiosken? _____
9. Hvor meget ryger han? _____
10. Hvad spiser han sammen med sine forældre? _____

TV på kollegiet

Noah, Lynn, Aisha, Rosa og Joe bor på kollegium. De har et fælleskøkken med et stort TV, og nogle gange ser de fjernsyn sammen - men ikke så tit, for de vil ikke altid se de samme programmer? Hvem kan se nyheder/dokumentar ... sammen? Hvad kan de alle se sammen?



Noah

Programmer



Realityshows
Naturprogram
Film/Serier



Sport



Lynn

Programmer



Film/Serier
Musik
Dokumentar



Realityshows



Aisha

Programmer



Film/Serier
Realityshows
Sport



Nyheder



Rosa

Programmer



Dokumentar
Film/Serier
Mad



Sport



Joe

Programmer



Sport
Nyheder
Film/Serier



Naturprogrammer

Programmer

Netflix	DR1	TV2	TV3+	Eurosport
Breaking Bad	Indiens elefanter	Nyheder	Oprah Winfrey	VM i banecykling
Modern Family	X Factor	Vild med dans	Simpsons	Fodbold: Europa League
Orange Is The New Black	Matador (18/24)	Dansk dogme: Festen	Masterchef	Basket NBA
House Of Cards	TV-avisen med vejret	Dokumentar: Mission til Mars	The Kardashians	Golf: Australian Masters
Fargo	Koncert fra Roskilde Festival	Klovn	Robinson	Tennis: Davis Cup

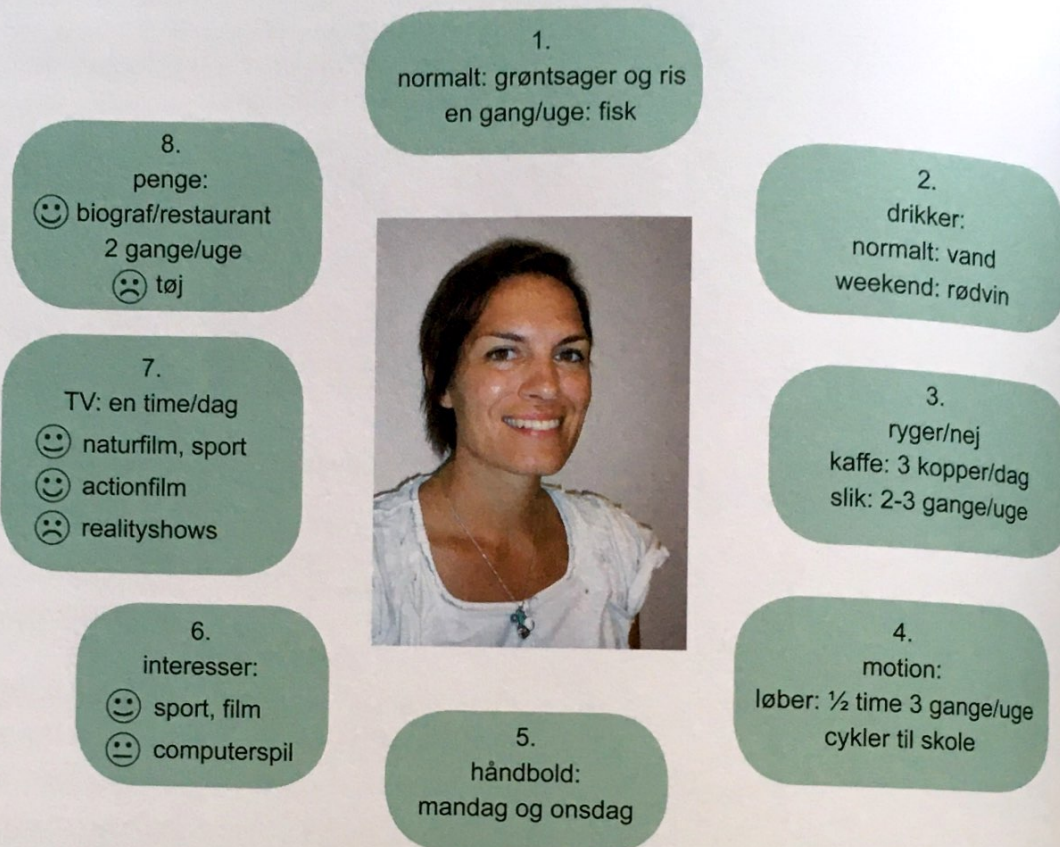
Øvelse 8 (parøvelse). Svar med kort svar: Det kan/skal/vil/er/gør ... (ikke). (Se også s. 117).

- Hvem vil se TV-avisen?
- Hvem er glad for musik?
- Hvem kan godt lide dokumentar?
- Hvem kan ikke lide sport?
- Hvem ser Indiens elefanter?
- Hvem skal se House of Cards?
- Vil Noah se Robinson?
- Skal de alle se tennis sammen?
- Er Aisha glad for nyheder?
- Ser Lynn The Kardashians?
- Kan Joe lide sport?
- Ser Rosa Masterchef?



Øvelse 9 (par-/gruppeøvelse). Hvilke typer programmer kan du godt lide/ikke lide? Hvorfor (ikke)? Hvilke danske programmer/film kender du? Fortæl om dine yndlingsprogrammer.

Silvias livsstil



Øvelse 10 (par-/gruppeøvelse). Lav spørgsmål og svar til Silvias livsstil (spørgsmål med og uden hv-ord). Brug informationerne i boksene.
(Se også øvelse 2, s. 107).

Øvelse 11. Fortæl i klassen om din livsstil (1-2 minutter). Forbered først hjemme.
Fortæl f.eks.:

- Lever du sundt?
- Hvilken motion får du?
- Dyrker du sport?
- Ryger du? Drikker du alkohol?
- Hvad interesserer du dig for?
- Hvad laver du i din fritid?
- Hvad ser du i fjernsynet?
- Hvad bruger du (ikke) penge på?

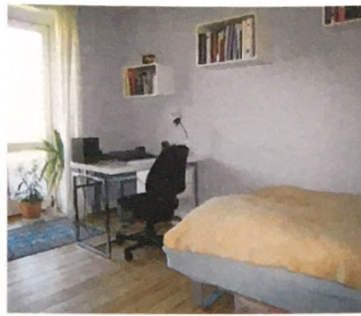
Øvelse 12. Skriv og fortæl lidt om din livsstil.

REP Se også repetitionskort og rettenøgle på www.synope.dk

Bolig og lokalområde



1.
En 'ejendom
En 'lejlighed
En 'opgang



2.
Et kollegieværelse



3.
Et 'hus i 'byen

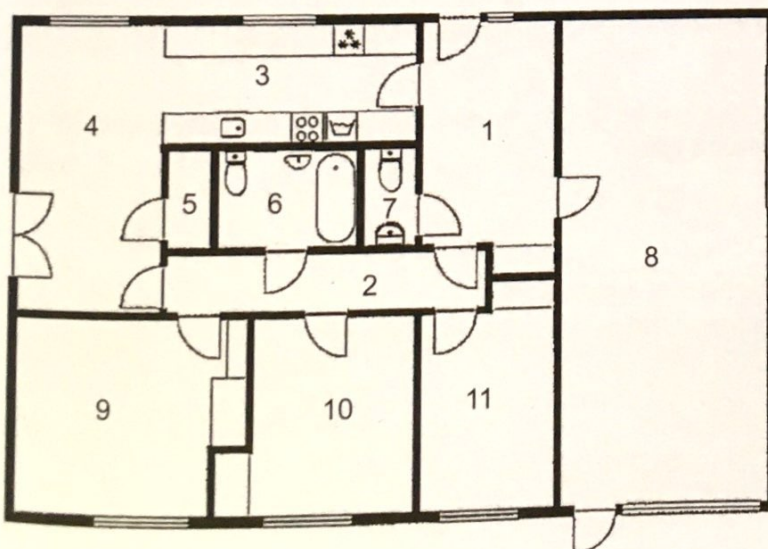


4.
Et 'hus på 'landet

 57 Øvelse 1. Lyt og gentag.

Værelser

Øvelse 2. Kig på plantegningen. Hvilke værelser er der i huset?
Hvilke ord kender du?



Øvelse 3. Lyt og gentag.

1. en 'entree
2. en 'gang
3. et 'køkken
4. en 'spisestue
5. et 'bryggers
6. et 'badeværelse
7. et toilet
8. en 'stue
9. et 'soveværelse
10. et 'børneværelse
11. et kontor/
et 'arbejdsværelse



Øvelse 4 (par-/gruppeøvelse). Hvordan bor du, og hvilke værelser har du i din bolig?



Andrea bor på kollegium

Andrea er studerende, og hun bor på et kollegieværelse. Hun har ikke så meget plads, men hun har gode venner på kollegiet, og huslejen er ikke så høj. Hun betaler kun 3500 kr. om måneden.

Andrea deler køkken med 12 andre studerende. Normalt har de det hyggeligt sammen, men nogle gange skændes de om rengøring i køkkenet.



Mike bor i en lejlighed midt i byen

Mike bor sammen med sin kæreste Hanna i en to-værelses lejlighed i centrum. Lejligheden ligger i stuen, og den er lidt mørk. Den er også lidt dyr. Mike er ikke så glad for lejligheden, men den ligger tæt på caféer og restauranter, og Mike og Hanna går tit på café.

Mike elsker byen: mennesker, butikker og trafik. Byen sover aldrig.



Frida bor i et hus på landet

Frida bor i et hus på landet sammen med sin mand og deres to børn. Huset er stort, og de har god plads. De har også en dejlig have med en lille legeplads til børnene. Fra første sal har de en fantastisk udsigt over markerne.

Frida er glad for sit liv på landet. Her er fred og ro og frisk luft, og der er ikke nogen naboer. Her kan hun og familien slappe af.



58 Øvelse 5. Lyt og gentag. Læs derefter parvis, og hjælp hinanden med udtalen.



Øvelse 6 (parøvelse). Hvor og hvordan bor du? Hvor mange personer er der i din husstand? Er du glad for din bolig? Hvorfor / hvorfor ikke?

Antal personer i husstande i Danmark fra 1901 til 2007

	1901	1950	2007	nu
Husstande med 1 person	9%	14%	39%	?
Husstande med 5 eller flere personer	40%	15%	5%	?

(Kilde: Bent Jensen, Torben Tranæs: 'Vi der bor i Danmark', Rockwoolfondens Forskningsenhed Gyldendal 2011).

Øvelse 7 (par-/gruppeøvelse). Kig på tabellen, og snak sammen om udviklingen. Hvorfor var der flere store husstande i 1901 end i 2007? Hvad tror du? Hvordan er udviklingen i dit hjemland?

Køkkenet



Øvelse 8. Kig på køkkenet - og på badeværelset. Hvilke ord kender du?

Øvelse 9. Køkkenet. Lyt og gentag. Træn hjemme.



1. et 'køkkenbord
2. et 'køleskab
3. en 'fryser
4. et kom'fur
5. en 'ovn
6. et 'køkkenskab
7. en 'skuffe
8. en 'thermokande
9. en tallerken
10. en 'kniv
11. en 'gaffel
12. en 'ske
13. en 'elkedel
14. en 'køkkenvask
15. en 'emhætte
16. en 'potteplante
17. et gardin
18. et 'skærebræt

Øvelse 10. Badeværelset. Lyt og gentag. Træn hjemme.

1. en 'bruseniche
2. en 'bruser
3. en 'håndvask
4. en 'vandhane
5. et toilet
6. et 'spejl
7. en 'hylde
8. en toilet'rulle
9. en 'bademåtte
10. et 'bade'forhæng
11. et 'håndklæde
12. en 'hårtørrer
13. en 'tandbørste
14. en 'sæbe
15. en 'knagerække

Badeværelset



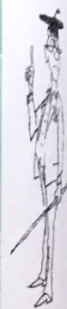
Øvelse 11 (parøvelse). Spørg og svar: Hvad er det? Det er ...

Øvelse 12 (par-/gruppeøvelse). Hvad har du i dit køkken/dit badeværelse?



Øvelse 13. Substantiver i ental og flertal - ubestemt og bestemt. Udfyld skemaet.

Ental		Flertal	
		Ubestemt	Bestemt
Ubestemt	Bestemt	gruppe 1 gruppe 2 gruppe 3	-(e)r -e - } → -(e)rne → -ene
en ... → et ... →	-(e)n -(e)t		
gruppe 1	en stue	stuen	to stuer
	et køkken	køkkenet	to køkkener
	en skuffe		to
	et komfur		to
	et gardin		to
	en vandhane		to
	en pottedplante		to
gruppe 2	et køleskab	køleskabet	to køleskabe
	en ovn		to
	et hus		to
	et spejl		to
	en kniv		to
	et bord		to
gruppe 3	et lys	lyset	to lys
	et kort		to
	et brød		to
	et glas		to
	et barn		to
	en mand		to



60 Øvelse 14. Udtale af bestemthedsendelserne. Lyt og gentag. Bemærk de stumme e'er.

1. Endelsen **-en**. Bemærk: e udtales ikke i endelsen -en.

1. katten 2. skuffen 3. thermokanden 4. skeen 5. pottedplanten 6. kniven

2. Endelsen **-et** [ɔ]. Bemærk: e udtales ikke.

1. skabet 2. bordet 3. komfuret 4. værelset 5. lyset 6. toilettet

3. Endelsen **-erne** [ɔnə].

1. lamperne 2. planterne 3. værelserne 4. lejlighederne 5. gaflerne 6. skeerne

4. Endelsen **-ene** [nə]. Bemærk: Første e udtales ikke.

1. skabene 2. børnene 3. kortene 4. knivene 5. ovnene 6. mændene

At beskrive et sted/et rum

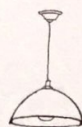
Der	$\left\{ \begin{array}{l} \text{står} \\ \text{ligger} \\ \text{hænger} \\ \text{sidder} \\ \text{er} \end{array} \right\}$	en / et / noget / nogle / 5 ...	på	$\left\{ \begin{array}{l} \text{væggen} \\ \text{gulvet} \\ \text{bordet} \\ \text{knagen} \end{array} \right\}$
			i	$\left\{ \begin{array}{l} \text{loftet} \\ \text{skabet} \\ \text{vinduet/vindueskarmen} \\ \text{hjørnet} \\ \text{stuen/køkkenet} \end{array} \right\}$



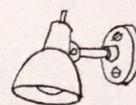
Står



Ligger



Hænger



Sidder

Eksempler (bemærk substantiverne i ubestemt og bestemt form).

Der ligger en bog på **bordet**.

Der sidder et ur på **væggen**.

Der står noget kaffe i **køkkenet**.

Der er et fjernsyn i **stuen**.

Der hænger nogle lamper i **loftet**.

Øvelse 15. Indsæt: står/ligger/hænger/sidder.

- Der _____ et billede på væggen.
- Der _____ en stol i køkkenet.
- Der _____ en knage på væggen.
- Der _____ en avis på bordet.
- Der _____ en kuglepen i penalthuset.
- Der _____ en nøgle i døren.
- Der _____ en jakke på knagen.
- Der _____ en computer på skrivebordet.
- Der _____ et skab på væggen.
- Der _____ nogle tallerkener i køkkenskab.
- Der _____ nogle sokker på tørresnoren.
- Der _____ nogle knive i skuffen.



Øvelse 16 (gruppeøvelse). Klasselokalet. Kig rundt og beskriv klasselokalet.
Hvad står/ligger/hænger/sidder/er der?

Øvelse 17. Lav om fra bestemt form til ubestemt. Brug: Der ligger/står ... en/et/nogle ...

Eks.: Knivene ligger i skuffen.

Svar: Der ligger nogle knive i skuffen.

1. Bogen ligger i tasken. _____
2. Skabet står i hjørnet. _____
3. Brødet er i ovnen. _____
4. Jakkerne hænger i entreen. _____
5. Computeren er på kontoret. _____
6. Kopperne står i skabet. _____
7. Isene ligger i fryseren. _____
8. Nøglen sidder i døren. _____

Øvelse 18. Inversion. Placer stedsadverbialer først og husk inversion.

Eks.: Der hænger et billede på væggen.

Svar: På væggen hænger der et billede.

1. Der ligger nogle aviser på bordet. _____
2. Der står to stole i køkkenet. _____
3. Der er et fjernsyn i klasselokalet. _____
4. Der hænger en jakke på knagen. _____
5. Der sidder et ur på væggen. _____
6. Der står en papirkurv i hjørnet. _____
7. Der ligger nogle skeer i skuffen. _____
8. Der er en fryser i køkkenet. _____

Øvelse 19 (parøvelse). Beskriv køkkenet/badeværelset s. 68. Brug: Der står/ligger/hænger/sidder (se boksen s. 71). Husk bestemt artikel efter præpositionen. Lav også sætninger med inversion.

Øvelse 20. Hvad er der i dit køkken/i dit badeværelse? Skriv og fortæl.

Bemærk:

Vi bruger normalt ikke ubestemt subjekt først i sætningen. I stedet bruger vi 'der-konstruktioner'.

Ikke: En avis ligger på bordet.

Men brug gerne bestemt subjekt først i sætningen:

Men: Der ligger en avis på bordet.

Avisen ligger på bordet.

61 Per og Randi bor i Nørregade

Per og Randi bor i Nørregade. De har en to-værelses lejlighed på tredje sal. Det er en ny og pæn lejlighed, men den er ikke så stor. Den er på 58 m² (kva'dratmeter).

Der er en entre, en gang, et badeværelse, et køkken, et soveværelse og en stue. Der er også en altan. Her har de blomster.

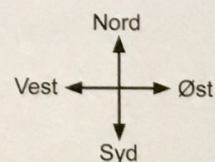
Køkkenet er lille, men det er hyggeligt. I køkkenet står der et lille, rundt bord og to små, røde stole. Her spiser Per og Randi morgenmad.

Soveværelset er lidt mørkt, for det vender mod nord. Her står der en dobbeltseng, og der står også et skrivebord med en computer. Randi sidder tit ved computeren og surfer på nettet.

Stuen er ikke så stor, men den er lys, og den vender mod syd. I stuen står der to sorte sofaer og et hvidt sofabord. I hjørnet står der en stor, brun lænestol. Det er Pers stol. Randi er ikke så glad for den. Hun synes, den er gammel og grim. Men Per elsker sin stol. Han synes, den er dejlig. Han sidder i den hver aften og læser eller hører musik.

På væggen over sofaen hænger der et stort maleri. Det er en gave fra Randis mormor. Randi er meget glad for det. Hun synes, det er flot. Per kan ikke lide maleriet. Han synes, det er for moderne. Men han kan godt lide Randi, og han siger ikke noget.

Øvelse 21. Lyt og gentag. Læs så parvis og pas på udtalen.



Øvelse 22 (parøvelse). Svar på spørgsmålene med hele sætninger.

- | | |
|--|-------------------------------------|
| 1. Hvor stor er Per og Randis lejlighed? | 8. Hvad står der i hjørnet? |
| 2. Hvad har de på altanen? | 9. Hvis lænestol er det? |
| 3. Hvordan er køkkenet? | 10. Hvad synes Randi om lænestolen? |
| 4. Hvad står der i køkkenet? | 11. Hvor hænger maleriet? |
| 5. Vender soveværelset mod øst? | 12. Hvad synes Randi om det? |
| 6. Hvad er der i soveværelset? | 13. Hvad synes Per om maleriet? |
| 7. Hvad farve er sofaerne og sofabordet? | 14. Hvorfor siger han ikke noget? |



Øvelse 23 (parøvelse): Hvordan er din bolig. Hvor stor er den (m²)? Beskriv boligen (lys/mørk/ny/gammel/altan? ...) Hvad kan du godt lide i din bolig / hvad er du glad for? Og hvorfor? Hvad kan du ikke så godt lide / hvad er du ikke så glad for? Og hvorfor ikke?

62 Farver

1. Gul	4. Blå	7. Orange	10. Sort	13. Lyseblå
2. Rød	5. Brun	8. Lilla	11. Beige	14. Mørkeblå
3. Grøn	6. Grå	9. Hvid	12. Mørkegrøn	15. Lyserød

Adjektiver

		Før ubestemt substantiv	Efterstillet - som prædikat
Grundform	n-ord (en)	en stor stue en venlig mand	stuen er stor han er venlig
T-form	t-ord (et)	et stort skab	skabet er stort
E-form	flertal	to store værelser to venlige mænd	værelserne er store de er venlige

Øvelse 24. Udfyld skemaet. Indsæt adjektiver i de 3 former. (Se også s. 113, øvelse 1 og 2).

ved n-ord	ved t-ord	ved flertal	ved n-ord	ved t-ord	ved flertal	ved n-ord	ved t-ord	ved flertal
		runde			billige	gammel	gammelt	gamle
god			gul			lille	lille	små
	dejligt			rødt		sort	sort	sorte
		lyse			grønne	blå	blåt	blå
mørk			hvid			grå	gråt	grå
	pænt			flinkt		orange	orange	orange
		grimme			hyggelige	beige	beige	beige
dyr			rolig			lilla	lilla	lilla
	brunt			nyt		flot	flot	flotte



Øvelse 25. Find adjektiver i teksten s. 73. Hvor mange forskellige adjektiver er der? Hvilke?

Øvelse 26. Adjektiv og ubestemt substantiv. Indsæt den rigtige form af adjektivet (- / -t / -e).

- | | |
|----------------------------------|-------------------------------|
| 1. En _____ lejlighed (hyggelig) | 7. En _____ sofa (grim) |
| 2. To _____ værelser (lys) | 8. To _____ malerier (stor) |
| 3. Et _____ fjernsyn (gammel) | 9. Et _____ badeværelse (pæn) |
| 4. To _____ vægge (hvid) | 10. To _____ altaner (lille) |
| 5. En _____ pottedplante (flot) | 11. Et _____ komfur (ny) |
| 6. Et _____ sofabord (rund) | 12. To _____ stuer (mørk) |

Øvelse 27 (par-/gruppeøvelse). Snak om ting i klassen. Spørg og svar på skift.

Spørg: Hvad farve er ... / Hvordan er ...?

Svar: Den / Det / De er ...

(Spørg f.eks. til skabet, landkortet, stolene, tasken, jakken, hæfterne, bogen, væggene ...)
Husk bestemt form og husk den rigtige form af adjektivet (- / -t / -e).

Eksempler:

Hvad farve er tavlen?	Den er ... (eks.:hvid)
Hvad farve er gardinet?	Det er ... -t (eks.: hvidt)
Hvordan er stolene?	De er ... -e (eks.: gamle)

Øvelse 28. Hvad har du i din bolig? Skriv 8 ting. (Brug ental/flertal og brug adjektiver).

Eks.: en hvid sofa, et hvidt bord, fire hvide stole.



Soveværelset



Øvelse 29.

63

Kig på billederne.
Hvilke ord kender du?

Øvelse 30. Soveværelset.

Lyt og gentag, og træn
hjemme.

1. en 'seng
2. en kom'mode
3. et 'sengebord
4. en 'sengelampe
5. en kon'takt
6. et garderobeskab
7. en 'dyne
8. en 'hovedpude
9. et 'sengetæppe
10. noget 'tøj

Øvelse 31. Stuen.

Lyt og gentag, og træn
hjemme.

1. en 'sofa
2. en 'pude
3. en 'lænestol
4. et 'sofabord
5. en re'ol
6. et 'gulvtæppe
7. et 'spisebord
8. en 'vase
9. et 'billede
10. noget 'legetøj

Øvelse 32 (parøvelse).

Spørg og svar:
Hvad er nr. ...? Det er ...

(Dæk teksten og husk
ordene).

Øvelse 33 (parøvelse).

Hvad har du i din stue / i
dit soveværelse??



Stuen



Præpositioner (position)

på
(horisontale og
vertikale flader)



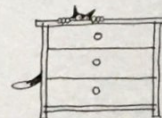
foran



under



bag (/bag ved)



over



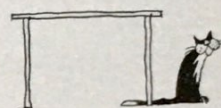
over for



(i)mellem



ved siden af



i



ved



Øvelse 34. Kig på stuen side 76 og indsæt passende præpositioner.

1. Der står nogle bøger _____ reolen.
2. Der står et fjernsyn _____ sofaen.
3. Der ligger et gulvtæppe _____ sofabordet.
4. Der står en kop _____ telefonen.
5. Der står en vase _____ sofabordet.
6. Der hænger nogle billeder _____ sofaen.
7. Der står nogle blomster _____ vasen.
8. Der sidder en kvinde _____ bordet.
9. Der sidder nogle børn _____ hinanden.
10. Der står en lampe _____ hjørnet _____ lænestolen.
11. Der sidder et ur _____ væggen _____ reolen og billederne.
12. Der ligger noget legetøj _____ gulvet _____ fjernsynet.

Øvelse 35. Beskriv jeres klasselokale. Brug forskellige præpositioner.



Øvelse 36 (par-/gruppeøvelse). Fortæl om tingene i din bolig? Hvad er der hvor?
Brug forskellige præpositioner.

64 Øvelse 37. Lytteøvelse. Læs spørgsmålene, lyt så 2-3 gange til lydfilen og svar kort.

1. Hvor bor Stig og Mette? _____
2. Hvor stor er lejligheden? _____
3. Hvad betaler de om måneden? _____
4. Hvorfor er lejligheden kold? _____
5. Hvor mange arbejdsværelser har de? _____
6. Vender køkkenet mod nord, syd, øst eller vest? _____
7. Hvordan er køkkenet? _____
8. Hvordan er stuen? _____
9. Hvad står der ved siden af reolen? _____
10. Hvad synes Stig om sofapuderne? _____
11. Hvad synes Mette om fjernsynet? _____
12. Hvorfor er Stig og Mette glade for lejligheden? _____

Øvelse 38. Indsæt den rigtige form af adjektivet (- / -t / -e).

- | | |
|--------------------------------------|--|
| 1. Lejlighederne er _____ . (billig) | 12. Huslejen er _____ . (høj) |
| 2. Husene er _____ . (dyr) | 13. Trafikken er _____ . (irriterende) |
| 3. Køkkenet er _____ . (lys) | 14. Området er _____ . (grøn) |
| 4. Udsigten er _____ . (god) | |
| 5. Soveværelset er _____ . (mørk) | |
| 6. Altanerne er _____ . (lille) | |
| 7. Haven er _____ . (dejlig) | |
| 8. Badeværelset er _____ . (hvid) | |
| 9. Naboerne er _____ . (flink) | |
| 10. Legepladsen er _____ . (stor) | |
| 11. Gulvtæppet er _____ . (kedelig) | |

Et rækkehus



65 En lejlighed i Valby

Eva og Kim og deres to børn bor i en lejlighed i Valby. Det er en 3-værelses lejlighed på 78 m², og den ligger på 4. sal. Det er en gammel lejlighed, men den er lys og pæn, og der er en god udsigt. Og så er huslejen ikke så høj.

Der er to altaner til lejligheden. Den ene vender mod øst, og den anden vender mod vest. Uden for huset er der en legeplads og en græsplæne med træer og blomsterbuske. Der er også borde og bænke. Her sidder Eva og Kim tit og nyder solen om sommeren, og børnene leger på legepladsen.

Eva og Kim har nogle flinke naboer. Til højre bor der en sød, enlig mor. Naboerne til venstre er også flinke, og de er stille og rolige. Men

Eva og Kim kender ikke underboen. Hun farmer tit, og Eva og Kim synes, hun er lidt irriterende.

Lejligheden ligger i et rart kvarter, og den ligger også centralt. Der er kun fem minutter til stationen. Det er heller ikke så langt fra Evas arbejdsplads. Hun kan gå til arbejde. Det tager kun ti minutter.

Der er mange gode forretninger i nærheden, og der er nogle små, hyggelige caféer. Der er også et bibliotek og et stort motionscenter. Eva læser meget, og hun kommer tit på biblioteket. Kim er glad for motionscenteret. Han træner tre gange om ugen.

Eva og Kim er glade for lejligheden. Alligevel vil de gerne flytte. Eva er gravid i fjerde måned, og de synes, lejligheden er for lille nu. De vil gerne have et hus og en lille have.



en nabo	(bor ved siden af)
en underbo	(bor under)
en overbo	(bor over)
en genbo	(bor overfor)

Øvelse 39. Lyt og gentag. Læs derefter sammen parvis og hjælp hinanden med udtalen.



Øvelse 40. Dine boligforhold. Snak om husleje, udsigt, naboer, udendørsarealer, dit kvarter, transport og lokalområde.

Øvelse 41 (parøvelse). Svar på spørgsmålene med hele sætninger.

- | | |
|--|--|
| 1. Hvor stor er Eva og Kims lejlighed? | 6. Hvordan er transportmulighederne? |
| 2. Hvordan er lejligheden? | 7. Hvordan er lokalområdet? |
| 3. Hvad er der uden for huset? | 8. Hvordan bruger Eva og Kim lokalområdet? |
| 4. Hvordan er naboerne? | 9. Hvorfor vil de gerne flytte? |
| 5. Hvordan er kvarteret? | 10. Hvordan vil de gerne bo? |

66 Øvelse 42. Lyt og sæt tryk.

- | | | | | | |
|--------------|-----------------|---------------|-----------|---------------|--------------|
| 1. lejlighed | 2. kvadratmeter | 3. værelse | 4. altan | 5. skrivebord | 6. maleri |
| 7. husleje | 8. udsigt | 9. legeplads | 10. nabo | 11. centralt | 12. nærheden |
| 13. område | 14. station | 15. alligevel | 16. lokal | 17. transport | 18. trafik |



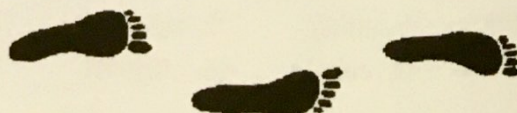
Øvelse 43 (par-/gruppeøvelse). Fantasifortælling. Vælg på skift en af personerne og digt og fortæl om hans/hendes boligforhold.

Fortæl f.eks. om: boligtype, antal personer, værelser/m², lys/mørk, ny/gammel, nord/syd/øst/vest, husleje, naboer, altan/have, udendørsarealer, lokalområde, transportmuligheder, mening om boligen (tilfreds?)



67 Øvelse 44. Lytteøvelse. Læs spørgsmålene, lyt 2-3 gange til lydfilen og svar kort.

1. Hvordan bor Minna og Ole? _____
2. Hvor stort er huset? _____
3. Hvad er der i haven? _____
4. Hvor mange naboer har de? _____
5. Hvordan er området? _____
6. Hvor arbejder Minna? _____
7. Hvordan kommer hun på arbejde? _____
8. Hvor lang tid tager det? _____
9. Hvor arbejder Ole? _____
10. Hvad synes han om området? _____
11. Hvorfor vil Minna og børnene flytte? _____
12. Hvor vil de gerne bo? _____



Midoris lejlighed



1.
lejlighed: Århus
3. sal
glad for lejligheden

2.
4 værelser - 82 m²
altan: blomster

3.
gammel - ikke så dyr
lys: mod vest

4.
stue: hyggelig
soveværelse (mørk)
køkken (stor)
2 x børneværelse (lille)

5.
stue
2 x sofa, rød
et sofabord, rund
2 x billede, over sofa

6.
overbo irriterende, larmer
nabo flink: hilser og smiler

7.
kvarter: rolig
gård: borde og bænke
legeplads

8.
et indkøbscenter
et bibliotek
10 minutter fra stationen
cykle til skole

Øvelse 45 (par-/gruppeøvelse). Lav spørgsmål og svar til Midoris lejlighed (spørgsmål med og uden hv-ord). Brug informationerne i boksene.



Øvelse 46 (parøvelse). Find en ny partner og interview hinanden om bolig og lokalområde.

Øvelse 47. Fortæl i klassen om din bolig og om dit boligområde (1-2 minutter). Forbered først hjemme. (Se også s. 82). Fortæl f.eks.:

- Hvordan er boligen? Hvor ligger den?
- Hvad er der uden for huset?
- Hvordan er kvarteret og naboerne?
- Hvordan er lokalområdet? Hvordan bruger du dit lokalområde?
- Hvordan er transportmulighederne? (bus/tog)
- Din personlige mening - hvad synes du om din bolig/dit boligområde? og hvorfor?



Øvelse 48. Skriv og fortæl om din bolig og dit boligområde.

Øvelse 49 (par-/gruppeøvelse). Hvordan boede du i dit hjemland?



Se også repetitionskort og rettenøgle på www.synope.dk

Praktiske ord og vendinger til bolig og lokalområde

Lejligheden

Jeg bor i en lejlighed (et hus) i ...

Den/det er på ... m² (kvadratmeter)

Det er en etværelses lejlighed
toværelses/treværelses lejlighed

Den/det ligger i stueetagen
på første (anden/tredje ...) sal

Der er en stue, en gang ...

Stuen/køkkenet vender mod nord/syd/øst/vest

Det er en lille/stor lejlighed
ny/gammel
dyr/billig
lys/mørk
hyggelig
god/dårlig

Der er en altan
et kælderrum/et loftsrum
en god udsigt

Huslejen er høj/ikke så høj/rimelig

Naboerne (naboen/underboen/overboen)

Naboerne er venlige
flinke
irriterende
aldrig hjemme
stille og rolige

De hilser altid og smiler
larmer (meget)

Jeg snakker nogle gange med naboerne.

Jeg kender ikke naboerne.

Udendørsarealer

Udenfor er der en græsplæne
en gård (med cykelstativer)
borde og bænke
en legeplads
træer og buske/blomster
en have/en terrasse
en parkeringsplads

Kvarteret

Det er et roligt kvarter
rart

kedeligt
hyggeligt
spændende

Der er stille og roligt
meget trafik
meget larm
meget grønt

Lokalområdet

Der er gode forretninger i nærheden
grønne områder
et motionscenter
en park
et bibliotek
en biograf
et indkøbscenter

Afstand/transport

Det er ikke så langt fra ...
i nærheden af ...
(kun) 5 minutter fra ...

Der er (kun) 10 minutter til stationen
1 km (kilometer) til busstoppestedet
500 m (meter) til bus nr. ...

Jeg kan gå/cykle til ... (arbejde/skole)

Jeg kan tage metroen til ...
bus nr. ...
toget

Det tager ... minutter
et kvarter/en (halv) time

Personlig mening

Jeg er glad for lejligheden, fordi ...

Jeg er ikke så glad for lejligheden.
Den er for dyr (/lille/stor/mørk/kold ...)

Jeg vil gerne flytte til ...

Jeg vil gerne have ...

Uddannelse og arbejde

68 Jamal lærer dansk

Jamal har været i Danmark i fire måneder. Han begyndte på sprogskole for to måneder siden, og han har allerede lært meget dansk. Han vil gerne have en uddannelse i Danmark, og han vil gerne lære dansk hurtigt.

På sprogskolen laver de mange forskellige ting. De læser og skriver, og de snakker og lytter til dansk. De lærer også grammatik, og de træner udtale. De arbejder tit sammen to og to eller i små grupper. Så får de praktisk træning.

Jamal læser meget, og han lærer mange nye ord. Han er god til grammatik, og han er god til at skrive. Men han synes, det er svært at tale dansk. Han er ikke så god til udtale. Der er mange mærkelige, nye lyde, synes han. Jamal har bl.a. problemer med r og blødt d, og han har også problemer med vokalerne, især med y og ø.

Jamal taler kun dansk i skolen. Uden for skolen taler han engelsk. 'I skal også tale dansk uden for skolen', siger læreren. 'Det er vigtigt.' Og Jamal prøver. Han vil gerne tale dansk. Men han synes, det er svært at forstå danskerne. Han synes, de taler for hurtigt. Og så 'spiser' de mange bogstaver. Danskerne kan heller ikke forstå ham. 'Hvad siger du?' spørger de hele tiden. Og så begynder de at tale engelsk. Jamal bliver lidt ked af det. Han har ikke lyst til at tale engelsk. Han har brug for at træne sit dansk.

De andre i klassen har samme problem. 'Skal vi ikke prøve at tale dansk i pauserne?', spørger Jamal. 'Det prøver de, og det hjælper lidt. Det er også godt at se dansk fjernsyn', siger læreren. 'I kan f.eks. se børnefjernsyn sammen med jeres børn. Det er ikke så svært'. Jamal har ikke nogen børn, men han prøver alligevel. Han synes, programmet er lidt fjollet, men det gør ikke noget. Der er ikke så mange svære ord, og han forstår meget. Jamal lærer dansk talesprog, og han er tilfreds.

Øvelse 1. Lyt og gentag. Læs så parvis, og hjælp hinanden med udtalen.



Øvelse 2 (par-/gruppeøvelse). Hvordan går det med at lære dansk? Hvad er nemt/svært? Hvad gør du for at lære dansk? Hvordan går det med at tale med danskerne?

Øvelse 3 (parøvelse). Svar på spørgsmålene.

1. Hvor længe har Jamal været i Danmark?
2. Hvornår begyndte han på sprogskole?

Bemærk:

bl.a. = blandt andet
f.eks. = for eksempel



Øvelse 6. Hvordan går det med at lære dansk?
Lav sætninger med disse udtryk (husk: at + inf.).

Jeg er god til

Jeg er ikke så god til

Jeg synes, det er svært

Jeg har problemer med

Jeg har brug for

Jeg kan/vil prøve

Jeg kan/vil begynde

Bemærk udtrykkene:

Jeg er god/ikke så god til
Jeg har problemer med } + substantiv

Eks.: Jeg er god (/ikke så god) til grammatik.

Eks.: Jeg har problemer med udtale.

Jeg er god til
Jeg er ikke så god til
Jeg har problemer med
Jeg har brug for
Jeg vil prøve
Jeg vil begynde
Det er svært/nemt } + at + infinitiv

Eks.: Jeg har problemer med at forstå dansk.

Eks.: Jeg har brug for at lære mere grammatik.

Eks.: Jeg vil begynde at læse danske aviser.

Eks.: Det er svært at udtale dansk

 **69 Øvelse 7. Lytteøvelse.** Læs spørgsmålene, lyt 2-3 gange til lydfilen og svar kort.

1. Hvor kommer Michalina fra? _____
2. Hvor længe har hun været i Danmark? _____
3. Hvornår begyndte hun at lære dansk? _____
4. Hvad er hun god til? _____
5. Hvad har hun problemer med? _____
6. Hvilken lyd kan hun ikke udtale? _____
7. Hvor tit taler Michalina dansk? _____
8. Hvor tit går hun på sprogskole? _____
9. Hvornår går hun på sprogskole og hvorfor? _____
10. Hvor arbejder hun nu? _____
11. Hvem taler Michalina dansk med? _____
12. Hvad vil Michalina efter sprogskolen? _____

Son lærer dansk



1.
land: Vietnam

2.
ophold i Danmark: 8 mdr.
sprogskole: 5 mdr.

3.
kæreste: dansker

4.
sprog:
Son på sprogskole: dansk
Son og danskerne: engelsk

5.
nemt/god til:
forstå dansk, læse

6.
svært/problemer med:
skrive, udtale
(r, h, n, l, d og reduktioner)

7.
gør nu:
danske aviser
TV: danske quizprogrammer
programmer m. undertekster

8.
vil gerne:
dansk med kæreste
dansk i butikker

Øvelse 8 (par-/gruppeøvelse). Lav spørgsmål og svar til Sons vej til dansk (spørgsmål med og uden hv-ord). Brug informationerne i boksene.

Øvelse 9. Hvordan det går med at lære dansk? Fortæl kort om din vej til dansk (1-2 minutter). Forbered først hjemme. Fortæl f.eks. om:

- Hvad er du god til/ikke så god til?
- Hvad er svært/nemt?
- Hvad har du brug for at lære?
- Hvordan kan du lære det? Hvad hjælper?
- Hvor taler du dansk i hverdagen?
- Hvordan går det med at tale dansk med danskerne?
Forstår du dem, og forstår de dig?
Hvis ikke - hvad gør du så? Og hvad gør de?
- Hvad kan/vil du selv gøre for at lære mere dansk?

Øvelse 10. Skriv og fortæl om din vej til dansk.

REP Se også repetitionskort og rettenøgle på www.synope.dk

Uddannelse og profession



70 Anna

'Anna er 'uddannet psyko'log fra 'Polen. Hun 'arbejder i øjeblikket som 'køkken-assistent i en kantine. Hun går 'også på 'sprogskole for at lære 'dansk. 'Efter 'sprogskolen vil hun 'gerne tage en 'ny 'uddannelse. Hun vil 'gerne på semi'nariet, for hun vil 'gerne være pæda'gog.

Øvelse 11. Lyt og gentag og læs parvis.

Mourad

Mourad er _____ lærer fra Marokko. Nu bor han i Danmark, og lige nu arbejder han _____ taxachauffør. Han vil gerne _____ en ny uddannelse i Danmark. Han vil gerne _____ universitetet, _____ han vil gerne _____ advokat.

Øvelse 12. Udfyld teksten.

Uddannelsessted:

Jeg gik på
Jeg går på
Jeg vil gerne på

{ universitetet
semi'nariet
'handelshøjskolen
de'signskolen
'teknisk 'skole
ho'tel- og restau'rantskolen
...

Fag:

Jeg læste/studerede
Jeg læser
Jeg vil gerne læse

{ 'jura
medi'cin
psykolo'gi
økono'mi
datalo'gi
biolo'gi
...

Profession:

Jeg arbejdede som
Jeg er uddannet
Jeg er

Jeg læser til
Jeg arbejder som

Jeg skal være
Jeg vil gerne være
Jeg vil gerne arbejde som

{ 'læge
'lærer
inge'nior
'sygeplejerske
pæda'gog
so'cial- og 'sundhedshjælper
'gartner
'kok
me'kaniker
fri'sør
foto'graf
journal'ist
'musiker
program'mør
'it-supporter
bu'tiksassistent
'tjener
...

Bemærk:

Jeg er student fra ...

Jeg er selvstændig.

Jeg har mit eget firma/min egen forretning.

Øvelse 13. Skriv små tekster om Noemi og Boris' uddannelse og arbejde. (Se eksemplerne s. 87).

Noemi

Uddannelse i Spanien: Sekretær

Arbejde nu i Danmark: Butiksassistent

Fremtidsønsker:

Uddannelsessted: Social- og sundhedsskolen

Profession: Sosu-hjælper (social- og sundhedshjælper)



Boris

Uddannelse i Rusland: Bankassistent

Arbejde nu i Danmark: Lagermedarbejder

Fremtidsønsker:

Uddannelsessted/fag: Universitetet/datalogi

Profession: IT-ingeniør





Øvelse 14 (par-/gruppeøvelse). Snak om uddannelse og arbejde. Hvilken uddannelse har du? Hvilket arbejde havde du i dit hjemland? Har du arbejde nu? Hvad er dine ønsker for fremtiden?

Øvelse 15. Skriv lidt om dig selv her (uddannelse og arbejde).

71 Arbejdsliv

Det er onsdag eftermiddag, og Reza sidder sammen med nogle af de andre kursister fra klassen. De har fri nu. De sidder og snakker om deres liv i Danmark og om deres familie og om arbejde.

Reza

Reza er ikke tilfreds med sin arbejdsituation. Han er uddannet ingeniør fra Iran. Han har været i Danmark i to år, og han har haft flere forskellige job.

Først arbejdede han som rengøringsassistent. Arbejdet var hårdt, og lønnen var ikke så høj. Han lærte heller ikke noget dansk, for han arbejdede alene, og han snakkede ikke med nogen. Han kunne ikke lide jobbet, men han havde brug for pengene. Her var han i fem måneder. Så stoppede han.

Kort efter fik han arbejde på et lager. Her fik han nogle gode kolleger, og det var han glad for. Lønnen var også o.k., men arbejdet var kedeligt, og chefen var sur. Efter et halvt år sagde han op, og så var han arbejdsløs i et par måneder.

Nu har Reza fået job som taxachauffør. Han synes, det er et godt job, og lønnen er god. Alligevel er han ikke helt tilfreds. Han vil gerne arbejde som ingeniør igen. Han har søgt mange forskellige job, men det er svært at få job som ingeniør i Danmark.

Øvelse 16. Lyt og gentag. Læs så parvis, og hjælp hinanden med udtalen.



Øvelse 17 (par-gruppeøvelse). Snak om job i Danmark (/ evt. i dit eget land). Hvilke job har du haft? Snak om jobbet, lønnen, kollegerne, chefen, arbejdstiden og sprog på jobbet.



Førnutid

I førnutid består verbet af to dele. Førnutid dannes med hjælpeverbet har eller er.

er/har	-(e)t
V1	V2

Eks:

Han **har** **været** i Danmark i to år.
V1 V2

Han **er** **gået**.
V1 V2

(Se s. 122 om er/har og om datid og førnutid).

Øvelse 18 (parøvelse). Svar på spørgsmålene med hele sætninger.

1. Hvad er Rezas uddannelse?
2. Hvilke job har han haft i Danmark?
3. Hvordan var hans første job?
4. Hvorfor lærte han ikke dansk her?
5. Hvordan var hans næste job?
6. Hvordan var hans chef?
7. Hvor længe var han arbejdsløs?
8. Hvordan er hans job nu?
9. Hvorfor er han ikke tilfreds?

Øvelse 19. Find verber i datid og førnutid i Reza-teksten. Hvor mange verber er der i datid? I førnutid?

Skriv tekstens verber i nutid, datid og førnutid.

Manu



72

Manu er 'glad for sit job, men han 'er lidt 'stresset. Han er 'uddannet program'mør, og han er 'ansat i et 'lille com'puterfirma.

Han har 'gode kolleger, og han 'får en 'god løn. Han 'synes, 'arbejdet er interes'sant, men det er 'også lidt 'hårdt. 'Manu har 'meget 'overarbejde, og han har 'lange 'arbejdsdage. Han har 'ikke så 'meget tid til sin familie.

Han har 'heller ikke 'tid til at lære 'dansk. Han er 'stoppet på 'sprogskolen, og han taler 'kun 'engelsk på 'arbejde.



Thao

Thao er 'glad og tilfreds. Hun har fået 'arbejde i en butik i 'lufthavnen. Hun har 'arbejdet der i 'fire 'måneder 'nu, og hun er 'glad for 'jobbet.

Der kommer 'mennesker fra 'hele 'verden, og 'det er 'spændende, synes hun. Thao kan 'godt lide at møde 'nye 'mennesker, og hun er 'god til at 'snakke 'med dem.

I 'Vietnam var hun 'selvstændig og 'havde en 'lille butik. Hun solgte 'tøj og 'smykker. Thao vil 'gerne være 'selvstændig i'gen. Hun 'drømmer 'om at 'åbne en 'lille 'gavebutik.



Øvelse 20. Lyt og gentag. Læs så parvis, og hjælp hinanden med udtalen.



Øvelse 21 (gruppeøvelse). Snak om job i Danmark, tid til at lære dansk og om jobønsker.

Øvelse 22 (parøvelse). Svar på spørgsmålene med hele sætninger.

- | | |
|----------------------------------|-------------------------------------|
| 1. Hvad synes Manu om sit job? | 6. Hvad laver Thao? |
| 2. Hvilken uddannelse har han? | 7. Hvor længe har hun arbejdet der? |
| 3. Hvor er han ansat? | 8. Hvorfor er hun glad for sit job? |
| 4. Hvordan er hans arbejde? | 9. Hvad lavede hun før? |
| 5. Hvorfor lærer han ikke dansk? | 10. Hvad vil hun gerne i fremtiden? |



73 **Øvelse 23.** Lyt og sæt tryk.

- | | | | | |
|-------------------|-----------------|--------------|---------------|-----------------|
| 1. situation | 2. interessant | 3. rengøring | 4. assistent | 5. arbejdsløs |
| 6. forskellige | 7. uddannet | 8. program | 9. stressende | 10. overarbejde |
| 11. mennesker | 12. selvstændig | 13. allerede | 14. butik | 15. kolleger |
| 16. universitetet | 17. psykologi | 18. kontor | | |

Øvelse 24. Førnutid og centraladverbium

Indsæt 'ikke'. Ordstilling: S - V1 - CA - V2

Eks.: Han har sagt op.

Svar: Han har ikke sagt op.
S V1 CA V2

1. Han har fået arbejde.

2. De har talt med chefen.

3. Hun har taget bussen.

4. Han har haft fri.

5. Hun har været på arbejde.

6. De har ringet.

Øvelse 25. Spørgsmål i førnutid

Lav om til førnutid. Ordstilling: V1 - S - V2 ?

Eks.: Arbejder han som kok?

Svar: Har han arbejdet som kok?
V1 S V2

1. Er han arbejdsløs?

2. Søger han job?

3. Lærer de dansk?

4. Har hun travlt?

5. Laver han hjemmearbejde?

6. Træner hun udtale?

 **74 Øvelse 26. Lytteøvelse.** Læs spørgsmålene, lyt 2-3 gange til lydfilen og svar kort.

1. Hvor kommer Marc fra? _____
2. Hvad er Marc's uddannelse? _____
3. Hvor længe har han været i Danmark? _____
4. Hvad var hans første job? _____
5. Hvad var hans næste job? _____
6. Hvorfor stoppede han dér? _____
7. Hvor arbejder han nu? _____
8. Hvordan er jobbet? _____
9. Hvad synes Marc om chefen? _____
10. Hvad sprog taler han på arbejde? _____
11. Hvad kan Marc ikke udtale? _____
12. Hvad drømmer Marc om? _____



Øvelse 27. Ordstillingsøvelse. Lav sætninger.

Konstaterende sætninger: S – V1 – CA – V2 ...

Spørgsmål: (Hv-ord) – V1 – S – CA – V2 ... ?

1. været / nu / har / i Danmark / i to år / han / .

2. lært / han / har / allerede / dansk / ?

3. godt / læse og skrive / kan / dansk / han / .

4. også godt / danskerne / han / forstå / kan / .

5. ham / danskerne / også / kan / forstå / ?

6. udtale / godt / han / vokalerne / kan / ?

7. have / i Danmark / vil / en uddannelse / han / gerne / .

8. også gerne / et job / vil / han / have / .

9. arbejde / haft / aldrig / han / i Danmark / har / ?

10. ikke / som rengøringsassistent / arbejde / vil / han / .

11. ikke / han / lide / at gøre rent / kan / ?

12. gerne / han / hvilket job / have / vil / ?

13. søge / gerne / han / job / vil / som chauffør / .

14. arbejdet / i sit hjemland / også / har / som chauffør / han / ?

15. gået / han / hvor længe / har / på sprogskole / ?

Michelles uddannelse og arbejde



Øvelse 28 (par-/gruppeøvelse). Lav spørgsmål og svar til Michelles uddannelse og arbejde (spørgsmål med og uden hv-ord). Brug informationerne i boksene.

Øvelse 29. Fortæl i klassen om arbejde og uddannelse - før, nu og i fremtiden. Forbered først hjemme (1-2 minutter). (Se også s. 94). Fortæl f.eks.:

- Hvor længe har du gået i skole i dit hjemland?
- Har du en uddannelse fra dit eget land? Hvis ja: hvilken?
- Arbejdede du i dit hjemland? Hvis ja: Hvad lavede du?
- Har du job i Danmark nu?
- Hvor arbejder du? Hvad laver du? Bruger du din uddannelse?
- Hvordan er jobbet, lønnen, arbejdstiden, kollegerne, chefen ...?
- Har du haft andre job i Danmark?
- Hvor arbejdede du? Hvad lavede du? Brugte du din uddannelse?
- Hvordan var jobbet, lønnen, arbejdstiden, kollegerne, chefen ...?
- Hvad vil du gerne i fremtiden?

Øvelse 30. Skriv og fortæl om arbejde og uddannelse.

REP Se også repetitionskort og rettenøgle på www.synope.dk

Praktiske ord og vendinger til uddannelse og arbejde

Uddannelse og arbejde i hjemland

Jeg er student fra ... (Peru)
uddannet ... (læge/kok)

Jeg gik på universitetet i ... (Peru)
læste ... (kemi)
læste til ... (lærer)

I ... (Peru) arbejdede jeg som ... (læge)

Uddannelse nu

Nu går jeg på ... (sprogkursus/universitetet ...)

Nu læser jeg ... (datalogi) på ... (universitetet)

Arbejde i Danmark nu

Lige nu arbejder jeg i ... (Føtex)/på ... (et kontor)

Jeg har været der i ... måneder/år

Jeg har ikke noget arbejde nu

Arbejde i Danmark før

Jeg har også arbejdet i ... (Netto) i 2 måneder/år
som ... (taxachauffør)
på ... (et lager)

Det er ... (4 måneder/et halvt år) siden

Om jobbet

Det er/var et godt job
spændende
interessant
kedeligt
dårligt
hårdt
stressende

Kollegerne

Jeg har/havde nogle gode kolleger
søde
flinke
irriterende

Jeg arbejder/arbejdede sammen med .../alene

Jeg snakker/snakkede ikke med nogen

Lønnen

Lønnen er/var god
o.k.
ikke så høj

Chefen

Jeg har/havde en flink chef
god
sur
irriterende

Sprog

Jeg lærer/lærte meget dansk på arbejde
kun lidt
ikke noget

Jeg taler/talte dansk med kunderne
engelsk kollegerne

Arbejdstiden

Jeg har/havde gode arbejdstider
dårlige
skiftende

Jeg arbejder/arbejdede ... timer om ugen/måned

Jeg arbejder/arbejdede fra kl. ... til kl. ... hver dag

Jeg har/havde meget overarbejde

Personlig mening

Jeg er/var glad for jobbet
ikke så glad

Jeg kan/kunne godt lide kollegerne
ikke så godt lide chefen

Jeg er/var glad for arbejdstidene
ikke så glad for lønnen
(ikke) tilfreds med mine kolleger
min chef

Jeg kan godt lide at møde nye mennesker

Jeg kan ikke så godt lide at snakke med folk

at lave mad

at ... (+ infinitiv)

Fremtid og uddannelse

Jeg vil gerne tage en uddannelse i Danmark

Jeg vil gerne på ... (universitetet)
læse ... (psykologi)
læse til ... (læge)

Fremtid og job

Jeg vil gerne være ... (sygeplejerske/...)
selvstændig
have min egen ... (butik)

Geografi og vejr



Byer i Danmark

75 Dialog.

- A: 'Hvor i Danmark er 'du fra?
 B: 'Jeg er fra Thisted.
 A: 'Hvor ligger 'det?
 B: 'Det ligger i 'Jylland.
 'Hvor er 'du fra?
 A: Fra 'Svendborg.
 B: 'Hvor ligger 'det?
 A: På 'Fyn.

Øvelse 1. Lyt og gentag og læs sammen.

Øvelse 2 (parøvelse). Byer i Danmark.

A spørger: Hvor ligger ... ?

B svarer: Det ligger ...

Øvelse 3 (gruppeøvelse).

Hvor har du været i Danmark?
 Hvad lavede du der?
 Hvor vil du gerne hen?



Bemærk:

i { by
 halvø
 land
 på { ø

Eksempler:

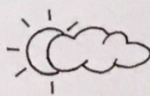
i Århus
 i Jylland
 i Danmark
 på Sjælland

Vejr og temperatur

Hvordan er vejret ['væ'ɔð]?



'Solen 'skinner



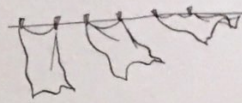
Det er 'skyet



Det er 'overskyet



Det 'regner



Det 'blæser



Det 'sner



Det 'lyner
og 'tordner

'Nanna er på 'ferie på Mallorca. Hun taler i telefon med en ven'inde i 'Danmark.

Dialog.

A: Hvordan er 'vejret 'hjemme i 'Danmark?

B: 'Det er 'dårligt. Det er 'koldt og 'overskyet,
og det 'regner og 'blæser.

A: 'Nå, 'det lyder kedeligt.

B: 'Ja. Hvordan er 'vejret hos 'jer?

A: 'Her er det 'dejligt 'vejr. 'Solen 'skinner, og det er 'meget varmt.

B: Hvor 'mange 'grader 'er det?

A: Det er om'kring '30 'grader.

B: Det lyder 'godt.

Hvad er temperaturen?

Hvor mange grader er det?

Det er 2° (2 grader)

Det er -2° (minus 2 grader)

Det er **omkring** 5°

Det er **ca.** 5° (cirka)

Det er **mellem** 5 og 10°

Bemærk:

Vi måler temperatur i C
(Celsius).

76 Øvelse 4. Lyt og gentag. Læs så sammen parvis.

Øvelse 5. De 4 årstider. Lyt og gentag og læs sammen parvis.



Vinter (de'cember – 'januar – 'februar)

Det er 'koldt om 'vinteren, og det 'sner 'nogle 'gange - men 'ikke så 'tit den '24.
de'cember. Det er 'tit 'frostvejr om 'hatten. 'Nogle 'gange er det 'minus 'ti 'grader.



Forår ('marts – a'pril – 'maj)

'Vejret 'skifter 'tit om 'foråret. 'Nogle 'gange er det 'koldt, og 'nogle 'gange er det
varmt. Måske 'regner det, måske 'sner det, og måske 'skinner 'solen.



Sommer ('juni – 'juli – au'gust)

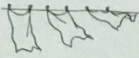
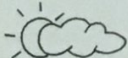
Det er 'varmt om 'sommeren. 'Solen 'skinner 'tit. 'Det er 'dejligt. Men det 'regner
også 'nogle 'gange.



Efterår (sep'tember – ok'tober – no'vember)

Det er 'koldt om 'efteråret. Det 'blæser og 'stormer, og det 'regner - og så 'blæser
det 'igen.

Øvelse 6 (parøvelse). Lav spørgsmål og svar til vejret i boksene.
Eks.: Hvordan er vejret på billede nr. 1? Hvad er temperaturen?

1. 25°	2. 20°	3. 15°	4. 13°	5. 12°	6. -5°	7. -9°	8. 6°
							

Øvelse 7 (parøvelse). Tal sammen om billederne.

Hvad årstid er det? Hvordan er vejret? Hvordan er temperaturen? Hvordan har personerne det?
(Se boksen).



Øvelse 8. Hvordan bliver vejret i næste uge.
Tjek avisen eller DMI (se: www.dmi.dk).

Øvelse 9 (par-/gruppeøvelse).
Vejr, temperatur og årstider i Danmark

Hvad årstid er det nu?
Hvordan er vejret i dag?
Hvordan er temperaturen?
Hvilke årstider kan du lide/ikke lide i Danmark?
Hvad slags vejr kan du godt lide?
Hvad slags vejr kan du ikke lide?

Hvordan er (var/bliver) vejret?

Det er dejligt ≠ dårligt
 fint ≠ kedeligt
 varmt ≠ koldt

Hvordan er luften?

Den er tør ≠ fugtig

Det er solskinsvejr
 regnvejr
 blæsevejr
 tordenvejr
 snevejr
 frostvejr

Hvordan har han/hun det?

Han/hun fryser (er kold/våd)
 sveder
 har det varmt



Øvelse 10 (par-/gruppeøvelse).
Vejr, temperatur og årstider i dit hjemland
(i det område, du kommer fra).

Hvordan er vejret i dit hjemland nu?
Hvordan er temperaturen?
Hvor mange årstider er der? Hvilke?
Hvilke måneder er det sommer/vinter?
Hvordan er vejret og temperaturen på de forskellige årstider?
Hvad synes du om årstiderne og vejret i dit hjemland?



Hej Lea

Spanien er fantastisk! 30 grader og solskin 🌞

Om dagen bader vi. Havet er blå, og fyrene er flotte. 😍

I går var vi på diskotek. Vi drak spændende cocktails og dansede hele natten til god musik! 😄 😊

Jeg er solbrændt og glad. 👍

Ahhhh, jeg ❤️ Mallorca.

Knus
Nanna

PS: Send flere penge. 😄

PPS: Vil du godt sende nogle billeder fra festen i lørdags? 😊

Kære mormor og morfar

18. juli

Vi er nu på Mallorca, og vi har det skønt. Hotellet er super, maden er lækker, og vejret er dejligt.

Solen skinner fra en skyfri himmel hver dag, og der er 30 grader i skyggen.

Vandet er 23 grader, og vi bader hele tiden. Jeg håber, I har det godt derhjemme.

Vi ses snart.

Kærlig hilsen
Nanna

PS: Hils tante Anna.



Hr. og fru Hansen

Vinkelvej 25

3650 Ølstykke

Danmark

Øvelse 11. Et postkort/en email. Du er på ferie. Skriv et postkort til familien eller til en ven/veninde.

Øvelse 12. En sms. Du har været på ferie i ... og kommer hjem ... dag d. ... Du skal med fly nr. SK ... fra ... Dit fly ankommer i ... lufthavn kl. ... Din ven/veninde vil hente dig i lufthavnen. Skriv en sms-besked til ham/hende.

REP Se også repetitionskort og rettenøgle på www.synope.dk

Danmark

77 Danmark er et lille land. Danmark består af halvøen Jylland, tre store øer: Sjælland, Fyn, Bornholm og 403 små øer. I gamle dage var Danmark stort. Danmark havde kolonier og handelsstationer i f.eks. Grønland, Færøerne, Island, Norge, Indien, Afrika og De Vestindiske øer.

I dag har Danmark ingen kolonier, men er i rigsfælleskab (arbejder tæt sammen) med Grønland og Færøerne.

Der bor ca. 5,7 millioner mennesker i Danmark. En del er indvandrere, som kommer fra hele verden. I 2015 var lidt under 10% af Danmarks befolkning indvandrere.

Danmark er et gammelt monarki. Det er 1000 år gammelt. Dronning Margrethe II er Danmarks dronning. Hun er gift med prins Henrik, og de bor på slottet Amalienborg i København. De har to sønner, kronprins Frederik og prins Joachim. Kronprins Frederik bliver Danmarks konge efter dronning Margrethe. I Danmark har monarken ikke politisk indflydelse.

Danmarks flag er rødt og hvidt. Det hedder Dannebrog, og det er 800 år gammelt. Vi ser det ofte, for mange danskere bruger flaget ved fødselsdage og fester.

København er Danmarks hovedstad. Den ligger på Sjælland. I København bor der ca. 1,26 millioner mennesker. Århus, Ålborg, Odense og Rønne er også store byer. Århus og Ålborg ligger i Jylland, Odense ligger på Fyn, og Rønne ligger på Bornholm.

Danmarks nationalsprog er dansk, men der er stor forskel på udtalen mellem landsdelene i nord og syd og øst og vest.

Danmark er et fladt land. Vi har ikke nogen bjerge, men vi har nogle bakker, f.eks. Himmelbjerget. Himmelbjerget er 147 meter højt. Det ligger i Jylland ved Silkeborg. Vi har også mange bøgeskove, og vi har mange søer. Og så har vi gode badestrande.

Nogle gange kan du møde en kronhjort (1), en ræv (2), en hare (3) eller et pindsvin (4) i Danmarks natur. Svanen (5) er Danmarks nationalfugl. H. C. Andersen skrev et dejligt eventyr om svanen: 'Den grimme ælling'.



'Danskerne kommer 'rundt i 'Danmark med 'bil, 'bus og 'tog, og 'mange 'mennesker 'cykler. Vi har 'også 'færger, for der er 'vand om'kring det 'meste af 'Danmark. Vi har 'tre 'store 'broer: 'Sto- rebæltsbroen mellem 'Sjælland og 'Fyn, 'Lillebæltsbroen mellem 'Fyn og 'Jylland og 'Øresunds- broen mellem 'Danmark og 'Sverige.

'Danmark er et demokrati. 'Danmarks demokrati begyndte med 'Grundloven i '1849. 'Danmarks parlament hedder 'Folketinget. Hvert 'fjerde 'år er der 'valg. Så vælger 'danske 'statsborgere '179 politikere (politiske repræsen'tanter) til 'Folketinget. '175 vælges fra 'Danmark, 'to fra 'Grønland og 'to fra 'Færøerne. 'Folketingets '179 'medlemmer 'arbejder på Christiansborg, et 'gammelt 'slot i Køben'havns 'centrum. 'Statsmi- nisteren er 'Danmarks politiske 'leder.



'Danmark er 'medlem af 'EU (den Europæiske Union), 'FN (de Forenede Nationer), 'NATO (den vestlige militæralliance), OECD (Organisationen for økonomisk samarbejde og udvikling) og WHO.

Øvelse 1 (parøvelse). Svar på spørgsmålene.

1. Hvor mange mennesker bor der i Danmark?
2. Hvordan er Danmarks natur?
3. Hvor har Danmark haft kolonier?
4. Hvad hedder Danmarks dronning?
5. Hvornår er Grundloven fra?
6. Hvor mange medlemmer er der i Folketinget?
7. Hvad kalder man Danmarks politiske leder?



Øvelse 2 (gruppeøvelse).

Hvor ligger Grønland, Færøerne og Bornholm? (Kig på et kort).
 Hvor mange indvandrere er der i Danmark nu?
 Hvordan bruger man flaget i dit land? Er det anderledes end i Danmark?
 Kender du H.C. Andersens eventyr? Hvilke eventyr kender du?
 Hvad ved du om det danske kongehus - om dronningen og hendes familie?
 Hvilke transportmidler bruger du? Cykler du?

Øvelse 3. Fortæl om dit hjemland. Forbered først hjemme. Fortæl f.eks.:
 Hvor mange mennesker bor der i landet?
 Hvordan er naturen? Hvilke dyr har I?
 Hvordan er det politiske system?
 Hvilket/hvilke sprog taler man?
 Hvilken religion/hvilke religioner er der i landet?

Familierelationer

78 Øvelse. Lyt og gentag.

en mormor: mors mor
 en morfar: mors far
 en farmor: fars mor
 en farfar: fars far

et barnebarn: datters eller søns barn
 (to børnebørn)

en oldemor: mormors mor
 morfars mor
 farmors mor
 farfars mor

en oldefar: mormors far
 morfars far
 farmors far
 farfars far

et oldebarn: barnebarns barn

en moster: mors søster

en morbror: mors bror

en faster: fars søster

en farbror: fars bror

en onkel: mosters mand
 fasters mand

en tante: morbrors kone
 farbrors kone

en svoger: søsters mand
 mands/kones bror
 mands/kones søsters mand

en svigerinde: brors kone
 mands/kones søster
 mands/kones brors kone

en niece: søsters/brors datter

en nevø: søsters/brors søn

en kusine: mosters datter
 fasters datter
 morbrors datter
 farbrors datter

en fætter: mosters søn
 fasters søn
 morbrors søn
 farbrors søn

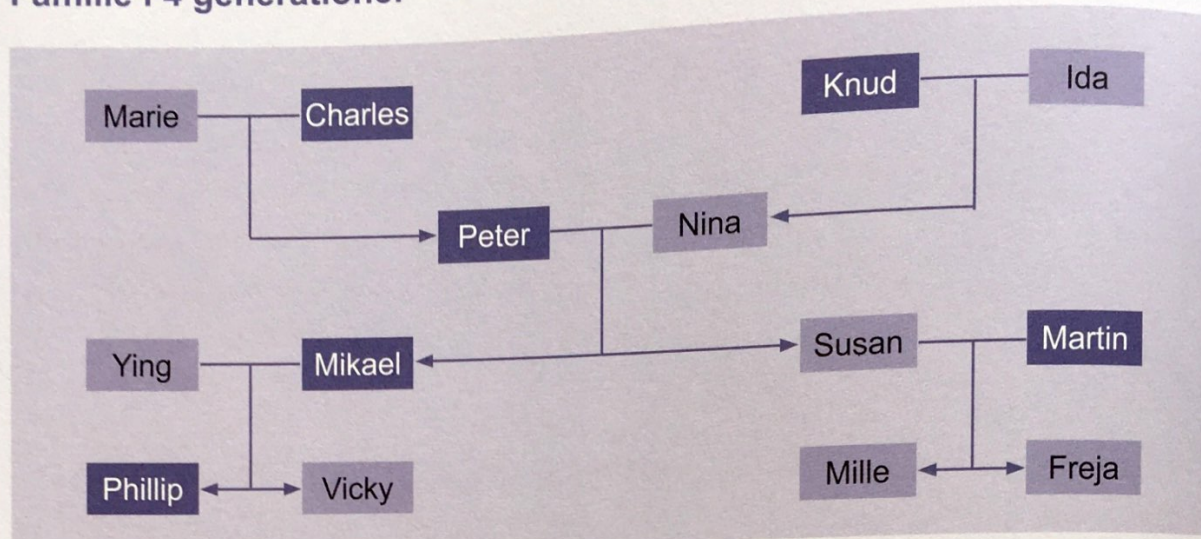
en svigermor: mands/kones mor

en svigerfar: mands/kones far

en svigersøn: datters mand

en svigerdatter: søns kone

Familie i 4 generationer



Øvelse 1. Hvem er de? (Se også s. 101).

- | | |
|----------------------------|------------------------------|
| 1. Nina er Maries _____ | 10. Nina er Frejas _____ |
| 2. Peter er Knuds _____ | 11. Peter er Phillips _____ |
| 3. Ying er Mikael's _____ | 12. Mikael er Milles _____ |
| 4. Martin er Ninas _____ | 13. Knud er Mikael's _____ |
| 5. Phillip er Frejas _____ | 14. Mille er Knuds _____ |
| 6. Mille er Vickys _____ | 15. Charles er Vickys _____ |
| 7. Susan er Vickys _____ | 16. Martin er Mikael's _____ |
| 8. Phillip er Susans _____ | 17. Freja er Ninas _____ |
| 9. Mille er Mikael's _____ | 18. Ying er Susans _____ |

Øvelse 2. Spørgsmål til familien.

Bemærk: Hvem er ...? Svar: Det er ...

- | | |
|---|---|
| 1. Hvem er Milles tante? | 9. Hvad hedder Yings svoger? |
| 2. Hvor mange børnebørn har Marie og Charles? | 10. Hvad hedder Susans niece? |
| 3. Hvor mange kusiner har Phillip? | 11. Hvem er Frejas fætter? |
| 4. Hvem er Ninas svigermor? | 12. Hvem er Mikael's søster? |
| 5. Hvor mange oldebørn har Knud? | 13. Hvor mange børnebørn har Nina og Peter? |
| 6. Hvem er Peters svigerfar? | 14. Hvad hedder Yings svigerinde? |
| 7. Hvem er Maries svigerdatter? | 15. Hvem er Mikael's kone? |
| 8. Hvor mange niecer har Mikael? | |

Måneder og datoer

79 Dialog 1. Lyt og gentag.

A: 'Hvad 'dato 'er det i 'dag?

B: Det er den '26. 'maj.

A: 'Hvornår skal vi til 'test?

B: Om 'tre 'uger. Den '16. 'juni.

Øvelse 1 (parøvelse): Hvad dato er det?

Spørg og svar som vist. (Husk ordenstal).

Eks.: Hvad dato er det? (7/3)

Svar: Det er den syvende marts.

10/8, 15/2, 30/10, 25/4, 19/1, 29/11, 6/6.

Øvelse 2. Hvad dato er det? Skriv datoen. (Husk punktummer).

Eks.: (11/4). **Svar:** Det er d. 11. april.

13/09

24/12

07/07

09/06

08/05

Øvelse 3 (parøvelse).

A spørger og B svarer som vist.

Eks.: Hvad dato er det? (07/03)

Svar: Det er den syvende i tredje.

04/10, 27/07, 01/06, 31/12, 14/05, 18/08.

Måneder. Lyt og gentag.

januar

juli

februar

august

marts

september

april

oktober

maj

november

juni

december

Bemærk: Månederne skrives med lille begyndelsesbogstav.

Ordenstal. Lyt og gentag.

1. første
[ˈfɜːstə]

11. ellefte
[ˈɛlfə]

21. enogtyvende
[ˈenɔːtɪwɛndə]

2. anden
[ˈænd]

12. tolvte
[ˈtɒldə]

22. toogtyvende
[ˈtoːtɪwɛndə]

3. tredje
[ˈtrɛdʒə]

13. trettende
[ˈtrɛdnə]

23. treogtyvende
[ˈtrɛːtɪwɛndə]

4. fjerde
[ˈfjɛːɔ]

14. fjortende
[ˈfjɔːdnə]

24. fireogtyvende
[ˈfɪːɔːtɪwɛndə]

5. femte
[ˈfɛmdə]

15. femtende
[ˈfɛmdnə]

25. femogtyvende
[ˈfɛmɔːtɪwɛndə]

6. sjette
[ˈsjɛːdə]

16. sekstende
[ˈsɛksdnə]

26. seksogtyvende
[ˈsɛksɔːtɪwɛndə]

7. syvende
[ˈsywɛndə]

17. syttende
[ˈsɒdnə]

27. syvogtyvende
[ˈsywɔːtɪwɛndə]

8. ottende
[ˈɒdnə]

18. attende
[ˈadnə]

28. otteogtyvende
[ˈɒtɔːtɪwɛndə]

9. niende
[ˈniːndə]

19. nittende
[ˈnɛdnə]

29. niogtyvende
[ˈniːɔːtɪwɛndə]

10. tiende
[ˈtiːndə]

20. tyvende
[ˈtɪwɛndə]

30. tredivte
[ˈtrɛdɪvɛ]

31. enogtredivte
[ˈenɔːtrɛdɪvɛ]

Bemærk: Ved ordenstal er der punktum efter tallet.

Øvelse 3. Dato i nutid, datid og fremtid.

Hvad dato **er** det i dag?

Hvad dato **var** det i går?

Hvad dato **er** det i morgen?



Hvad tror du, hun ønsker sig?
Hvad tror du, hun får?

79 Dialog 2. Fødselsdag og ønsker

- A: Hvornår har du fødselsdag?
B: Jeg har fødselsdag den 8. oktober.
A: Hvor gammel bliver du så?
B: Jeg bliver 34.
Hvornår har du fødselsdag?
A: Jeg bliver 27 i morgen.
B: Nej, til lykke!
A: Tak.
B: Hvad ønsker du dig i fødselsdagsgave?
A: Jeg ønsker mig bøger og en ny taske.

Dialog 3. Årstal

- A: Hvad årstal er du født?
B: I 1977.

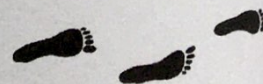
- Øvelse 4 (parøvelse).** Lav små dialoger.
Spørg til fødselsdato, alder, fødselsår og ønsker:
Hvornår har du/din mand/din kone ...fødselsdag?
Hvor gammel bliver du/han/hun?
Hvad ønsker du dig? Hvad ønsker han/hun sig?
Hvad årstal er du/han/hun født?

Øvelse 5. Skriv de refleksive pronominer (se skemaet s. 119).

Jeg	ønsker	_____
Du	ønsker	_____
Han/hun	ønsker	_____
Vi	ønsker	_____
I	ønsker	_____
De	ønsker	_____

Bemærk udtale af årstal:

1983 → 19 83 ['nedn 'træjɔfi:ɪs]



Kroppen

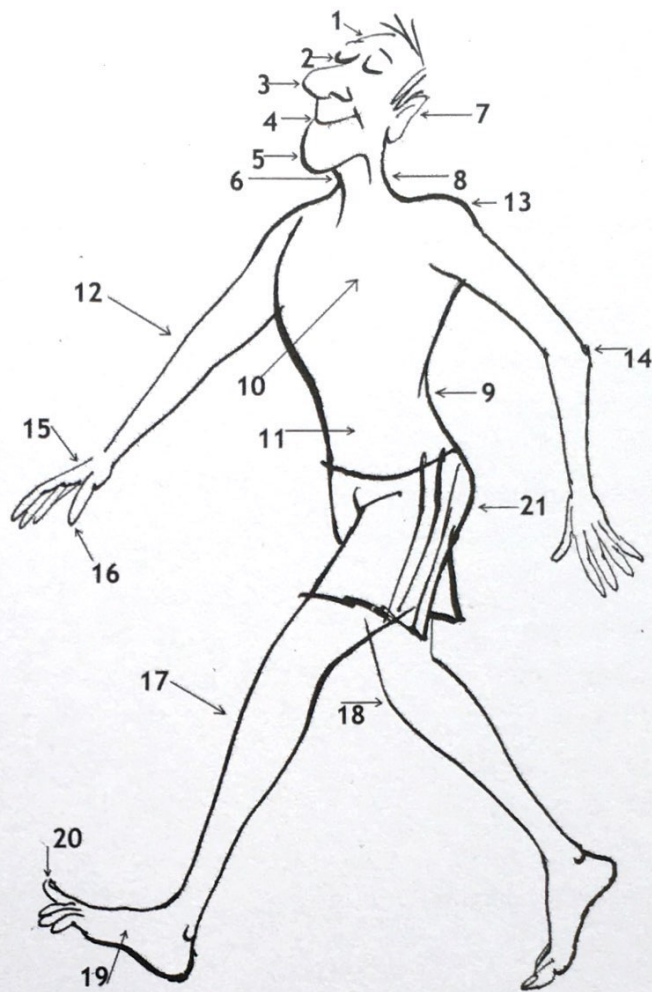
81 Øvelse 1. Lyt og gentag.

Et hoved

1. en 'pande
2. et 'øje (to øjne)
3. en 'næse
4. en 'mund
5. en 'hage
6. en 'hals
7. et 'øre
8. en 'nakke

En krop

9. en 'ryg
10. et 'bryst
11. en 'mave
12. en 'arm
13. en 'skulder
14. en 'albue
15. en 'hånd (to hænder)
16. en 'finger (fem fingre)
17. et 'ben
18. et 'knæ
19. en 'fod (to fødder)
20. en 'tå (fem tæer)
21. en 'bagdel/en 'numse



Øvelse 2 (parøvelse). Spørg på skift: Hvad er nummer ...? (Dæk teksten, svar og husk ordene).

Dialog. Lyt og gentag.

- A: Hvor'dan 'har du det?
B: Jeg 'har det ikke så 'godt?
A: 'Hvad er der i 'vejen?
B: Jeg har 'ondt i 'maven.

Øvelse 3. (parøvelse). ... har ondt i ...(+ bestemt form).
Bo er hos lægen. Hvor har han ondt? Svar og husk bestemt form.

Eks.: Han har ondt i maven/ørerne.

Øvelse 4 (parøvelse). Hvordan har du det?
Lav små dialoger som vist.



REP Se også repetitionskort og rettenøgle på www.synope.dk

Tøj

82 Øvelse 1. Lyt og gentag.

1. et par 'trusser
2. en 'undertrøje
3. en b'h
4. en 'kjole
5. en 'nederdel
6. en 'T-shirt
7. en 'bluse
8. en 'sweater
9. en 'skjorte
10. et par 'bukser
11. et par 'shorts
12. et par 'sokker
13. et 'bælte
14. et 'slips
15. en 'frakke
16. en 'hue
17. et 'halstørklæde
18. en ka'sket
19. et par vanter
20. et par 'handsker
21. et par 'sko
22. et par 'støvler
23. et par 'højhælede 'sko



Øvelse 2 (par-/gruppeøvelse). Snak om tøj i klassen.
Hvad har ... på i dag? Brug farver.

Eks.: 'Hvad har 'Peter på i 'dag?

Svar: Han har en 'rød 'skjorte, et 'rødt 'slips og 'røde 'bukser på.

Eks.: 'Hvad har 'Sarah på i 'dag?

Svar: Hun har en 'lilla 'bluse på og en 'sort 'nederdel.

Bemærk:

Hvad har han på?
Han har ... på.

REP Se også repetitionskort og rettenøgle på www.synope.dk

Tror og synes

Tror: Jeg ved det ikke, men jeg gætter på det (og jeg kan checke det).

Synes: Det er min personlige mening/vurdering (måske mener du noget andet).

Øvelse 1. Indsæt tror/synes.

1. Jeg _____, bussen kører klokken 8.
2. Jeg _____, her er meget varmt.
3. Jeg kender hende, og jeg _____, hun er sød.
4. Jeg spiser tit sushi, og jeg _____, det smager godt.
5. Jeg har ikke set filmen, men jeg _____, den er god.
6. Jeg spiller fodbold hver uge. Jeg _____, det er sjovt.
7. Han var ikke i skole i dag. Jeg _____, han er syg.
8. Jeg er glad for min lejlighed. Jeg _____, den er hyggelig.
9. Jeg har ikke set lejligheden, men jeg _____, den er hyggelig.
10. Jeg vil gerne lære kinesisk, men jeg _____, det er svært.

Øvelse 2 (par-/gruppeøvelse). Tror. Arne og Gitte.

Hvem er Arne og Gitte? Hvordan lever de? Hvad spiser de? Hvordan bor de? Er de gift? osv.
Hvad tror du? Lav spørgsmål og svar. Brug: Jeg tror .../Jeg tror ikke, ... (se boksen).



Bemærk:

Jeg tror, ...

Eks.: Jeg tror, han er single.

Jeg tror ikke, ...

Eks.: Jeg tror ikke, hun ryger.

Bemærk kortsvar med tror:

Spiser hun sundt?

Svar: Ja, det tror jeg.

Ryger hun?

Svar: Nej, det tror jeg ikke.

Tidsudtryk

Fortid		Nutid	Fremtid	
- 2 dage	- 1 dag	nu	+ 1 dag	+ 2 dage
i forgårs	i går	i dag	i morgen	i overmorgen

Fortid	Fremtid
i morges/*her til morgen i formiddags i eftermiddags i aften	*her til morgen i formiddag i eftermiddag i aften
i går morges i går formiddags i går eftermiddags i går aften	i morgen tidlig i morgen formiddag i morgen eftermiddag i morgen aften
i mandags i tirsdags i lørdags	på mandag på tirsdag på lørdag
*søndag morgen *fredag eftermiddag *onsdag aften	*søndag morgen *fredag eftermiddag *onsdag aften
*i weekenden	*i weekenden
for en time siden for en uge siden	om en time om en uge
i sidste uge i forrige uge	i næste uge i næste uge igen
i sommer i vinter sidste år	til sommer til vinter til næste år

*Bemærk: Visse tidsudtryk bruges både i fortid og fremtid. Verbet viser tiden. Eks:

Fortid: Hvad lavede du lørdag aften/i weekenden?

Fremtid: Hvad skal du lørdag aften/i weekenden?

Generelt	Periode	Frekvens	Kronologi
om morgenen om eftermiddagen om aftenen om mandagen om vinteren i weekenden	i fem minutter i en time i en uge i en måned i et år	hver dag hver anden dag to gange om dagen en gang om ugen tre gange om måneden	først så/bagefter til sidst før skole efter arbejde kort efter ti minutter efter

Vokalskema

83

Fuldvokaler	Fortungevokaler				Bagtungevokaler	
Høj tungestilling lille åbningsgrad ↑	<i>i</i>	Kina	<i>y</i>	syv	<i>u</i>	bus
↓	<i>e</i>	hedder	<i>ø</i>	købe	<i>o</i>	skole
Lav tungestilling stor åbningsgrad	<i>æ</i>	læse	<i>ö</i>	søndag	<i>å</i>	låne
	<i>a</i>	<i>a:</i> tale <i>a</i> land	<i>ö</i>	lørdag	<i>å</i>	går
	<i>α</i>	fra			<i>ɔ</i>	kommer
Læbestilling	'lang mund'		'rund mund'			
						

Endvidere svagtryksvokalen *e* [ə], som er en urundet midttungevokal.



Fortungevokaler

Vokalerne i *i*- og *y*-rækken udtales med hævet fortunge.

Tungen bevæges gradvist nedad fra *i* til *α*.



Bagtungevokaler

Vokalerne i *u*-rækken udtales med hævet bagtunge.

Tungen bevæges gradvist nedad fra *u* til *ɔ*.

Artikulation af: *i*, *y* og *u*

Øvelse 1. *i* / *y*.

Sig *iiii* ('lang mund' og fortunge), fastfrys tungestillingen, skift til 'rund mund' og sig: *yyyy* (stadig fortunge). Skift et par gange fra *i* til *y* (fra lang til rund mund): *i - y - i - y - i - y*. Kun læberne bevæger sig.

Øvelse 2. *y* / *u*.

Sig igen *yyy*. Fastfrys nu 'rund mund', træk tungen tilbage og skift til bagtunge og sig: *uuuu*. Skift et par gange fra *y* til *u* (fra fortunge til bagtunge): *y - u - y - u - y - u*.

Udtale af d, r og p, t, k

84 Udtale af d

Øvelse 1. Hårdt og blødt d: [d] og [ð].
Mundgymnastik. Lyt og gentag.

Tunge op Tunge ned

at [ad]	ad [að]
mat	mad
hat	had
bat	bad

Bemærk: D udtales [ð] ved dobbelt d (-dd-),
eks.: hedder og efter vokal, eks.: udtale.

Øvelse 2. Stumt d. Lyt og gentag.

D [-]: 'Tyskland, 'mand, 'kold, 'hylde, 'nord, 'bord,
halvtreds, halvfjerds, 'lidt, 'godt.

Bemærk: D udtales ikke i kombinationerne:
-nd, -ld, -rd, -ds, -dt.

Udtal hårdt d [d]:

Sig: da da da, og mærk tungen nede bag
tænderne i overmund.

Udtal blødt d [ð]:

Sig: 'aa' og mærk tungen nede bag
tænderne i undermund.

Fastfrys tungen her og sig: ad [að].



[d] : du

[ð] : hedder

85 Udtale af r. Lyt og gentag.

1. [r]: 'Rusland, Ru'mænien, 'Iran, 'Irak, Pe'ru,
arabisk, 'russisk, 'fra, 'Frankrig, Kro'atien,
Bra'silien, 'fransk, 'sprog.
2. [ɹ]: 'Syrien, Tyr'kiet, tyrkisk, 'Sverige, 'Jordan, 'urdu.
3. [-]: 'Danmark, 'Norge, 'Portugal, Armenien.

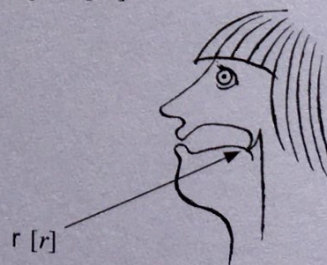
Bemærk: R udtales [r] først i ordet og efter konsonant.
Efter vokal udtales r [ɹ], som en slags a-lyd, eller det
udtales ikke. (Bemærk udtalen af -ar [α] og -år [å]).

Udtale af r

R [r] kommer fra halsen.

Hold fortungen nede, og hæv bagtungen.

Sig: ah [α] - frys tungen i denne position,
og sig: ra [rα].



86 Udtale af p, t og k

Øvelse: p-, t-, k-. Bemærk: P, t og k er aspirerede først i ordet. Lyt og gentag og pust på p, t, k.

P: 'Portugal, 'Polen, Pe'ru, Pa'ris

T: 'Tyskland, Tanza'nia, 'taler, tyrkisk

K: 'Kenya, 'Kina, ki'neser, 'kommer

Bemærk: P, t og k er ikke aspirerede ved dobbeltkonsonant (-pp-, -tt-, -kk-) og efter s-.
Eks.: stoppe [sdɔbə], otte [å:də], vække [væɡə]. Her udtales p [b], t [d] og k [ɡ].

Længde

87 1. Vokallængde

Vokaler kan være lange, og de kan være korte. Vokalen er normalt kort før to konsonanter og lang før én konsonant.

Lange vokaler udtales normalt, som de skrives. Bemærk: Længde noteres [:] efter den lange vokal.

Øvelse 1. Lang og kort vokal. Lyt og gentag.

1. læse [læ:sə] – læsse [læsə]
2. ruser [ru:sə] – russer [rusə]
3. sile [si:lə] – silde [silə]
4. hæle [hæ:lə] – hælde [hælə]
5. mule [mu:lə] – mulle [mulə]

Øvelse 2. Lang eller kort vokal?

Hvilket ord hører du? Sæt kryds.

1. køle _____ kølle _____
2. hvile _____ ville _____
3. hane _____ Hanne _____
4. kile _____ kilde _____
5. hæle _____ hælde _____

2. Konsonantlængde

Konsonanter kan også være lange. Nogle gange 'spiser' en konsonant et nabo-e. Så bliver konsonanten længere. Eks.: komme [kɒmmə], hende [hennə].

Bemærk: Konsonantlængde noteres: [] under den lange konsonant.

Øvelse. Lyt og gentag.

1. ned/nede [ned̩]
2. ud/ude
3. ind/inde
4. hen/henne
5. hjem/hjemme

Kort eller lang vokal?

Tommelfingerregel:

Vokal + 1 konsonant → lang vokal

Vokal + 2 konsonanter → kort vokal

Eks.: Ane [a:nə] – Anne [anə]

Bemærk: Der er aldrig dobbeltkonsonant (to ens konsonanter) sidst i et ord.

Eks.: ikke: bus~~s~~ men: bus

Vokalsænkning

Korte vokaler 'synker' ofte (men ikke altid) og udtales som en dybere vokal i samme række.

Et kort i 'synker' f.eks. ofte og udtales [e]. Kort e 'synker' ofte og udtales [æ]. osv.

Efter r synker vokalen ofte to trin, eks.: frisk [fræsg].

Vokalsænkning

fine [fi:nə]	i	y	u
finde [fɛnə]	e	ø	o
frisk [fræsg]	æ	ö	å
	a:/a	ä	å
	α		ɔ

Vokalsænkning 1.

- 88 Udtale af i.** Lyt og gentag. Hvilken lyd hører du? [i], [e] eller [æ]? Skriv lyden i rammen over i.
- [] [] [] [] [] [] [] [] []
1. Kvinde 2. ti 3. vindue 4. papir 5. viskelæder 6. mobiltelefon 7. briller 8. nitten 9. drikker

- 89 Udtale af e.** Hvilken lyd hører du? [e], [æ] eller [a]?

[] [] [] [] [] [] [] []

1. Ven 2. ved 3. fjernsyn 4. seks 5. alene 6. tres 7. fem 8. fredag

- 90 Udtale af æ.** Hvilken lyd hører du? [æ] eller [a]?

[] [] [] [] [] [] [] []

1. Hæfte 2. kæreste 3. væg 4. viskelæder 5. præsentere 6. træne 7. englænder 8. mænd

Vokalsænkning 2.

- 91 Udtale af a.** Lyt og gentag. Hvilken lyd hører du? [a:] (dame), [a] (mand) eller [α] (barn)?

[] [] [] [] [] [] [] [] [] []

1. avocado 2. tomat 3. appelsin 4. banan 5. kartoffel 6. ananas 7. agurk 8. salat

[] [] [] [] [] [] [] []

9. laks 10. kage 11. cola 12. chokolade 13. aviser 14. apoteket 15. vand 16. kaffe

Vokalsænkning 3.

- 92 Udtale af y.** Lyt og gentag. Hvilken lyd hører du? [y], [ø] eller [ö]?

[] [] [] [] [] [] [] [] [] []

1. kylling 2. tynd 3. tyk 4. sytten 5. syltetøj 6. skynder 7. krydret 8. fryser 9. dyr 10. begynde

Vokalsænkning 4.

- 93 Udtale af ø.** Lyt og gentag. Hvilken lyd hører du? [ø] løber, [ö] svømmer, [ɔ] gør eller [ɔ] tøj?

[] [] [] [] [] [] [] []

1. pølse 2. bønner 3. fløde 4. rugbrød 5. kød 6. syltetøj 7. rødvin 8. gulerødder

[] [] [] [] [] [] [] []

9. smør 10. indkøbsvogn 11. nødder 12. løg 13. tørstig 14. Øjvind 15. søn 16. lørdag

Vokalsænkning 5.

94 Udtale af u. Lyt og gentag. Hvilken lyd hører du? [u] eller [å].

- | | | | | | | | |
|--------|-----------|-----------|-------|---------|-------------|---------|----------|
| [] | [] | [] [] | [] | [] | [] | [] | [] |
| 1. bus | 2. nummer | 3. kursus | 4. nu | 5. mund | 6. minutter | 7. rund | 8. tunge |

Vokalsænkning 6.

95 Udtale af o. Lyt og gentag. Hvilken lyd hører du? [o], [å], [å] eller [ɔ].

- | | | | | | | |
|--------|----------|-----------|------------|----------|-----------|--------------|
| [] | [] | [] | [] | [] | [] | [] [] |
| 1. god | 2. godt | 3. onsdag | 4. torsdag | 5. olie | 6. bolche | 7. chokolade |
| [] | [] | [] | [] | [] | | |
| 8. ost | 9. porre | 10. bror | 11. onkel | 12. tolv | | |

Vokalsænkning 7.

96 Udtale af å. Lyt og gentag. Hvilken lyd hører du? [å], [å] eller [ɔ]?

- | | | | | | | | | |
|---------|---------|---------|----------|--------|-------|--------------|-----------|--------|
| [] | [] | [] | [] | [] | [] | [] | [] | [] |
| 1. låne | 2. står | 3. hånd | 4. måned | 5. går | 6. gå | 7. så (adv.) | 8. vågner | 9. får |

Tryksvagt -e

Assimilation: Tryksvagt -e 'spises' ofte af en nabolyd - af en vokal eller konsonanterne: [n, m, ŋ, l, ð, j, w]. Tryksvagt e udtales så ikke, men nabolyden bliver længere, eks.: komme [kɔmmɐ].

Reduktion: Tryksvagt -e bortfalder ofte efter konsonanterne: f, s, p, t, k, b, d, g. Reduktion ses mest inde i en sætning.

Tryksvagt -e udtalt [ə]: I isolerede ord og før pause udtales -e ofte [ə].

97 Øvelse 1. Adjektiver og assimilation. Lyt og gentag. Bemærk assimilationer i flertal.

Ental	Flertal	Ental	Flertal	Ental	Flertal
1. god / gode [ˈgoːo]		4. dyr / dyre [dyːɔ]		7. grim / grimme [græmmɐ]	
2. ny / nye [nyːy]		5. stor / store [sdoːɔ]		8. hvid / hvide [viðð]	
3. billig / billige [biliːi]		6. pæn / pæne [pæːn]		9. lang / lange [læŋŋ]	

Øvelse 2. Adjektiver og svagtryksvokalen [ə]. Lyt og gentag. Bemærk: -e udtales [ə] i flertal:

Ental	Flertal	Ental	Flertal	Ental	Flertal
1. mørk / mørke [ˈmɔːkə]		3. flot / flotte [flɔːdə]		5. smuk / smukke [smågə]	
2. lys / lyse [lyːsə]		4. sort / sorte [ˈsoːdə]		6. flink / flinke [flɛŋgə]	

Bemærk: Se rettenøgle på: www.synope.dk.

Sætningstryk

Isolerede ord har altid tryk - men i sætninger mister mange ord tryk. Grupper af ord går her ofte sammen i rytme-grupper omkring ét fælles tryk. Der er ikke pause mellem ordene i en rytme-gruppe. Hver rytme-gruppe skal udtales som en sammenhængende helhed – og ikke som en række enkeltord. (Bemærk: Der er ikke pauser i sætninger, men der kan nogle gange være et lille ophold mellem rytme-grupperne).

Intonationen i dansk er nedadgående. Det første tryk ligger lige før det højeste punkt i intonationen, og herefter bevæger trykkene sig nedad mod punktum.

1. Facit til øvelse 1, s. 10.

'Sheng / 'kommer / fra 'Kina. /
Han er 'otteogtyve / 'år. /
Han er 'gift, /
og han 'bor / i 'Saxogade / 'sammen / med sin 'kone. /
De 'bor / i nummer '19, / 'tredje / 'sal / til 'venstre. /
'Sheng / taler kinesisk / og 'engelsk / og 'lidt / 'dansk. /
'Shengs / 'kone / er 'englænder. /
'Hun / hedder 'Jennifer. /
'Sheng / og 'Jennifer / taler 'engelsk / 'sammen. /

2. Facit til øvelse 1, s. 19.

Maria / er brasili'aner. /
Hun har 'været / i 'Danmark / i 'to / 'år /
og 'syv / 'måneder, /
og hun taler 'godt / 'dansk / 'nu. /
Maria / 'bor / i 'Elmegade / nr. '31, /
'stuen / til 'højre. /
Hun er 'ikke / 'gift, / og hun har 'ikke / 'nogen / 'børn, /
men hun bor 'ikke / 'alene. /

Hun 'bor / 'sammen / med en ven'inde. /
Maria's / ven'inde / hedder 'Sarah. /
'Sarah / er 'også / brasili'aner. /
Hun har 'kun / 'været / i 'Danmark / i 'fem /
'måneder, /
og hun forstår 'ikke / 'dansk. /
'Sarah / taler 'kun / portu'gisiske. /
Hun 'savner / Bra'silien. /



Ordstilling

Ligefrem ordstilling

En neutral hovedsætning begynder med subjekt og har ligefrem ordstilling:

S	-	V1	-	CA	-	V2	-	O	-	A	-	A
subjekt		verbum 1		central-adverbial		verbum 2		objekt		frit adverbial		frit adverbial (sted før tid)
Børnene		går								i skole		hver dag.
De		møder		altid								klokken 8.
Han		vil		måske		hente		dem		fra skole		i morgen.

Inversion

1. **Spørgsmål:** Der er inversion (V før S) i spørgsmål – med eller uden hv-ord.

Hv-ord	-	V1	-	S	-	CA	-	V2	-	O	-	A	-	A
		Går		børnene								i skole?		
Hvornår		møder		de?										
Hvorfor		kan		hun		ikke		hente		børnene		fra skole		i morgen ?

2. **Konstaterende sætninger:** Nogle gange begynder sætningen ikke med subjekt, men med et andet led (X). Det kan være et centraladverbial, et objekt eller et frit adverbial. Så er der inversion. (Vi placerer et andet led før subjektet, når vi ønsker at fremhæve det).

X	-	V1	-	S	-	CA	-	V2	-	O	-	A	-	A
Måske		vil		han				hente		dem		fra skole		i morgen.
Dem		vil		han		måske		hente				fra skole		i morgen.
I morgen		vil		han		måske		hente		dem		fra skole		

Øvelse. Begynd sætningen med det fremhævede led, og husk inversion.

1. Han begynder **måske** på jobbet i næste uge.

2. Hun køber altid **brød** hos bageren.

3. De vil rejse til Spanien **i sommerferien**.

4. Der er mange kursister **inde i klassen**.

5. Han kan godt lide **det**.

Bemærk: Centraladverbierne: ikke, også, gerne, godt, kun og lige kan ikke placeres først i sætningen. Centraladverbierne: altid, tit, ofte og aldrig placeres normalt ikke først i sætningen.

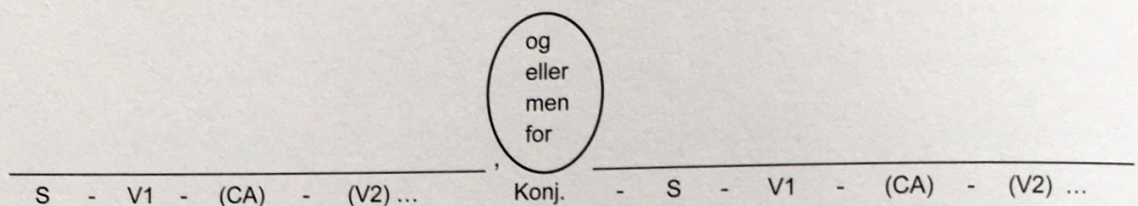
2 hovedsætninger sammen

To hovedsætninger kan bindes sammen med konjunktioner: og, eller, men, for. Der er komma før konjunktionen - og subjekt og verbum i begge sætninger. Der er ikke inversion efter konjunktioner. Begge hovedsætninger kan have et foranstillet led (X), og efter dette led er der inversion.

Hovedsætningskonjunktioner

- og (sideordning)
- men (modsætning/kontrast)
- eller (alternativ)
- for (forklaring)

To hovedsætninger med ligefrem ordstilling



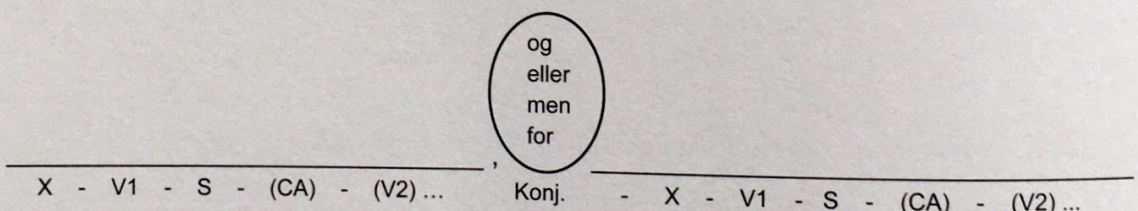
Eks.: Han er gift, og han har to børn.
 S V K S V

Eks.: Jeg kommer, eller jeg ringer.

Eks.: Han kan ikke komme i dag, men han kan godt komme i morgen.

Eks.: Hun spiser aldrig morgenmad, for hun er ikke sulten om morgenen.

To hovedsætninger med inversion



Eks.: Om mandagen skal de have gæster, men om tirsdagen skal de ikke lave noget særligt.
 X V1 S V2 K X V1 S CA V2

Eks.: Først skal hun gøre rent, og så skal hun vaske tøj.

Eks.: Normalt cykler hun til skole, for så får hun frisk luft og motion.

Bemærk: Der kan også være inversion i den ene hovedsætning og ikke i den anden.

Eks.: Hun står op klokken seks, og så går hun i bad. (ligefrem ordstilling – inversion)
 S V K X V S

Eks.: Normalt vil hun gerne komme, men hun har ikke tid i dag. (inversion – ligefrem ordstilling)
 X V S K S V

Bemærk: 'så' kan også bruges som hovedsætningskonjunktion og angiver så følge/konsekvens (betydning: og derfor). Der er ikke inversion efter 'så' som konjunktion.

Eks.: Han er træt, så han går i seng. (= og derfor går han i seng)

Spørgsmål med og uden hv-ord

Med hv-ord		Uden hv-ord (Svar: Ja/Nej)
Hvad	Hvad hedder han?	Hedder han Carl?
Hvem (person)	Hvem er det?	Er det din lærer?
Hvor (sted)	Hvor bor han?	Bor han i København?
Hvis (possessivt)	Hvis jakke er det?	Er det Peters jakke?
Hvorfor (årsag)	Hvorfor går hun?	Går hun, fordi hun er træt?
Hvordan (måde)	Hvordan bor hun?	Bor hun i en lejlighed?
Hvornår/hvad tid (tid)	Hvornår/hvad tid møder de?	Møder de kl. 8?
Hvor mange (antal)	Hvor mange børn har de?	Har de to børn?
Hvor længe/hvor lang tid (periode)	Hvor længe har han været i Danmark?	Har han været i Danmark i to år?
Hvor gammel (alder)	Hvor gammel er han?	Er han 35 år?
Hvilken/hvad for en (identificerende)	Hvilken bus tager du?	Tager du bus nr. 5?

Kort svar

Spørgsmål uden hv-ord kan besvares med: ja/nej, men man bruger også tit 'kortsvar'.

Spørgsmål	Kort svar
Hjælpe- og modalverber: Er Har Skal Kan Vil Må	Ja/Nej, det $\left\{ \begin{array}{l} \text{er} \\ \text{har} \\ \text{skal} \\ \text{*kan} \\ \text{**vil} \\ \text{**må} \end{array} \right\}$ + subjekt (*godt/**gerne) /ikke
Andre verber: Bor Taler Går	Ja/Nej, det $\left\{ \begin{array}{l} \text{gør} \end{array} \right\}$ + subjekt (ikke)

Bemærk: Efter: kan/vil/må kan man bruge *godt ved positivt svar. Efter: vil/må kan man også bruge **gerne.

Spørgsmål	Kort svar
Er du dansker?	Ja, det er jeg. /Nej, det er jeg ikke.
Har hun børn?	Ja, det har hun. /Nej, det har hun ikke.
Skal han på arbejde?	Ja, det skal han. /Nej, det skal han ikke.
Kan de tale dansk?	Ja, det kan de godt. /Nej, det kan de ikke.
Vil I se nyheder nu?	Ja, det vil vi godt (/gerne). /Nej, det vil vi ikke.
Må vi ryge her?	Ja, det må I godt (/gerne). /Nej, det må I ikke.
Taler de dansk?	Ja, det gør de. /Nej, det gør de ikke.

Bemærk: Vi bruger nogle gange 'ikke' i spørgsmål. Det har ikke negativ betydning her.

Bemærk: Når man bruger 'ikke' i spørgsmål, svarer man: 'jo' - og ikke 'ja'.

Eks.: Vil du med i byen? Svar: Ja, det vil jeg godt.

Eks.: Vil du **ikke** med i byen? Svar: **Jo**, det vil jeg godt.

Substantiver

Ental		Flertal	
ubestemt	bestemt	ubestemt	bestemt
en ... →	-(e)n	gruppe 1 - (e)r →	-(e)rne
et ... →	-(e)t	gruppe 2 -e } →	-ene
		gruppe 3 ÷ } →	
en lejlighed	lejligheden	(1) to lejligheder	lejlighederne
et ur	uret	(2) to ure	urene
et job	jobbet	(3) to job	jobbene

Ubestemt eller bestemt form?

Ubestemt form: Brug ubestemt form ved ny information - når du præsenterer noget første gang.

Bestemt form: Brug bestemt form, når du refererer til noget kendt (noget, som er nævnt før).

Eks.: Maria har **en** ordbog og **et** hæfte. (ny information - ubestemt form)
 Hun har ordbog**en** og hæft**et** med (reference til kendt emne - bestemt form)
 i skole hver dag.

Eks.: Hun har **en** dreng og **en** pige. (ny information - ubestemt form)
 Dreng**en** går i børnehave, og pig**en** (reference til kendt emne - bestemt form)
 går i skole.

Adjektiver

		Før ubestemt substantiv	Efterstillet (som prædikat)
Grundform	n-ord (en)	en ny bog en stor stue	bog en er ny stue n er stor
T-form	t-ord (et)	et nyt ur et stort skab	ure t er nyt skab et er stort
E-form	flertal	to nye ure to store værelser	ure ne er nye værelse rne er store
	efter: den/det/de efter possessiver: min/mit/mine din/sin/hans hendes/vores Peters/Sofies	Bestemt form den nye bog det nye ur de nye ure min nye bog dit nye ur hans nye bog Peters store hus	

Pronominer

		Subjekt-pronominer	Objekt-pronominer	Possessive pronominer	Refleksive pronominer
Ental	1. person	jeg	mig	min/mit/mine	mig
	2. person	du (De)*	dig (Dem)*	din/dit/dine (Deres)*	dig (Dem)*
	3. person	han	ham	hans	sin/sit/sine sig
		hun	hende	hendes	
		den/det	den/det	dens/dets	
Flertal	1. person	vi	os	vores	os
	2. person	I	jer	jeres	jer
	3. person	de	dem	deres	sig

* til en person, man siger 'De' til.

Øvelse 1. Objektpronominer

a. Lav sætninger. Begynd med subjekt (S), og placer objekt (O) efter verbum (V).

Eks.: ham / besøger / hun.

Svar: Hun besøger ham.
 S V O

1. hende / han / bor sammen med _____
2. ringer til / dig / jeg _____
3. mig / hjælper / han _____
4. dem / vi / taler med _____
5. savner / jer / de _____
6. taler med / ham / hun _____
7. os / tænker på / de _____
8. dem / vi / tænker på _____

b. Indsæt passende objektpronomen.

1. Hun besøger _____ (Susanne).
2. De taler med _____ (Jens og Mie).
3. Hun savner _____ (Carl).
4. Han besøger _____ (mig og min ven).
5. De tænker på _____ (dig og din kone).
6. Hun savner _____ (sine forældre).
7. Han taler med _____ (sin bror).
8. Hun savner _____ (mig og min mand).

Subjekt pronominer	Objekt pronominer
jeg	mig
du	dig
han	ham
hun	hende
vi	os
I	jer
de	dem

Øvelse 2. Possessive pronominer: sin/sit/sine.

Udfyld følgende:

1. Han har et hus. Han er glad for _____ hus.
2. Hun har en søn. Hun savner _____ søn.
3. Han har mange venner. Han besøger _____ venner.
4. Hun har et barn. Hun elsker _____ barn.
5. Han har en bror. Han taler med _____ bror.
6. Hun har to søstre. Hun besøger _____ søstre.

Sin/sit/sine

sin mormor	n-ord	(en mormor)
sit studium	t-ord	(et studium)
sine venner	flertal	(to venner)

Eksempler:

Han besøger sin mormor.
Hun er glad for sit studium.
Han taler med sine venner.

Hans/hendes eller: sin/sit/sine

Som subjekt: hans/hendes

Eks.: Hans kone hedder Eva.
 S V

Eks.: Hendes mand er jurist.
 S V

Som objekt:
(/præpositionsobj.)

sin/sit/sine

(når objektet viser tilbage til subjektet)

Eks.: Per elsker sin kone. (Pers kone)
 S V O

Eks.: Lise bor hos sine forældre. (Lises forældre)
 S V O

hans/hendes

(når objektet relaterer til en anden person)

Eks.: Per elsker hans kone. (Carls kone)
 S V O

Eks.: Lise bor hos hendes forældre. (Idas forældre)
 S V O

Øvelse 3. Hans/hendes eller sin/sit/sine. Udfyld følgende:

1. Eva har en storesøster og en lillebror. _____ storesøster hedder Barbara.
2. Barbara bor sammen med _____ mand.
3. _____ mand er svensker.
4. Evas lillebror Keld er skilt og har to børn. Han elsker _____ børn.
5. Keld bor i Ålborg sammen med _____ søn Mikkel.

6. _____ ekskone bor i Århus.
7. Keld bor ikke sammen med _____ datter Ida.
8. _____ datter bor hos _____ mor i Århus. (Idas mor)
9. Ida savner tit _____ far.
10. Hun elsker begge _____ forældre.
11. _____ mor (Idas mor) taler tit med _____ far. (Idas far)
12. _____ far kommer altid til _____ fødselsdag. (Idas fødselsdag)

Øvelse 4. Possessive pronominer, objektpronominer og reflektive pronominer. Udfyld flg.:

1. Jeg går nu. Jeg skal hente _____ børn.
_____ mor passer _____ i dag. De elsker _____.
2. Du må komme og besøge _____ en dag.
Jeg ringer til _____. Hvad er _____ mobilnummer?
3. Bo har fødselsdag i dag. _____ mor holder fødselsdag for _____ i morgen.
Han glæder _____.
4. Eva skal have gæster. _____ søstre kommer fra Paris.
Eva skal hente _____ i lufthavnen.
5. De har et lille hus. _____ hus ligger i Roskilde.
Jeg skal besøge _____ i weekenden.
6. Vi bor på Nørrebro. _____ naboer er flinke.
Vi er glade for _____. De besøger _____ tit.
7. I skal skynde _____. _____ tog går klokken 9.
Jeg vil gerne køre _____ til stationen.
8. De skal flytte på lørdag. Jeg skal hjælpe _____.
_____ børn glæder _____ meget til at flytte.

Verber

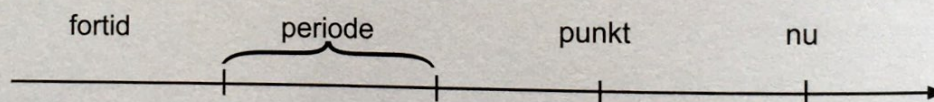
Regelmæssige verber

Udfyld skemaet.

Imperativ	Infinitiv	Nutid	Datid	Førnutid
Rod ÷	(+ e)	+ (e)r	-ede → -te →	har/er -et har/er -t
arbejd	at arbejde	arbejder	arbejdede	har arbejdet
begynd	at begynde	begynder	begyndte	er begyndt
snak				
stop				
	at lære			
	at bo			
		prøver		
		træner		
			læste	
			talte	

Bemærk: Ved de fleste verber bruges 'har' i førnutid (eks.: har spist, har snakket). 'Er' bruges især ved bevægelsesverber (eks.: er gået, er kommet, er rejst), og det bruges ved verber, der markerer en begyndelse, en ende eller en fortsættelse (eks.: er begyndt, er stoppet, er fortsat, er blevet).

Datid: Fokus på fortiden

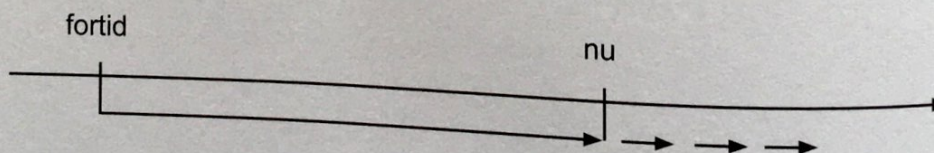


Bruges om et tidspunkt eller en periode i fortiden – om noget afsluttet. (Bruges tit sammen med bestemt tidsangivelse).

Eks.: I 1995 rejste han til Danmark.

Eks.: Han boede i Århus fra 2001 til 2003.

Førnutid: Fokus på nutiden



Bruges om noget, der startede i fortiden, og som har været indtil nu/fortsætter stadig/har konsekvenser nu.

Eks.: Han har været i Danmark i et år. (Han er her stadig./Han kender Danmark).

Eks.: Hun taler godt fransk, for hun har boet i Paris i to år. (Fokus på nutiden).

Modalverberne: kan, skal, vil og må

Et modalverb bruges tit sammen med et andet verbum. Det andet verbum står i infinitiv uden 'at'.

Korrekt: Peter kan tale engelsk.

Ikke korrekt: Peter kan ~~at~~ tale engelsk.

Han skal rejse
S V1 V2

Han vil rejse
S V1 V2

Han kan rejse
S V1 V2

Han må rejse
S V1 V2

Modalverbernes betydning

Kan

1. Mulighed

Eks.: Han kan låne Oles bil.

2. Evne/færdighed

Eks.: Han kan spille guitar.

Bemærk også:

At bede nogen gøre noget: Kan du ikke ...

Eks.: Kan du ikke forklare det igen?

Vil

1. Ønske: vil gerne

Eks.: Han vil gerne have en kop kaffe.

2. Vilje/beslutning

Eks.: Han vil hjem nu.

Bemærk også:

At tilbyde nogen noget: Vil du (ikke) have ...

Eks.: Vil du (ikke) have et stykke kage?

At bede nogen gøre noget: Vil du ikke (lige) ...

Eks.: Vil du ikke (lige) lukke vinduet?

Skal

1. Ordre/krav/pligt

Eks.: Du skal skrive under her.

2. Om fremtiden/noget planlagt

Eks.: Han skal rejse.

Bemærk også:

At foreslå nogen noget: Skal vi (ikke) ...

Eks.: Skal vi ikke drikke en kop kaffe?

Må

1. Tilladelse: må godt ...

Eks.: Du må godt låne min bil.

2. Forbud – må ikke ...

Eks.: Han må ikke låne Oles bil.

3. Nødvendighed

Eks.: Du må vente til i morgen.

Liste over verbernes tider

Imperativ Bydemåde	Infinitiv Navnemåde	Præsens Nutid	Imperfektum Datid	Perfektum Førnutid	Oversæt til dit eget sprog
aflever	aflevere	afleverer	afleverede	har afleveret	
arbejd	arbejde	arbejder	arbejdede	har arbejdet	
barber	barbere	barberer	barberede	har barberet	
begynd	begynde	begynder	begyndte	er begyndt	
besøg	besøge	besøger	besøgte	har besøgt	
betal	betale	betaler	betalte	har betalt	
bliv	blive	bliver	blev	er blevet	
blæs	blæse	blæser	blæste	har blæst	
bo	bo	bor	boede	har boet	
brug	bruge	bruger	brugte	har brugt	
cykl	cykle	cykler	cyklede	er/har cyklet	
dans	danse	danser	dansede	har danset	
del	dele	deler	delte	har delt	
drik	drikke	drikker	drak	har drukket	
dyrk	dyrke	dyrker	dyrkede	har dyrket	
elsk	elske	elsker	elskede	har elsket	
find	finde	finder	fandt	har fundet	
flyt	flytte	flytter	flyttede	er/har flyttet	
forklar	forklare	forklarer	forklarede	har forklaret	
forstå	forstå	forstår	forstod	har forstået	
få	få	får	fik	har fået	
gid	gide	gider	gad	har gidet	
giv	give	giver	gav	har givet	
glæd	glæde	glæder	glædede	har glædet	
googl	google	googler	googlede	har googlet	
gør	gøre	gør	gjorde	har gjort	
gå	gå	går	gik	er/har gået	
hav	have	har	havde	har haft	
hed	hedde	hedder	hed	har heddet	
hent	hente	henter	hentede	har hentet	
hjælp	hjælpe	hjælper	hjalp	har hjulpet	
hyg	hygge	hygger	hyggede	har hygget	
hæng	hænge	hænger	hang	har hængt	
hør	høre	hører	hørte	har hørt	
interesser	interessere	interesserer	interesserede	har interesseret	
inviter	invitere	inviterer	inviterede	har inviteret	
kend	kende	kender	kendte	har kendt	
kig	kigge	kigger	kiggede	har kigget	
klar	klare	klarer	klarede	har klaret	

Imperativ Bydemåde	Infinitiv Navnemåde	Præsens Nutid	Imperfektum Datid	Perfektum Førnutid	Oversæt til dit eget sprog
kom	komme	kommer	kom	er kommet	
kost	koste	koster	kostede	har kostet	
køb	købe	køber	købte	har købt	
kør	køre	kører	kørte	er/har kørt	
larm	larme	larmer	larmede	har larmet	
lav	lave	laver	lavede	har lavet	
leg	lege	leger	legede	har leget	
lev	leve	lever	levede	har levet	
lig	ligge	ligger	lå	har ligget	
luk	lukke	lukker	lukkede	har lukket	
lyd	lyde	lyder	lød	har lydt	
lyt	lytte	lytter	lyttede	har lyttet	
lær	lære	lærer	lærte	har lært	
læs	læse	læser	læste	har læst	
løb	løbe	løber	løb	er/har løbet	
mød	møde	møder	mødte	har mødt	
nyd	nyde	nyder	nød	har nydt	
nå	nå	når	nåede	har nået	
ønsk	ønske	ønsker	ønskede	har ønsket	
øv	øve	øver	øvede	har øvet	
pas	passe	passer	passede	har passet	
planlæg	planlægge	planlægger	planlagde	har planlagt	
prøv	prøve	prøver	prøvede	har prøvet	
regn	regne	regner	regnede	har regnet	
rejs	rejse	rejser	rejste	er/har rejst	
ring	ringe	ringer	ringede	har ringet	
ryd op	rydde op	rydder op	ryddede op	har ryddet op	
ryg	ryge	ryger	røg	har røget	
savn	savne	savner	savnede	har savnet	
se	se	ser	så	har set	
send	sende	sender	sendte	har sendt	
sid	sidde	sidder	sad	har siddet	
sig	sige	siger	sagde	har sagt	
skift	skifte	skifter	skiftede	har skiftet	
skin	skinne	skinner	skinnede	har skinnet	
skriv	skrive	skriver	skrev	har skrevet	
skynd	skynde	skynder	skyndte	har skyndt	
skænds	skændes	skændes	skændtes	har skændtes	
slap af	slappe af	slapper af	slappede af	har slappet af	

Imperativ Bydemåde	Infinitiv Navnemåde	Præsens Nutid	Imperfektum Datid	Perfektum Førnutid	Oversæt til dit eget sprog
sluk	slukke	slukker	slukkede	har slukket	
smag	smage	smager	smagte	har smagt	
snak	snakke	snakker	snakkede	har snakket	
sne	sne	sner	sneede	har sneet	
sov	sove	sover	sov	har sovet	
spil	spille	spiller	spillede	har spillet	
spis	spise	spiser	spiste	har spist	
spørg	spørge	spørger	spurgte	har spurgt	
stands	standse	standser	standsede	er/har standset	
start	starte	starter	startede	er/har startet	
stop	stoppe	stopper	stoppede	er/har stoppet	
stå	stå	står	stod	har stået	
svar	svare	svarer	svarede	har svaret	
svøm	svømme	svømmer	svømmede	har svømmet	
-	synes	synes	syntes	har syntes	
sælg	sælge	sælger	solgte	har solgt	
sæt	sætte	sætter	satte	har sat	
søg	søge	søger	søgte	har søgt	
tag	tage	tager	tog	har taget	
tal	tale	taler	talte	har talt	
tjek	tjekke	tjekker	tjekkede	har tjekket	
tro	tro	tror	troede	har troet	
træn	træne	træner	trænede	har trænet	
tænd	tænde	tænder	tændte	har tændt	
tænk	tænke	tænker	tænkte	har tænkt	
var	vare	varer	varede	har varet	
vask	vaske	vasker	vaskede	har vasket	
vent	vente	venter	ventede	har ventet	
væk	vække	vækker	vækkede	har vækket	
vågn	vågne	vågner	vågnede	er vågnet	
åbn	åbne	åbner	åbnede	har åbnet	
Hjælpeverber:					
hav	have	har	havde	har haft	
vær	være	er	var	har været	
Modalverber:					
-	kunne	kan	kunne	har kunnet	
-	måtte	må	måtte	har måttet	
-	skulle	skal	skulle	har skullet	
-	ville	vil	ville	har villet	